دین زیبای من
۲

یادگیری عبادات ۲

دین زیبای من
۲

فاروق سلمان
نزیف یلماز
دکتر رجب اوزدیرک

یادگیری عبادات ۲

بسم الله الرحمن الرحیم

دین زیبای من ۲

عنوان اصلی:
Benim Güzel Dinim - 2

تهیه کننده گان:
فاروق سلمان
نزیف یلماز
دکتر رجب اوزدیرک

طراحی گرافیکی:
جهانگیر تاش دمیر

نقاشی:
محمد سالداملی
اسماعیل اوزن
توران درتلی
یاسر بوغرا اریلماز

مترجم:
پیمان کاظمی

ویراستار:
عمر یالچین

گروه مشاورین:
علی جان تاتلی
فاروق کانگر
اسماعیل گوندای

تمام حقوق این اثر متعلق به شرکت سهامی آموزش و مشاوره افق می باشد.

آدرس:
استانبول، اوسکودار
۰۲۱۶۵۵۳۰۴۱۶

شابک:
۹۷۸-۶۰۵-۳۰۲-۰۰۳-۵

استانبول ۲۰۱۶

ناشر:
چاپخانه ارکام

Language : Persian

مقدمه

سپاس و حمد بر خداوند متعالی که ما را به دین زیبای اسلام شرفیاب نمود،

سلام و صلوات بر پیغمبر و آل او که دینمان را به زیباترین شکل برای زندگی انسان آموزش داد

فرزندان خوب من!

جهت رساندن پیام های متعالی دین مان به بهترین نحو، که بطور فراگیر گذشته را در بر گرفته قدم در این راه نهاده ایم.

با این روحیه شروع بکار نموده خداوند را هزاران بار شاکریم که ب بشمر نشستن میوه های آموزش عبادات 2 ادامه دارد.

در کتاب آموزش عبادات 1 در باره موضوعات عبادت، طهارت، وضو، غسل و تیمم و خواندن نماز کار گردید.

کتابی حاضر، عبادات اصلی موضوعات همچون روزه، زکات، حج و قربانی را مورد بحث قرار داده بدین طریق، با لطف پروردگار، سری «آموزش عبادات» را به اتمام خواهیم رساند.

در فراهم شدن موضوعات این کتاب از کتب دیگر استفاده گردیده است. همچنین در ارتباط با کتاب اول، ارزیابی های که از طرف دوستان به ما پیشنهاد گردیده بود نیز مورد توجه قرار گرفته است. در کتاب حاضر تفاوتهای را مشاهده خواهید نمود.

بچه های عزیز!

کتابی که در پیشرو دارید طعم و لذتی متفاوت برای جهان دانش و دل شما به ارمغان خواهد آورد و ویژگی های زیر را در مجموع سری کتابهای حاضر را پیش وی خواهید داشت.

- برای خواندن با عشق و ایجاد ارتباط به دین عزیزمان هر موضوع را با داستانی شیرین شروع کردیم.
- آیات قرآن کریم و احادیث پیامبر گرامی که اصلی ترین منبع دین مان محسوب می گردد، در قاب مخصوص قرار داده ایم.
- دستورات و منکرات خداوند بدون دلیل نمی باشند. در تمامی آنها ظرافت های بیشماری وجود دارد. دانستن این حکمتها و فواید آن، سبب دوست داشتن آنها به هنگام عمل به آنها شده و وسیله ای برای انجام آگاهانه خواهند بود. بدین علت حکمت های نهفته در دستورات و فواید آن و سودی که برای ما به دنبال دارد را مورد بحث قرار خواهیم داد.
- برای درک راحت تر موضوعات در بسیاری از جاها روش سوال-جواب مورد استفاده قرار گرفته است.
- به دلیل دوست داشتن تصاویر، موضوعات را به صورت تصویری پشتیبانی نموده ایم.
- سعی در انتقال خاطرات زیبا از پیامبر اکرم و صحابه و سایر بزرگان اسلام به دنیای زیبای شما بوده ایم.
- در صورت نیاز اطلاعات به وسیله جدول و شکل شرح داده شده.
- در آخر هر بخش برای تست اطلاعات شما سوالاتی مطرح شده است.
- برای دعا به درگاه خداوند، حمد و ثنا از زبان پیغمبر را نیز ذکر نموده ایم.

با امید به اینکه دعای خود را از کسانی که در آماده نمودن کتاب سعی و تلاش نموده اند بی نصیب نگذارید، شما را به خواندن دومین کتاب از کتب «اسلام دین زیبای من» با عنوان «آموزش عبادات 2 » دعوت می نمایم.

به امید اینکه دلتان پر از ایمان، زندگیتان اسلامی و روحتان مالامال احسان و بخشش، فرشته گان همراهتان و انسانهای خوب دوستانتان باشد. خداوند متعال یار و یاورتان و راه بهشت برایتان باز باشد...

در پناه خداوند باشید.

فاروق سلمان

نظیف یلماز

دکتر رجب اوزدیرک

آبان ۱۳۸۸/ اسکودار

فهرست:

رمضان و روزه / ۷

زکات / ۳۵

قربان / ۹۷

دیار رحمت و عبادت

رمضان و روزه

- فضیلت ماه مبارک رمضان
- حکمت های روزه
- ماهیت ماه مبارک رمضان و روزه
- تراویح، اعتکاف، شب قدر و عید
- فواید روزه برای م
- زندگی پیامبر اکرم در ماه رمضان
- انواع روزه

اولین روزه

بوراک و پدرش غرق در عرق بودند. حمل پاکتهای خرید وسایل افطار آنها را خسته کرده بود. بعد از گذاشتن پاکتها در آشپزخانه، پدرش روی صندلی و بوراک هم روی کاناپه به را انداختند. خرید از صبح تا ظهر طول کشیده بود. توی بازار همه چیز را می خواستی می توانستی توی ویترینهای چراغانی شده پیدا کنی. عسلهای مرغوب، اشتهای هر مشتری را به خود جلب می کرد، انواع زیتون، پنیر، باسدیرما، سوسیس و سایر اغذیه. بورک بین اینها شکلات را از همه بیشتر دوست داشت و برای افطار چندین نوع از شکلات ها را خرید بود.

مادر بوراک نیز از چندین روز قبل نیز برای ماه رمضان تدارک می دید. تمیز کردن تمامی خانه، شیرینی های خانگی، کمپوت و یوفکا و ... همگی برای ماه رمضان پیشرو آماده شده بود.

بوراک، ده سال تمام داشت. قرار بود فردا اولین روزه خود را بگیرید. سال قبل چند روز، روزه کله گنجشکی گرفته بود. این روزه برای بچه های کوچک می باشد. از سحر تا ظهر طول می کشد و بعد از خوردن نهار تا وقت افطار هم چیزی خورده نمی شود. دیگر بوراک بزرگ شده بود و می بایست روزه بگیرد.

پدر بوراک:

– پسر، امروز اولین نماز تراویح خوانده خواهد شد. اگر دلت می خواهد تو هم با من به مسجد بیا، اما باید مشقهایت را تا عصر تمام بکنی. بوراک، در جواب گفت:

– چشم پدر، الان تمام می کنم.

بعد از خوردن شام بوراک و پدرش به مسجد رفتند. وقتی بوراک، عرقچین سفیدی را که مادر از صندوقچه درآورده و برروی سرش گذاشت احساس اینکه کمی دیگر بزرگ شده به او دست داد. قبل از نماز به خطبه گوش داد. بعد از اذان، خواندن نماز شروع شد. با اشتیاق و ذوق فراوان نماز طولانی تراویح را بجا آورد. سلام و صلواتی که بین نماز فرستاده می شده را با صدای بلند با سایر جماعت نماز گذار خواند. وقتی به خانه بر گشتند از وقت خواب بوراک زمان زیادی گذشته بود. وقتی می خواست بخوابد با اصرار زیاد گفت:

– مادر جون، برای سحر من رو هم بیدار کن. اگر بیدار نشدم می تونی روی صورتم آب بپاشی.

و مادرش در جواب گفت:

– تو نگران نباش، بیدارت می کنم عزیزم. و بوراک را به رخت خوابش فرستاد.

بوراک همین که سرش را روی باش گذاشت فورا

به خواب رفت. کمی به سحر مانده دستهای نرم مادرش را روی صورتش احساس کرد که می گفت:

– پا شو پسر بزرگ، وقت سحر می گذره. بوراک، خواب آلوده به طرف حمام رفت، آب سردی باعث پریدن خوابش شد. سر سفره ای که مادرش حاضر کرده بود نشست. برای بوراک مادرش ، بورک که خیلی دوست داشت پخته بود. بوراک مادرش رو بغل کرد و گفت:

– مامان می تونم این سینی را تنهایی بخورم، و از مادرش تشکر کرد. بوراک برای اینکه در طول روز گرسنه نشه تا اونجایی که می توانست غذا خورد، پدرش هم گفت:

– پسرم آب یادت نره، کمی دیگه اذان خونده می شه. می دونی، تا غروب خبری از خوردن و نوشیدن نیست. برای اینکه در طول روز بوراک تشنه نشود بهش آب داد. بوراک بعد از شستن دندانهایش، بعد از نیت برای روزه به قرآن کریم که پدرش می خواند گوش داد. بعد از اقامه نماز صبح برای خواب نصفه و نیمش به رختخواب رفت.

بوراک وقتی از خواب بلند شده برای خوردن آب به آشپزخانه رفت. لیوان را نزدیک دهانش برد، که یادش افتاد که روزه است. به ساعتش نگاه کرد. ساعت نزدیک ده بود. بوراک به فکر فرو رفت. تا وقت افطار چگونه می تونست بدون آب تشنگی شو رفع کنه؟ می خواست روزه اش را بشکنه. ولی صدایی از دورن گفت: «تو دیگر بزرگ شده ای، نمی تونی روزه را بشکنی!». بوراک تصمیم خود را گرفت، هر چقدر هم که مشکل باشد باز باری خدا، باید ایستادگی کند. وقتی برای سحری بلند شده مثل این بود که به خداوند قول داده است که روزه بگیرد.

برای اینکه وقت را بگذراند برای خود بازی های مختلفی پیدا می کرد. کمی با اسباب بازیهای خود بازی کرد. فقط لبهای خشک شده اش، به پارچ آبی که روی میز بود کشیده می شد. وقت ناهار گرسنگی بر تشنگیش افزوده شد.

هنگام عصر به کنار مادرش که برای افطار تدارک می دید رفت. کنار میز که به طرز زیبایی چیده شده بود ساکت نشست و مادرش رو به او کرد و گفت:

–چی شده پسرم، مثل اینکه روزه برات زیاد اثر گذاشته و بوراک در جواب گفت:

– می دونی مامان، به آب خوردن پرنده توی قفس هم حسودیم می شه. اون پیازچه ای که برای خوردنش به زور دنبالم می کردی رو هم می تونم بخورم. مادر هم با لبخند گفت:

– پسر خورم، ببین یک روز، روزه برای تو چه چیزها یادت داد، حالا قدر یک لقمه نون و یک جر آب رو هم می دونی. پروردگاری که تمام نعمتها را سر سفره ما، فراهم نموده است. زود باش برای چیدین سفره به من کمک کن، قبل از اینکه پدرت بیاید باید حاضر بشه.

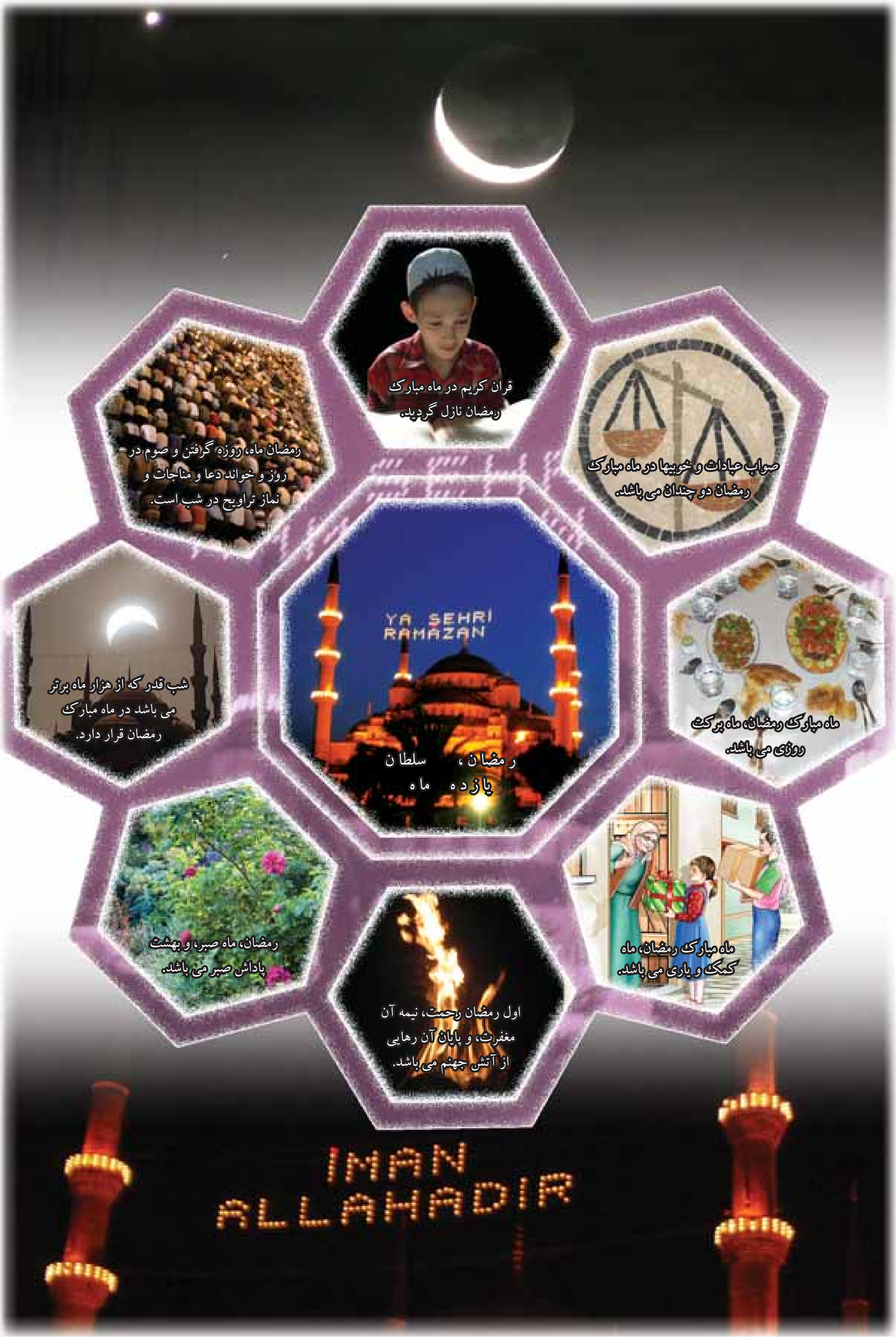
بوراک که تا دیروز به خوراکی ها ارزش قائل نبود حال مثل یک گنج برای او محسوب می شد، به دقت توی سفره می چید.

نزدیک وقت افطار تمام خانواده، منتظر خوانده شدن اذان بودند. پدرش لبخند زنان گفت:

–آفرین بوراک، اولین روزه ات را با موفقیت گرفتی، روزه ات را می خرم. خرج هفتگی را توی جیبش گذاشت. قبل از اینکه روزه اش تمام بشه، مزد روزه اش را گرفته بود. فکر نمی کرد که خوردنی های که تا دیروز دم دستش بود را نمی تواند بردارد. کسی مانع او نشد با اینکه شکمش به صدا افتاده بود منتظر اجازه آفریدگار خود شد.

زمان موعود، صدای زیبایی اذان از مناره های مسجد در شهر شنیده میشد. بوراک زمانی که اولین روزه خود را باز کرد بسیار خوشحال بود. زیرا، این امتحان سخت را گذرانده بود و غرق در شادی از اطاعت امر خداوند بود.

حسن تحسین کارامان
(تلخیص)

قران کریم در ماه مبارک
رمضان نازل گردید.
رمضان ماه، روزه گرفتن و صوم در
روز و خواند دعا و مناجات و
نماز تراویح در شب است.
صواب عبادات و خوبیها در ماه مبارک
رمضان دو چندان می باشد.
YA SEHRI
RAMAZAN
رمضان، سلطان
یازده ماه
شب قدر که از هزار ماه برتر
می باشد در ماه مبارک
رمضان قرار دارد.
ماه مبارک رمضان، ماه برکت
روزی می باشد.
رمضان، ماه صبر، و بهشت
پاداش صبر می باشد.
ماه مبارک رمضان، ماه
کمک و یاری می باشد.
اول رمضان رحمت، نیمه آن
مغفرت، و پایان آن رهایی
از آتش جهنم می‌باشد.
IMAN
ALLAHADIR

۱۰

روزه چیست؟

روزه، پرهیز از خوردن و آشامیدن و دوری از روابط جنسی از وقت سحر تا اذان مغرب می باشد.

خداوند باری تعالی می فرماید:

«اي كساني كه ايمان آورده‌ايد روزه بر شما مقرر شده است همان گونه كه بر كساني كه پيش از شما بودند مقرر شده بود باشد كه پرهيزگاري كنيد »

(سوره بقره ۱۸۳)

روزه برای چه کسانی واجب است؟

- کسانی که سلامتی عقلی کامل داشته
- به سن بلوغ رسیده باشد

برای هر مسلمان ← در ماه رمضان ← گرفتن روزه واجب است

روزه برای کودکان واجب نمی باشد، روزه گرفتن بطوری که برای بدن آنها ضرر و زیان نداشته باشد مناسب می باشد. بدین ترتیب کودکان، هم با عبادت روزه آشنا می شوند، و هم به همراه بزرگتران خود شادی و خوشحالی هایشان را تقسیم می کنند.

شرایط قبولی روزه چیست؟

برای اینکه روزه قبول گردد

- باید نیت کنیم
- از رفتارهای که می تواند روزه را باطل نماید دوری

کنیم.

بعضی از مفاهیم مربوط به ماه رمضان

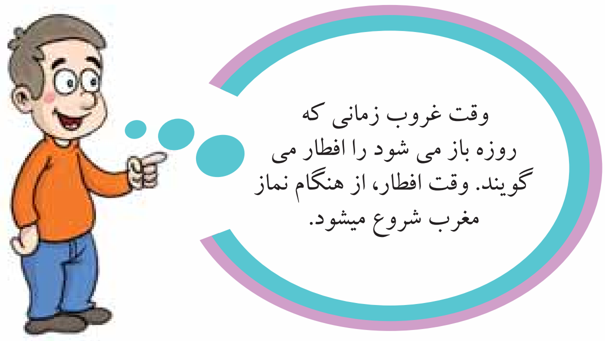
سحر زمانی است که دعاها مورد قبول قرار می گیرد. غذای سحر نیز برای ما گرفتن روزه قدرت می دهد. پیغمبر اکرم ما را به خوردن غذایی سحر فرا خوانده می فرماید: «سحری بخورید، زیرا در غذای سحر فراوانی و برکت وجود دارد.(بخاری، صوم، ۲۰).

وقت سحر، وقت سحر می باشد. زمانی است که باران رحمت الهی فرو می ریزد.

سحر، زمان بهترین وقت مبارک برای عبادت، دعا و ذکر می باشد. مومنی که وقت سحر بر می خیزد گویی:

«خداوندا! تو را شاکرم که من هم از یکی از دوستاران و دلداگان تو محسوب می گردم. برای عرض ارادت خودم به درگاهت خواب را نیمه نهادم. فردا برای رضای تو روزه خواهم گرفت. خداوندا از من خوشنود باش!» می گوید.

وقت افطار، شادترین زمان برای روزه داران می باشد که گرسنگی و تشنگی را تحمل کرده اند. آن روز شادی اتمام روزه را درک میکنند. شادی اصلی پاداش و مکافات روزه در آخرت می باشد.

رسول خدا می فرماید:

برای روزه دار دو لحظه شاد وجود دارد: یکی زمان افطار و دیگری لحظه ای که ثواب روزه به خداوند می رسد»

(بخاری، صوم،۹)

شب های ماه مبارک رمضان، اکرام به کسانی که روزه دار می باشند و افطار دادن ثواب بس بزرگ در بر دارد.

رسول خدا می فرماید:

هر کس فردی را امساک نماید، به قدر روزه او ثواب می برد. از ثواب روزه دار چیزی نیز کم نمی شود.

(طرمزی، صوم،۸۲)

زمان افطار نیز همچون وقت سحر، لحظه ای است که دعاها مستجاب می گردد. دعای صمیمی که به هنگام افطار به درگاه پروردگار می شود هم قبول می شوند. این اوقات را باید غنیمت شمرده و دعا نماییم.

رسول خدا می فرماید:

«دعای سه گروه باز گردانده نمی شود: دعایی که روزه داران به هنگام افطار می خوانند، دعای حاکم عادل و دعای مظلوم»

(طرمزی، دعوت، ۱۲۸)

دعای افطار:

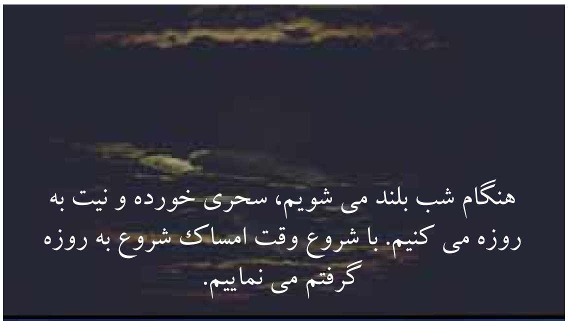
خواندن این دعا به هنگام افطار مرسوم می باشد

اَللّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَ عَلَي رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَصَوْمَ الْغَدِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَوَيْتُ فَاغْفِرْلِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ

«خداوندا، برای رضایت تو روزه گرفتم. تو را باور کردم و به تو اعتماد نمودم، با روزی تو افطار کردم. روزه فردا را نیز نیت کردم. گناهان گذشته و آینده مرا بخشش».

هنگامی که ما روزه می گیریم، روزه هم ما را در بر می گیرد

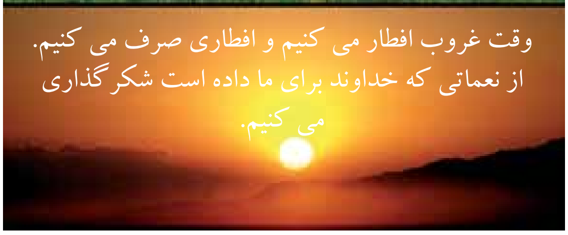
ما چگونه روزه می گیریم؟

هنگام شب بلند می شویم، سحری خورده و نیت به روزه می کنیم. با شروع وقت امساک شروع به روزه گرفتم می نماییم.

از وقت سحر تا غروب، از خوردن و آشامیدن و هر آنچه که روزه را باطل می کند جلوگیری می کنیم.

وقت غروب افطار می کنیم و افطاری صرف می کنیم. از نعماتی که خداوند برای ما داده است شکرگذاری می کنیم.

روزه ما را چگونه در بر می گیرد؟

روزه تنها گرسنه و تشنه ماندن از سحر تا غروب نمیباشد. بلکه دوری از رفتارهایی بد و ناپسند همچون دروغ، دعوا، غیبت و شکستن دل دیگران می باشد. روزه ای که بدین شکل گرفته می شود، به گفته پیامبر اکرم: «سپر در برابر گناهان و آتش» خواهد بود.

اگر از خوردنی و نوشیدنی های حلال بتوانیم پرهیز کنیم و از حرام دوری نکنیم، در عرش خداوند هیچ ارزشی نخواهد داشت. پیغمبر اکرم اینگونه ما را خطاب قرار داد است که:

«هر کس از دروغ و کار حیله گرانه را ترک نکند، خداوند دوری او از خوردن و آشامیدن را ارج نمیدهد» (بخاری، صوم، ۸).

فواید روزه برای ما

با روزه گرفتن

- سبب خوشنودی پروردگار می شویم، رضا و عشق او را کسب می کنیم.
- پروردگاری که هرگونه نعمت را بر ما عطا نموده را به یاد آورده و بیش از پیش شکرگزار او می شویم.
- صبوری را می آموزیم
- با دوری از گناهان و پلیدی ها از عذاب دوزخ در امان میمانیم.
- با گرسنه و تشنه ماندن آنها را درک می کنیم.
- سلامتی خود حفظ می کنیم.

به فرمان خداوند روزه می گیرد، خوردن و آشامیدن را ترک می کند. در تنهایی هم به دیده اینکه خداوند ناظر او است روزه خورد را نمیشکند. **این رفتارها، خداوند باری تعالی را خشنود می کند، سبب کسب رضا و عشق او گردد.**

رسول خدا، اینگونه از پروردگار سخن می راند که: «بندگانی که روزه می گیرند و برای کسب رضای من خوردن و آشامیدن را ترک می کنند. پاداش آن را خود من عطا خواهم نمود»
(بخاری، صوم، ۴)

بیشتر اوقات قدر نعمتهای که خداوند به ما داده را نمیدانیم، ارزش و قدر آن را زمانی درک می کنیم که از دست بدهیم. هنگامی که روزه می گیریم، در طول روز گرسنه و تشنه می مانیم. ارزش آب و سایر نعمتهای که صاحب آن هستیم را می فهمیم. بدین ترتیب، خداوند را که بر ما انواع نعمتها را عطا نموده را به یاد آورده، شکرگزار او می گردیم.

خداوند باری تعالی می فرماید:

«پس مرا یاد کنید شما را یاد کنم و شکرانه‌ام را به جاي آريد و با من ناسپاسي نكنيد»
(بقره، ۱۵۲)

در زندگی با مشکلات و سختیهای زیادی رودررو هستیم. برای اینکه در برابر آنها سینه سپر کنیم باید صبور باشیم.

پیامبر اکرم می فرماید:

«روزه، برابر با نصف صبر میباشد»
(ابن ماجی،صیام، ۴۴).

اعمال پلید همچون دروغگویی، غیبت، دعوا، خوردن حق دیگران، شکستن دل اشخاص گناهانی است که ما را به جهنم می فرستد. تنها را راهی از این گناهان، حاکمیت بر نفسمان است، ورود به آموزه های معنوی ماه مبارک رمضان است، هنگامی که روزه هستیم، هر آن احساس می کنیم که در حال عبادت به درگاه خداوند هستیم، یاد میگیریم چگونه بر نفسمان حاکم باشیم. بدین ترتیب از گناهان و پلیدی ها بدور شده، از عذاب جهنم رهایی می یابیم.

پیغمبر عزیز و گرامی می فرماید:

«روزه(محافظت کننده از گناه و پلیدی) سپر می باشد. هنگامی که روزه می گیرید، زبانمان را از دشنام و دعوی دور نگاه می داریم. اگر کسی دشنام داد و یا برافروخته شود، می گویی «من روزه ام»

(بخاری، صوم، ۹).

شخصی که در طول زندگی نداند که گرسنگی چیست، نمی تواند در زمان فقر گرسنگی و نداری را درک نماید. شخصی که در بهترین نعمات بهرمند می باشد نمی تواند اضطراب نداری و فقر را احساس کند. هنگامی که روزه می گیریم، گرسنگی و تشنگی را درک می کنیم. شرایط زندگی فقرا و چگونگی گذران حیات آنها را می توانیم بفهمیم و احساس نماییم. حس مهربانی و شفقت رشد می یابد. در نتیجه، دست یاری به فقرا و یتیمان دراز کرده و نعماتی را که حساب آن هستیم را تقسیم می نماییم.

پیغمبر اکرم می فرماید:

«نگاه کنم به کسی که پایین تر از من است و ننگرم به کسی که بالاتر از من است. زیرا این رفتار، سبب ارج نهادن شما به نعمات خداوند به شما می گردد».

(مسلم، زهد،۹)

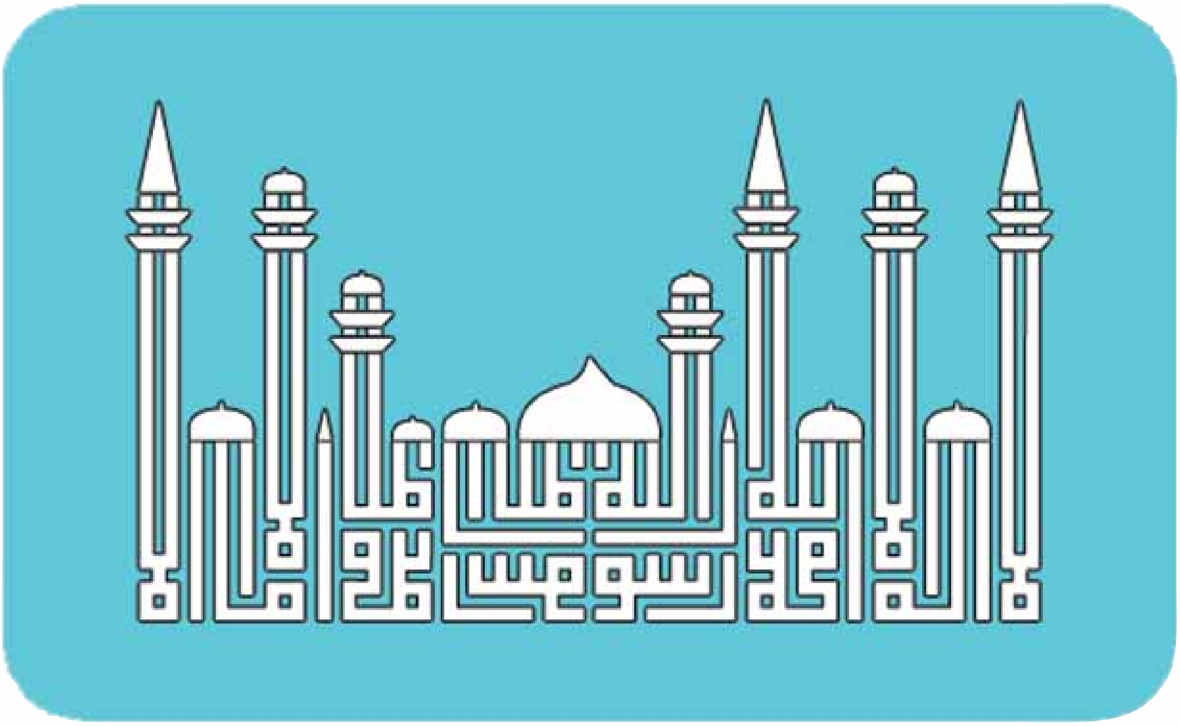
معده و سایر ارگانهایمان در طول سال ۱۱ ماه در حال فعالیت می باشند. می دانیم کسانی که با دردهای معده و گوارشی روبرو هستند با پرهیز می توانند درمان شوند. روزه نیز به نوعی پرهیز محسوب می گردد. در ماه مبارک رمضان، تمام اعضای گوارشی استراحت می کنند و بدین ترتیب سلامتی مان حفظ می گردد.

پیامبر اکرم می فرماید:

«روزه بگیرید که، استراحت کرده باشید»

(تابرانی، مجموعه اصات ۷، ۱۷۴)

انواع روزه

روزه به چهار قسم تقسیم می گردد: فرض، واجب، سنت و مکروه

روزه های فرض ☺☺☺☺

- روزه رمضان
- قضای روزه رمضان
- کفاره روزه رمضان

روزه های واجب ☺☺☺

- روزه نذری
- قضای روزه نافله

انواع روزه

- روزه های ☺☺☺☺
  - روزه رمضان
  - قضای روزه
  - کفاره روزه ماه رمضان
- روزه های ☺☺☺
  - روزه نذری
  - قضای روزه های نافله
- روزه های ☺☺
  - روزه محرم
  - روزه شوال
  - روزه دوشنبه و پنجشنبه
  - روزه ای که در ۱۳-۱۴-۱۵ ماههای قمری گرفته میشود
  - روزه داود
- روزه های ☹☹
  - روزه های مکروه تحریمی ☹☹☹
    - روزه اولین روز عید فطر
    - روزه های که در عید قربان گرفته میشود
  - روزه های مکروه تنضیحی ☹☹
    - روزه ای که تنها در روز عاشورا گرفته
    - روزه ای که تنها در روز جمعه گرفته میشود
    - روزه ای که تنها در شنبه گرفته می شود

روزه های سنت ☺☺

پیامبر اکرم بغیر از روزهای ماه مبارک رمضان نیز روزه می گرفت و به اصحاب خود نیز توصیه می نمود. بعضی از این روزه های عبارتند از:

- روزه ای که در نهم و دهم ماه محرم یا روزهای دهم و یازدهم گرفته می شد.
- شش روز اول ماه شوال بعد از ماه مبارک رمضان
- روزه روزهای دوشنبه و پنجشنبه
- روزه در روزهای سیزده، چهارده و پانزدهم ماههای قمری
- بغیر از ماه مبارک رمضان روزه یک روز در میان (روزه داورد)

روزه مکروه ☹☹

روزه های که به هر دلیل گرفتن روزه در آن مکروه دانسته شده است. این روزه ها به دو گروه تقسیم می گردند:

۱. روزه های مکروه تحریمی ☹☹☹
- روزه گرفتن در اولین روزه عید فطر
- روزه گرفتن در تمام روزهای عید فطر

۲. روزه مکروه تنضیحی ☹☹
- روزه در روز عاشورا
- روزه های که در روز جمعه یا شنبه گرفته می شود

(اگر قبل یا بعد از روزهای عاشورا، جمعه و یا شنبه فردی بخواهد روزه بگیرد این روزه مکروه محسوب نمیگردد).

روزه قضا

روزه قضا چیست؟

روزه ای است که شخص نتوانسته در ماه رمضان بگیرد، بدلیل بیماری یا هر دلیل دیگری که برای آن اجازه شکستن روزه را داشته باشد باید بعد از رمضان و تا آمدن رمضان دیگری آنرا قضا نماید.

روزه قضا در چه مواقعی گرفته می شود؟

بعد از ماه رمضان، بغیر از روزهای مکروه تحریمی، می تواند روزه قضا گرفت.

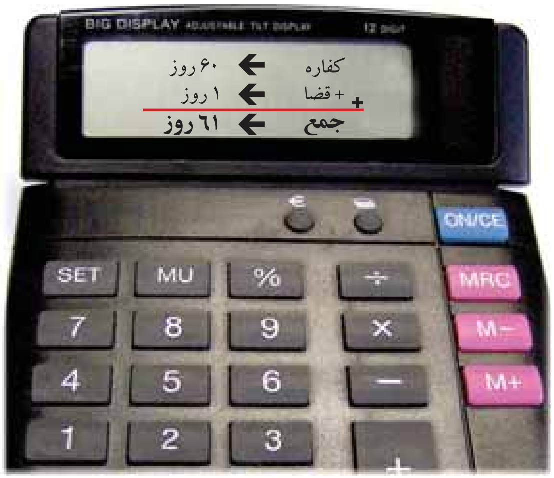

روزه کفاره

روزه کفاره چیست؟

اگر شخصی بدون عذر واجب روزه اش را بشکند، می بایست به جای روزه شکسته شده باید دو ماه متوالی روزه باشد. این روزه به عنوان جریمه «روزه کفاره» خوانده میشود.

روزه کفاره چند روز می باشد؟

مدت زمان روزه کفاره دو ماه قمری می باشد. این مقدار بطور معمول ۶۰ روز است. اگر یک روز، روزه نگرفته شده را اضافه کنیم برابر با ۶۱ روز متوالی می گردد. به این سبب بین مردم «روزه کفاره» به نام «شصت یک روز» نیز خوانده می شود.

عواملی که سبب باطل شدن روزه می گردد

در قسمت باطل کننده های روزه مورد بحث قرار خواهد گرفت.

شرایطی که سبب گرفتن روزه کفاره و قضا می گردد

در ماه مبارک رمضان، نگرفتن روزه بدون عذر موجه و یا باطل کردن روزه گرفته شده گناه محسوب می گردد. اگر از روی عمد و قصد روزه را بشکند، به دلیل این گناه، باید از خداوند طلب عفو نماییم. به عنوان جریمه باید دو ماه روزه کفاره و هم روزه قضا را باید بجا آوریم.

- خوردن و آشامیدن بدون عذر موجه
- ایجاد رابطه جنسی

← باید روزه کفاره و هم روزه قضا را باید گرفت

عواملی که تنها در آن روزه قضا باید گرفت

روزه می تواند به دلیل اشتباه یا عذر موجه باطل گردد. در این شرایط تنها باید روزه قضا بجای آوریم.

عواملی که سبب قضا شدن روزه می گردد عبارتند از:

- خوردن و آشامیدن به دلیل فراموشی، سپس به ظن اینکه باطل شده است ادامه دادن خوردن و آشامیدن
- خوردن موادی که به عنوان خوراکی محسوب نمی گردد(مثل کاغذ و خاک)
- در صورتی که وقت امساک گذشته باشد، خوردن و آشامیدن به ظن اینکه هنوز وقت امساک نشده است.
- قبل از اذان مغرب، به ظن اینکه غروب شده است خوردن و آشامیدن(افطار کردن)
- خوردن باقی مانده مواد غذایی به اندازه نخود در بین دندانها
- بلعیدن آب زمانی که به دهان و بینی آب کشیده می شود
- ریختن دارو به بینی و گوش
- شکسته شدن روزه به دلیل اجبار و یا تحدید
- باطل شدن روزه خارج از ماه مبارک رمضان بطور عمد یا هر دلیل دیگر

می بایست روزه قضا گرفته شود

* اگر شخصی ندانسته چیزی را بخورد روزه او باطل نمی گردد. فقط زمانی که دانست روزه است خوردن و آشامیدن را سریعا باید قطع می کند. هنگامی که دانست روزه است اگر لقمه را به بلعد روزه او باطل می شود.

عواملی که روزه را باطل نمیکند

- خوردن و آشامیدن در صورتی که فراموش کند که روزه است
- خوردن خرده غذای کوچکتر از نخود بجا مانده در بین دندانها،
- بلعیدن بزاق دهان
- بلعیدن آب مخلوط با بزاق بعد از شستن دهان
- فرو بردن دود و یا گرد و خاک بطور غیر عمد از طریق بینی و حلق
- رفتن آب در گوش
- احتلام (جنب شدن در خواب)
- حمام کردن
- استفاده از قطره چشم
- استفاده از عطر و اسانس و بوییدن گل
- کشیدن دندان
- استفراغ غیر عمد
- بلعیدن استفراغ بطوری که دهان پر نباشد
- چشیدن طعم غذا بودن بلعیدن
- استفاده از مسواک بدون خمیر دندان
- دادن خون

روزه را باطل نمیکند.

* اگر شخص فراموش کند که روزه است و چیزی بخورد و بیاشامد روزه وی باطل نمیشود. دهان خود را شسته و به روزه خود ادامه می دهد. اگر خوردن و آشامیدن را ادامه دهد روزه وی باطل می گردد. باید قضا نماید.

** اسپری بی حس کننده دندان برای کشیدن دندان روزه را باطل نمی کند.

*** چشیدن طعم غذا بدون بلعیدن آن ☹☹

پیامبر گرامی می فرماید:

«اگر فراموش کردید که روزه هستید ولی بخورد و بیاشامید روزه خود را تمام کنید. زیرا خداوند او را تغذیه میکند».

(بخاری، صوم، ۲۶)

در چه شرایطی می توانیم روزه نگیریم؟

اسلام دین سهولت می باشد. خداوند باری تعالی، از مسئولیتهای که نمی توانند از عهده آن بر آیند منع کرده است. در مورد روزه هم اینگونه می باشد. روزه نگرفتن بدون عذر موجه در ماه مبارک رمضان گناه محسوب می گردد. اما در بعضی از مواقع می تواند در ماه مبارک رمضان روزه نگرفت و یا روزه گرفته شده را شکست. روزه های که در ماه رمضان گرفته نشده را باید بعد از آن در اسرع وقت قضا نمود.

در ماه مبارک رمضان شرایطی که می توان روزه نگرفت و یا روزه گرفته شده را شکست بدین ترتیب می باشند:

۱	**مسافرت**	🕮 کسی که در ماه رمضان به مدت ۱۵ روز به فاصله حداکثر ۹۰ کیلومتر دورتر مسافرت می نماید می تواند روزه نگیرد. در صورت روزه گرفتن ایراد و مشکل وارد نیست.
۲	**بیماری**	🕮 کسی که می داند طول مدت بیماری او به درازا میکشد و یا به درمان بیماری زیان میرسد می تواند روزه نگیرد. در این حالت می تواند روزه گرفته را نیز بشکند. ✎ برای فهمیدن اینکه روزه بیماری او را شدت خواهد بخشید باید از طرف پزشک دیندار توصیه گردد یا در صورت امکان نداشتن مراجعه به پزشک باید خود بطور کامل آن را احساس کند.
۳	**کهولت**	🕮 افراد مسن که تحمل روزه گرفتن را ندارند می توانند روزه نگیرند. ✎ افراد مسن که امکان قضا روزه برایشان ممکن نمی باشد باید برای هر روز روزه یک فدیه بدهند.
۴	**مادران شیرده و یا باردار**	🕮 زنان باردار یا شیرده، می توانند به دلیل ضرر نرسیدن به خودشان و کودکشان روزه نگیرند.
۵	**حیض یا قاعدگی ماهیانه**	🕮 اگر به هنگام روزه داری زن وارد قاعدگی ماهیانه گردد و یا زایمان نماید روزه اش باطل می گردد. در طول مدت زمان قاعدگی ماهیانه نمیتواند روزه بگیرید.
۶	**جنگ با دشمنان**	🕮 سربازانی که در ماه رمضان با دشمن در مبارزه هستند، در صورت روزه گرفتن اگر دچار ضعف گردند می توانند روزه نگیرند.
۷	**تحدید و در اجبار قرار گرفتن**	🕮 اگر شخص تحت تحدید و یا اجبار مرگ یا زخمی شدند قرار گیرد و یا سبب زیان جسمانی برای فرد وجود داشته باشد می توانند روزه را بشکنند.

فدیه روزه

☺☺☺☺

در ماه مبارک رمضان افراد مسن و یا بیمارانی که امید به بهبود بیماری ندارند روزه های نگرفته را قضا نمی کنند. به جای آن، برای هر روز که روزه نگرفته اند می بایست به فقرا و اشخاص محتاج غذا یا کمک مالی نماید که «فدیه» گفته می شود.

میزان فدیه معادل فطریه ماه مبارک رمضان می باشد(صدقه فطریه). فدیه یک روز روزه، مقدار غذایی روزانه یک نفر یا معادل پولی آن می باشد. این مقدار، نسبت به قدرت مالی فرد فدیه دهنده متفاوت می باشد.

فطریه

☺☺☺

صدقه فطریه، مطابق با میزان دینی، صدقه ای است که از طرف مسلمانان ثروتمند و افراد اعضا خانواده تحت تکلف خود داده می شود.

صدقه ای واجبی که در ماه رمضان داده می شود فطریه خوانده می شود.

کمترین مقدار صدقه فطریه، مقدار طعام روزانه یک فرد یا معادل ریالی آن می باشد. برای مقدار بیشتر محدودیت وجود ندارد. کسانی که زیادتر از حد نصاب می دهند ثواب بیشتری کسب می کنند.

صدقه فطریه قبل از عید فطر باید داد شود. بدین ترتیب فقرا و یتیمان را شاد نموده، آنها نیز نیازهای عید را از این طریق می توانند تامین نمایند.

روزه نذری

☺☺☺

روزه نذری، روزه ای است که برای رضای خداوند گرفته می شود. گرفتن این روزه واجب می باشد.

روزه نذری دو نوع است:

۱. روزه نذری مشروط به شرط باشد

➤ برای مثال، در صورتی که گفته شود: «مادر خوب شود، و من برای رضای خداوند سه روز روزه بگیرم»، وقتی مادرمان بهبود یافت باید سه روز روزه نذر بگیریم.

۲. روزه نذری که مشروط به شرط نباشد

➤ برای مثال، هنگامی که می گوییم: «برای رضای خداوند یک روزه خواهم گرفت»، هر روزی که روزه گرفته باشیم، روزه نذر را ادا نموده ایم.ولی اگر بگوییم که: «یکشنبه پیش رو روزه نذری خواهم گرفت» باید همان روز روزه بگیریم.

نماز تراویح ☺☺

❀ نماز تراویح نماز بیست رکعتی است که در ماه رمضان خوانده می شود. خواندن این نماز هم برای مرد و هم برای زن سنت موکده می باشد.

❀ همان گونه که نماز تراویح را در مسجد به شکل نماز جماعت می خوانیم، در خانه هم به شکل فرادامی توان بجا آورد. فقط، خواندن نماز تراویح با جماعت ثواب بیشتری دارد.

❀ خواندن نماز تراویح برای کسانی که به دلیل ناتوانی جسمی نمی توانند روزه بگیرند سنت است.

اعتکاف ☺☺

✍ ماندن در مسجد یا مسجد جامع برای ادای عبادت به مدت مشخص را **«اعتکاف»** می گویند.

❀ بعد از اینکه رسول الله روزه را فرض قرارداد، قبل از وفات ده روز آخر ماه رمضان را به اعتکاف می نشست. به این دلیل ده روز آخر رمضان را به اعتکاف نشستن سنت محسوب می گردد.

❀ قبل از اعتکاف لباس تمیز پوشیده و خود را معطر می کنیم. در طول اعتکاف قرآن کریم، احادیث شریف و کتب دعا می خوانیم. با ذکر خداوند، نماز نافله و نماز قضا بجای می آوریم و دائما در حال دعا هستیم. از سخنان بیهوده و بدون لزوم دوری می کنیم. با درک اینکه در درگاه خداوند هستیم به حال و حرکات خود دقت بیشتری می کنیم.

اولین تراویح

عصر یکی از روزهای رمضان در زمان پیامبر بود. تا اتمام ماه رمضان هفت روز بیشتر نمانده بود. تا آن روزی پیامبر اکرم(ص) بعد از خواندن نماز عشاء به خانه بازمی گشت. تنها آن شب نماز تراویح خواند. تراویح با یک سوم شب ادامه یافت.

فردای آن روز اقامه نماز تراویح از طرف پیامبر اعظم دهان به دهان می گشت. اما، آن روز نماز تراویح اقامه نفرمودند. روز بعد دوباره نماز تراویح را به جای آورد.

در نهایت سه روز مانده به اتمام ماه رمضان، نماز تراویح اقامه شده توسط پیامبر اکرم(ص) تا تمام شب ادامه یافت و تراویح دوباره خواند. فقط نماز تراویح به دلیل فرض بودن دوباره آن را اقامه نفرمود. و توصیه فرمود هرکس در خانه خود آن را اقامه نماید.

خواند نماز تورایح در مسجد و با جماعت از زمان حضرت عمر شروع گردید.

شب قدر

به همانگونه که ماه رمضان در بین سایر ماهها جایگاه دارد، شب قدر نیز در بین سایر شبها جایگاه ویژه ای دارا می باشد. پرودگار متعالی در مورد این شب چنین فرموده است: «**ما قرآن را در شب قدر نازل کردیم ؛ و از شب قدر چه آگاهت کرد؛ شب قدر از هزار ماه ارجمندتر است؛ در آن شب فرشتگان با روح به فرمان پروردگارشان برای هر کاری که فرود آیند؛ تا دم صبح صلح و سلام است**»

شب قدر، شب نزول رحمت و برکت خداوند، بخشش گناهان مومنین، زمان استجابت دعای بندگان می باشد.

رسول اکرم، ده روز آخر ماه رمضان را بیشتر از سایر اوقات به عبادت می پرداخت. می فرمود «از هزار ماه برتر است» و شب قدر در میان این روزها واقع شده است.

ما نیز، ده روز آخر ماه رمضان، بویژه شب ۲۷ این ماه را باید بیشتر ارج نهیم. شب قدری که برابر با هشتاد و سه سال و برابر با یک حج عمره ارزش دارد در تلاش برای کسب رضای پروردگار باید بود و نزول اولین آیات قرآن مجید و طلوع آفتاب اسلام در چنین شب شریفی روی داده است.

- گوش فرا دادن به سخنرانی ها در مساجد
- تلاوت قران
- اقامه نماز
- دعا کردن
- صلوات بر حضرت محمد (ص)
- برای آمرزش گناهانمان طلب عفو از پروردگار احیا نمودن و ارج نهادن به شب قدر

پیامبر اکرم(ص) می فرماید:

« با درک فضیلت و انتظار پاداش از پروردگار شب قدر را ارج نهاده و طلب آمرزش گناهان را بنمایید».

(بخاری، ایمان، ۲۵)

حضرت عایشه (رض) روز به پیامبر فرمود: «یا رسول الله، اگر هنگام شب قدر را درک کنیم، چگونه در آن شب دعا کنیم؟»
رسول الله اینگونه دعا را برای وی فرمود: «خدایا! تو بسیار بخشنده ای، بخشش و عفو را می پسندی، مرا نیز عفو بفرما».

(تِرمزی، دعوت، ۸۴)

دعای شب قدر:

اَللَّهُمَّ اِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

خدایا! تو بسیار بخشنده ای، بخشش و عفو را می پسندی، مرا نیز عفو بفرما

عید فطر

اسلام، روزه در ماه رمضان را فرض قرار داده است. دو روز از ماه شوال را نیز برای مسلمین عید قرارداده است. روزهای پایانی ماه رمضان از طرفی حزن و اندوه اتمام ماه رمضان و از طرفی شادی و سرور عید را به همراه دارد. آخرین شب، به چگونگی گذراندن آن را در نظر گرفته، برای رسیدن به ماه رمضانی دیگر دعا می کنیم و برای عید آماده می شویم. از صبح زود لباس عید برتن کرده، به سوی مساجد روانه می شویم. در روز عید، شروع به خواند نماز می کنیم، شرک خداوند را به جای می آوریم.

عید به عنوان تعطیل نیست، روز برابری و حضور و شادی میباشد. در روز عید قبل از همه دست پدر، مادران و بزرگان را بوسیده و دعا خیر آنها را طلب می کنیم. به بازدید دوستان و آشنایان رفته، با گشاده رویی و خوش رویی به دیگران تبریک گفته به عیادت بیماران و اشخاص مسن می شتابیم. قهر را به کنار نهاده و آشتی می کنیم. در اعیاد ارتباط دوستان و آشنایان بیشتر می گردد. احساس مهر و مهربانی و وفا گسترش می یابد. پنجره دلمان به سوی فقرا، نیازمندان و یتیمان باز می شود.

زندگی ماه رمضان پیغمبر اعظم

مژده ماه رمضان پیغمبر اکرم

حضرت رسول اکرم (ص) با حسرت زیاد منتظر ماه رمضان می شد. در سه ماه بسیار شاد می شد و می فرمود: «**خداوندا رجب و شوال را برای ما با برکت بفرما و ما را به رمضان برسان**». در ماهها رجب و شوال بیشتر از سایر ماهها روزه می گرفت و اینگونه مژده می داد:

«هنگامی که رمضان فرا رسید، درهای بهشت تا انتها باز می شوند، درهای جهنم بسته می شود و شیاطین ضرر نمی رسانند».

«بهشت دارای هشت در می باشد. نام یکی از آنها ریعان می باشد. از این در تنها روزه داران عبور خواهند نمود. در ریحان زمانی که تمام روزه داران از آن عبور نمودند بسته خواهد شد. برای کسانی که از این در وارد می شوند نوشیدنی داده می شود که هر کس آن را نوش کند هرگز تشنگی نخواهد کشید».

سحری حضرت پیامبر

پیامبر گرامی به وقت سحر ارزش ویژه ای می داد و می فرمود: «هرگز در بیدار شدن به وقت سحر سستی نکنید، زیرا خوراک سحری طعامی بسیار مبارک می باشد». ارباز بن ساری از صحابه فقر گرامی و به دین عزیز اسلام تازه وارده شده در سحن مسجد نبوی شب را به روز می آورد شبی مهمان دعوت سحری پیامبر بود که فرمودند:

«از طعام مبارک میل فرما».

در جای دیگر ارزش سحری را اینگونه وصف می کند:

«طعام سحری با برکت می باشد، از خوردن آن اجتناب نکنید، اگر با جرء آب هم که شده سحری کنید، زیرا خداوند و ملاک برای آنچه که در وقت سحر انجام می شود برکت نازل می دارند».

افطار رسول خدا

پروردگار، ارتباط بنده با وی و از دیدن احترام به او بسیار راضی می گردد. وقت افطار بالاترین نشانه این ارتباط و احترام به او است. به این دلیل پیامبر گرامی (ص) هنگام افطار را با دقت فراوان تعقیب می نمود. وقت افطار همچون کودکان با خوشحالی وصف ناپذیر برای رضای خداوند روزه را افطار نموده و در مورد خیر و برکتی که می توانست به همراه داشته باشد می فرمود:

«تا هنگامی که برای افطار کردن تلاش می نمایند، خیر و برکت از امت ام جدا نخواهد شد».

با اظهار بر اینکه هنگام افطار دعا مستجاب می گردد، قبل از شروع افطار اینگونه دعا می فرمود:

«پروردگارا! برای رضای تو روزه گرفتم. با روزی اعطا فرموده تو نیز افطار می کنم». سپس در صورت بودن خرما و یا در صورت نبودن با آب افطار می کردند و توصیه می کردند چنین کنند.

بخشندگی پیامبر اکرم در ماه رمضان

بخشندگی پیامبر که زبانزده خاص و عام بود در ماه رمضان به اوج خود می رسید. در سه ماه از سال، از تمامی بادهای که می وزید بخشنده تر می شد». امکاناتی که بدست می آورد را بین مسلمین تقسیم می نمود. هر آنچه که از او درخواست میشده را می داد و اگر در پیش خود نداشت از طریق دیگران آن را تامین می کرد. هنگامی که سوال شد که مقبولترین صدقه چیست در پاسخ فرمود: «صدقه ای که در ماه رمضان داده میشود».

عبادت پیامبر اکرم در ماه رمضان

در ماه مبارک رمضان تعداد نمازهای نافله اقامه شده از طرف رسول الله بیشتر می شد. بی شک، مشخص ترین آن نماز تراویح بود. در ماه دعا و ذکر سرورمان، قران کریم را بیشتر تلاوت می نمود. زیرا جناب جبرئیل نیز قرآن را در ماه مبارک رمضان بر رسول خدا نازل نموده بود و در طول یک ماه به حضور پیامبر می آمد، بطور متقابل برای همدیگر قران تلاوت می فرمودند. این حادثه هر سال یک بار اتفاق می افتاد، در آخرین رمضان پیامبر این حادثه دوبار تکرار گردید.

هنگام وداع با ماه مبارک رمضان، رسول الله (ص) تعداد عبادات پیامبر افزون می شد. زیرا در آیات شریف القدر این ماه افزون بر هزار ماه ارزش داده شده است و اینگونه فرمایش می نمود:

«هر کس کرامت شب قدر را بداند و ثواب آن را از خداوند انتظار داشته باشد و نماز به جای آورد، گناهان پیشین او بخشوده خواهد شد».

در ده روز آخر ماه مبارک رمضان رسول اکرم (ص) در مسجد نبوی به اعتکاف می نشست و از آنجا نمی رفت. و می فرمود تا زمانی که مرا اوف نفرمایی جای دیگری نخواهم رفت». با نماز و دعا بجای آورده و به عبادت مشغول می گردید.

م. یاشار کاندمیر

روزه و قرآن انسان را شفاعت می نمایند

قرائت قران کریم در طول ماه مبارک رمضان غنایی دیگر به دل و معنویات درونی انسان می افزاید، سلطان پیامبر رسول خدا می فرماید: روزه ای که در ماه رمضان همراه با تلاوت قرآن انسان را شفاعت می کند.

روزه می گوید: پروردگارا! من در طول روز بندات را از خوردن و سایر مادیات جدا کردم. شفاعت این بنده را قبول فرما! قرآن کریم تلاوت شده نیز می گوید: من خواب شب را از این بنده در شب از او گرفتن. در حق او شفاعت مرا قبول فرما! بدین ترتیب هر دو شفاعت فرد را طلب می کنند.

احمد بن حنبل، مسعود، ۴، ۱۸۸

رمضان

جهان عرق نور می گردد
امتحان برای بندگان
ای آنانی که می گویی مومن هستم
ماه روزه رمضان

تاثیرگذار بر نفس
از نظر روح زنده می شوی
روزه ماه رمضان
یکی از پنج فرض بزرگ مان

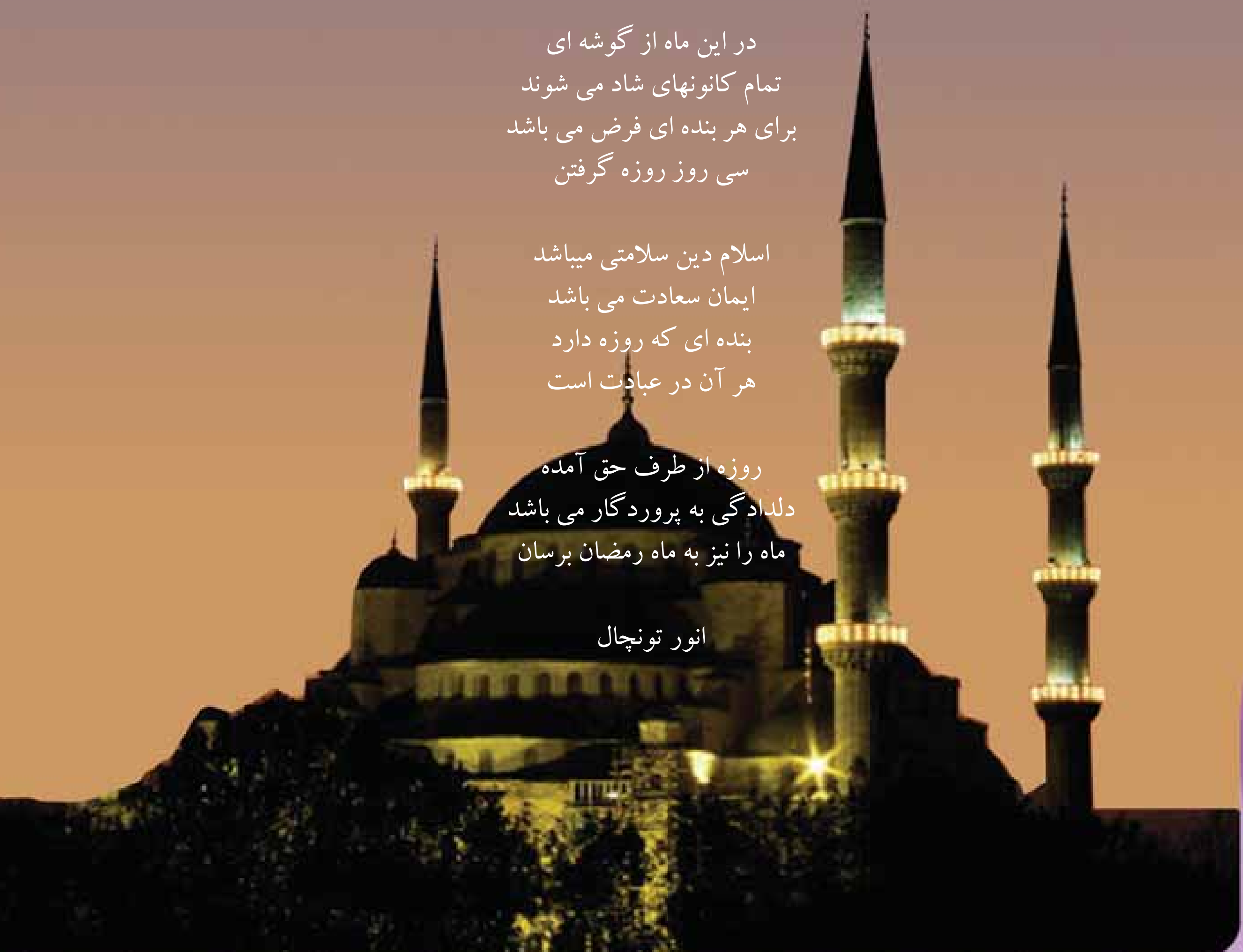
رمضان ماه قرآن
ماه شکرگذاری مومن
این ماه برای مومنین
ماه غفران، هدایت

در این ماه از گوشه ای
تمام کانونهای شاد می شوند
برای هر بنده ای فرض می باشد
سی روز روزه گرفتن

اسلام دین سلامتی میباشد
ایمان سعادت می باشد
بنده ای که روزه دارد
هر آن در عبادت است

روزه از طرف حق آمده
دلدادگی به پروردگار می باشد
ماه را نیز به ماه رمضان برسان

انور تونچال

سوالات

دانسته هایتان را بیازمایید

در جملات زیر پاسخهای بله و خیر را علامت گذاری کنید

۱. روزه، عبادتی است که ما را از پلیدی های دنیوی، از آتش اخروی، آمرزش گناهان را سبب می گردد. بلی ☐ خیر ☐

۲. بدون داشتن عذر موجه، باطل نمودن روزه با آگاهی قضا و کفاره به همراه دارد. بلی ☐ خیر ☐

۳. در ماه رمضان افراد مسن که قدرت روزه گرفتن ندارند و بیمارانی که امید بهبود برای آنها نیست، طعام و پولی که برای هر روز روزه داده می شود فدیه نامیده می شود. بلی ☐ خیر ☐

۴. روزه ای که برای رضای خداوند گرفته می شود روزه کفاره خوانده می شود. بلی ☐ خیر ☐

۵. مدت زمانی که در مسجد برای عبادت گذرانده میشود افطار خوانده می شود. بلی ☐ خیر ☐

۶. کتاب متعالی قرآن کریم، در شب معراج نازل گردیده است. بلی ☐ خیر ☐

۷. خوردن و آشامیدن روزه کسی که به دلیل فراموشی باشد باطل می گردد. بلی ☐ خیر ☐

۸. پیامبر خدا «روزه سپر می باشد» به مفهوم این است که روزه ما را از پلیدی و گناهان بدور می دارد. بلی ☐ خیر ☐

خود را بیازمایید

۱. **کدام یک از موارد زیر مربوط به ماه رمضان نمی باشد.**

الف. رفتن به حج
ب. روزه گرفتن
ج. نزول قرآن
د. شب قدر

۲. **کدام یک از روزه های زیر برای ماه سود به همراه ندارد؟**

الف. کسب رضا و عشق خداوند با روزه داری
ب. با روزه گرفته به فقرا کمک می کنیم
ج. با روزه گرفتن از گناهان و زشتی ها بدور بوده، از عذاب جهنم حفظ می شویم
د.با روزه صبوری را فرا می گیریم.

۳. **کدام یک از روزه های زیر واجب محسوب میگردد؟**

الف. روزه نافله
ب. روزه محرم
ج. روزه نذری
د. روزه ماه رمضان

٤. **به اتمام شب و شروع سحر چه گفته می شود؟**

الف. امسکاك
ب. سحری
ج. افطار
د. اعتکاف

۵. کدام یک از موارد زیر روزه را باطل نمیکند؟

الف. خوردن موادی که در آنها از مواد خوراکی عادی استفاده نشده است

ب. بلعیدن بزاق دهان

ج. خوردن برف و تگرگی که وارد دهان شده با آگاهی

د. فرو بردن آبی که به هنگام وضو در دهان به حلق می رسد

۶. کدام یک از موارد زیر روزه با باطل و تنها قضا می آورد؟

الف. فرو رفتن آب در حال استحمام به گوش

ب. بلعیدن گرد و خاک بدون اراده به حلق

ج. باطل گردیدن روزه به اجبار و تهدید

د. استفراغ بدون اراده فرد

۷. علت اصلی روزه گرفتن مومنین در ماه رمضان کدام یک از مواد زیر می باشد؟

الف. آرزوی های نفسانی

ب. زندگی سالم

ج. ارتباط با محیط اطراف

د. اطاعت امر الهی

۸. کدام یک از موارد زیر روزه را باطل نمیکند؟

الف. خوردن روزه بدون دانستن وقت افطار

ب. استحمام جهت خنک شدن و دوش گرفتن

ج. بلعیدن مواد خرد کوچکتر از دانه نخود در بین دندان

د. بلعیدن برف، باران و یا تگرگی بدون قصد به حلق

۹. کدام یک از موارد زیر برای باطل شدن روزه عذر محسوب نمیگردد؟

الف. مهمان آمدن به خانه

ب. تهدید به مرگ یا حرج

ج. در حال جنگ با دشمن

د. مسافر بودن

جاهای خالی را با کلمات صحیح پر کنید

(قدر، رحمت، ببخش، شصت یک، مغفرت، قضا، نذر، صحت، ریعان)

۱. رمضان ماهی است که آغاز آن....... و میانه آن............. و انتهای آن رهایی از آتش دوزخ می باشد.

۲. روزه بگیرید تا .... یابید

۳. بطور کلی روزهای روزه کفاره .... می باشد

۴. در صورتی که از روزی فراموشی چیزی خورده یا آشامیده شود، فردی که به ذن باطل شدن روزه آن را بشکند، میبایست روزه .... بگیرد.

۵. به روزه ای که برای رضای خداوند برای او گرفته شده است .... نامیده می شود.

۶. پیامبر در شب............ اینگونه دعا می فرمود، «خداوندا، تو بسیار آمرزندهای، و آمرزش را بسیار دوست داری، مرا............!»

۷. «بهشت دارای هشت در می باشد. نام یکی از آنها ...... می باشد. از این در تنها روزه داران عبور خواهند نمود. در ریحان زمانی که تمام روزه داران از آن عبور نمودند بسته خواهد شد. برای کسانی که از این در وارد می شوند نوشیدنی داده می شود که هر کس آن را نوش کند هرگز تشنگی نخواهد کشید».

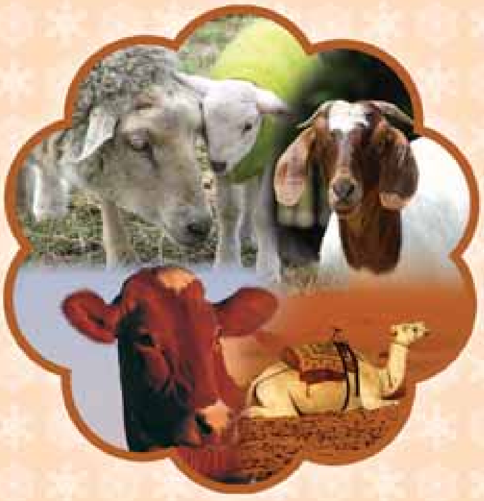

زکات پلی میان ثروتمندان و فقرا

زکات

- صدقه و زکات
- تعریف زکات
- فواید زکات
- احکام مربوط به زکات
- هنگام دادن زکات به چه مواردی باید دقت کرد
- کمک نمودن پیامبر اکرم(ص)

امتحان شکر

رسول خدا برای اصحاب خود در مواقعی آنچه را که در گذشته روی داده بود را تعریف میفرمود. یکی از این حوادث اینگونه بود:

«بین قوم بنی اسرائیل سه نفر یکی کور، دیگری کچل و سومی بیمار بود. خداوند خواست آنها را امتحان نماید و بر آنها فرشته ای در صورت انسان فرستاد.

فرشته پیش فرد بیمار آمد گفت: «چه آرزویی داری» و وی گفت: «پوستی زیبا، رفع این بیماری که انسانها از من دوری می کنند» فرشته دست بر پوست او کشید. لکه های پوستی از صورت و بدن شخص برطرف شد. فرشته دوباره سوال کرد: «از اموال چه چیز را بیشتر می خواهی داشته باش؟» و فرد گفت: شتر می خواهم، ملک بر او شتری باردار داد و گفت: «خداوند این شتر را برتو برکت دهد. دعا کرده و از آنجا دور گردید.

سپس پیش فرد کچل آمده و گفت: «چه آرزویی داری» و او گفت: رفع این کچلی که

انسانها از من دور می شوند و موی زیبا. ملک برسر او دست کشیده و کچلی او رفع شد. سپس از اموال کدام را بیشتر می خواهی؟ او گفت: گاو. و برای او نیز گاوی حامله ای را داده و گفت: خداوند این گاو را برای تو با برکت نماید. و پیش فرد کور رفت: : «چه آرزویی داری» و وی گفت: از خداوند می خواهم که چشمانم را دوباره به من بازگرداند می خواهم انسانها را ببینم. ملک بر چشمان او دست کشیده و چشمان او شفا یافت و بینا شد. سپس گفت از مال دنیا چه می خواهی، و وی در پاسخ گفت: گوسفند می خواهم. فرشته نیز بر او گوسفندی حامله داد و گفت: خداوند این گوسفند را برای تو با برکت نماید.

شتر، گاو و گوسفند بعد از زمانی زاییده و بعد از گذشت مدتی اموال هر سه آنها فزونی یافت. یکی از آنها دارای کاروان شتر، دیگری دارای گله ای گاو و سومی نیز دارای گله گوسفند شد.

فرشته پیش فرد بیمار به تنی بیمار نازل شد و گفت من مسافری فقیر و بیچاره می باشم. به مکانی که می خواهم بروم اول خدا و بعد به تو امید دارم. خدایی که این تن زیبا و اموال زیاد به تو عطا کرده یک شتر می خواهم. و شخص در پاسخ گفت: هرگز چنین چیزی ممکن نیست! در آن اموال چه کسانی که حق دارند. تا زمانی که تو نیامده بودی جاهای بسیاری برای دادن آن وجود دارد و تقاضای کمک فرشته را از او دریغ نمود. در مقابل ملک گفت: من تو را می شناسم. تو همان نیستی که به دلیل بیماری پوستی همگان از تو دور میشدند؟ خداوند برتو سلامتی و ثروت عطا فرمود. ولی فرد آن را انکار نمود

-زیاد حرف می زنی، این اموال از پدرم به من رسیده و فرشته را دو کرد. در پاسخ ملک گفت: اگر دروغ بگویی خداوند تو را همچون قبل کند!

سپس ملک به صورت کچل در آمده و پیش فردی که قبلا کچل بود رفت و از او تقاضای کمک نمود. ولی او نیز از وی دریغ کرده و ملک در پاسخ او نیز گفت: اگر دروغ بگویی خداوند تو را همچون قبل کند!

ملک در نقش کور پیش فردی که قبلا نابینا بود رفت و از او تقاضای کمک در راه خدا نمود و گفت: من مسافری فقیر و بیچاره می باشم. به مکانی که می خواهم بروم اول خدا و بعد به تو امید دارم. خدایی که این چشمان زیبا و اموال زیاد به تو عطا کرده یک گوسفند می خواهم. او نیز گفت: من نابینا بودم، خداوند مرا بینا کرد، فقیر بودم مال زیادی برای من اعطا کرد. هر آنچه را که می خواهی بردار، به خدا قسم می خورم که، هر چیزی را که امروز خواهی برداشت مانع نخواهم شد. ملک در پاسخ گفت: تمامی این اموال مال خودت باشد، این امتحانی برای شما بود. خداوند از تو راضی باشد. دو دوست دیگر تو سرافکنده از امتحان خارج شدند و مورد غضب خدا قرار گرفتند، گفت و دور شد.

صاحب اصلی اموال مان کیست؟

اسلام، اشخاص را به تلاش و کسب روزی حلال و ثروت تشویق می نمیاد. اما این واقعیت را از یاد نباید برد که،

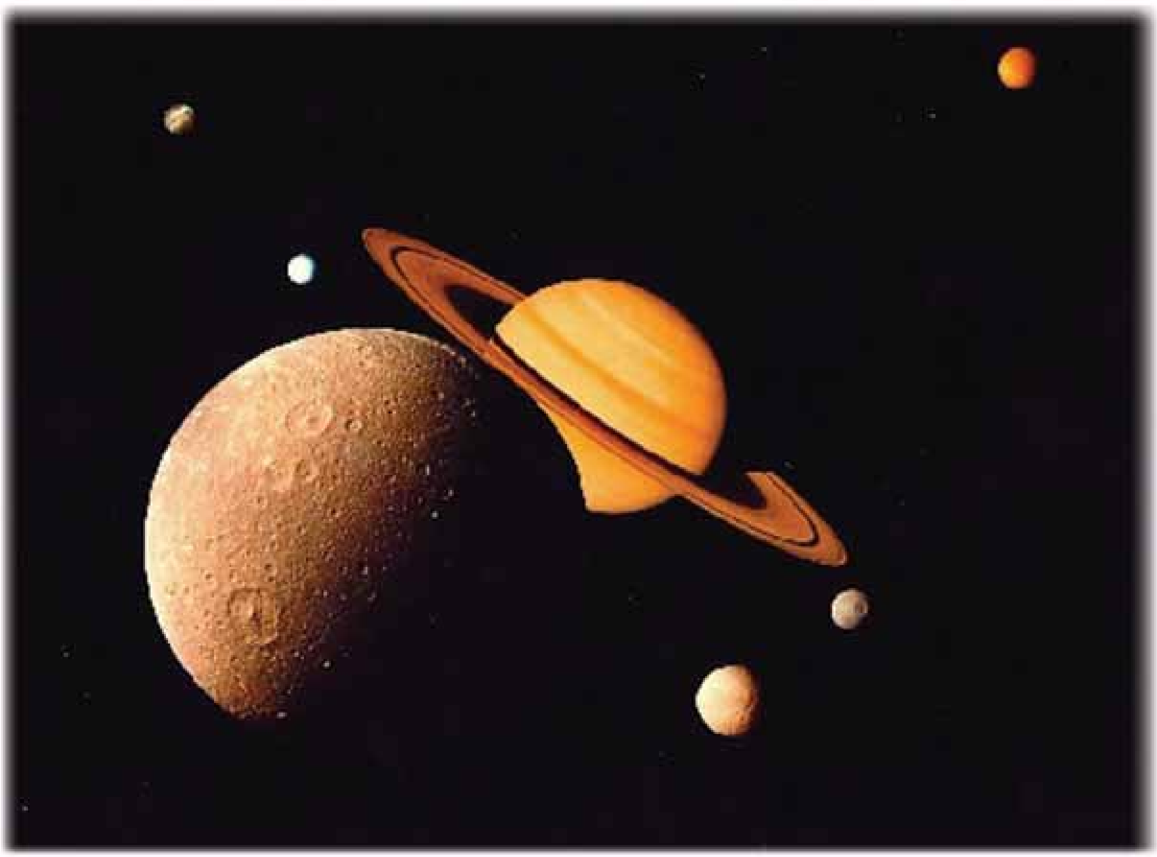
خداوند متعال تمامی این نعمات را بر ما اعطا فرموده است. صاحب واقعی و اصلی مالك و ملك ما اوست. وی این نعمات را به صورت امانت به مدت زمان مشخص بر ما داده است. و به چگونگی استفاده از آن و نحوه بکارگیری ما را به امتحان می کشد. به آنچه که بیش از احتیاج و نیازمان می باشد را باید به فقرا و اشخاص محتاج اختصاص باید داد.

اموالی که به صورت امانت از طرف پروردگار برای ما اعطا گردیده می بایست به آن گونه ای که او فرموده است مصرف کنیم.

خداوند باری تعالی می فرماید:

«بگو بار خدايا تويي كه فرمانفرمايي هر آن كس را كه خواهي فرمانروايي بخشي و از هر كه خواهي فرمانروايي را باز ستاني و هر كه را خواهي عزت بخشي و هر كه را خواهي خوار گرداني همه خوبيها به دست توست و تو بر هر چيز توانايي».

العمران، آیه ۲۶

صدقه و زکات

هزینه های که برای رضای خداوند در نعمات خداوند برای انسان داده شده، **انفاق** گفته میشود. زیباترین راه انفاق، صدقه و زکات می باشد.

کمکی مومنی که برای رضای خداوند از جان دل داده می شود **صدقه** می باشد. هنگامی که از صدقه سخن به میان می آید کمک مادی برای فقرا در نظر گرفته میشود. اما هر رفتار زیبایی که از انسانها سر می زند را پیامبر گرامی صدقه محسوب نموده است. بعضی ها برای کسب ثواب صدقه نمونه های مختلف را ارائه داده اند. بدین سبب،

- کمک مالی به نیازمندان صدقه محسوب می گردد
- در نظر گرفتن مدت زمان برای ادای دین بدهکاری که توانایی پرداخت ندارد صدقه محسوب می گردد
- توصیه به نیکی برای اشخاص و دور کردن آنها از پلیدی ها نیز صدقه محسوب می گردد
- برداشتن موانع از مسیر انسانها صدقه محسوب می گردد
- تعریف و نشان دادن راه نیز صدقه محسوب می گردد
- کمک به شخص پیاده و یا کمک برای بارگیری به افراد نیز صدقه محسوب می گردد
- رفع اختلاف بین دو نفر نیز صدقه محسوب می گردد
- گفتن «الله اکبر»، «الحمدالله»، «لا اله الله» و یاد خداوند صدقه محسوب می گردد
- خوش روی صدقه می باشد
- به زبان راندن سخنان نیکو صدقه می باشد
- یاد دادن علم و یاد گرفتن علم صدقه می باشد

- هر قدمی که در راه رفتن به سوی مسجد برداشته می شود صدقه محسوب می گردد
- کاشتن درخت صدقه می باشد
- شاد نمودن خانواده، فرد و اشتراک در آن صدقه بشمار می آید

خداوند باری تعالی می فرماید:

«ای کساني که ایمان آوردهاید از آنچه به شما روزي دادهایم انفاق کنید پیش از آنکه روزي فرا رسد که در آن نه داد و ستدي است و نه دوستي و نه شفاعتي و کافران خود ستمکاراننذ »

البقره، ۲۵۴

- انجام کار همسر برای شوهر و فرزندان صدقه می باشد
- کمک فرزند به پدر و مادر صدقه می باشد

بطور خلاصه،

«هر امر و هر نیکی مومن که برای رضای خداوند انجام داده می شود، صدقه می باشد»

همانگونه که دیده میشود دین مبین، برای صدقه زمینه های بسیار گسترده ای را در نظر گرفته است. برای دادن صدقه یک مسلمان شرط به ثروتمند بودن نیست. هر مسلمانی، در حد امکانات خود می تواند صدقه دهد و یا با رفتارهای زیبا ثواب صدقه را کسب نماید. اما انفاق بعد مادی دیگر را نیز در بر می گیرد. خداوند بزرگ، برای مسلمانانی که به مکنت و ثروت دست یافته اند، دادن اموال خود به میزان مشخص را فرض قرارداده است. این نیز یکی از اصلی ترین فرایض اسلام و عبادت مادی زکات می باشد.

پیامبر گرامی(ص) یک بار فرمودند:

– دادن صدقه وظیفه هر مسلمان میباشد.

دوستان وی در مقابل آن،

«اگر چیزی برای صدقه دادن نداشته باشد، چه باید بکند؟.

پیامبر در پاسخ فرمود:

– کار می کند، کار هم برای خود مفید است و صدقه محسوب می گردد.

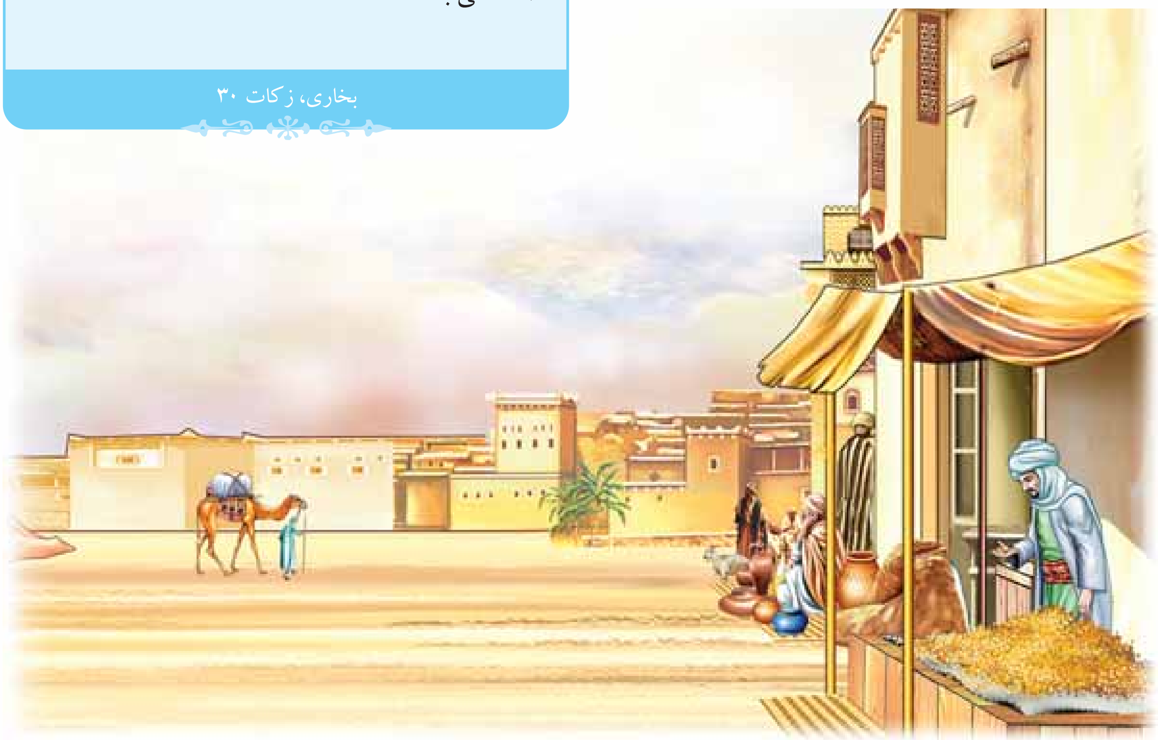
اگر توان آن را نیز نداشته باشد چه باید بکند؟

– به کسانی که در تنگنا قرار دارند، یاری می رساند.

– اگر توان آن را نیز نداشته باشد؟

– از انجام کارهای پلید به دور باشد. این نیز نوعی صدقه می باشد.

بخاری، زکات ۳۰

زکات چیست؟

زکات: دادن بخشی از اموال مسلمان ثروتمند، به مواردی که دین به آن توصیه نموده است.

خداوند باری تعالی می فرماید:

«نماز را به پا دارید و زکات را بدهید و هر گونه نیكي كه براي خويش از پيش فرستيد آن را نزد خدا باز خواهيد يافت آري خدا به آنچه مي‌كنيد بيناست»

(البقره، آیه ۱۱۰)

زکات پاکی و تمیزی است

مفهوم و معنی لغت زکات، تمیزی و پاکی می باشد. دادن بخشی مشخصی از مال کسب شده فرد به نیازمندان، می تواند انسان را از نظر معنوی و مادی پاک گرداند. شخص را از پلیدی های خساست و گناه پاک می کند. و بیماری میل به مال را در انسان درمان می کند.

«از اموال ثروتمندان صدقه‌ای بگیر تا به وسیله آن پاک و پاکیزه‌شان سازی و برایشان دعا کن»

(توبه، آیه ۱۰۳)

فواید زکات برای ما

زکات

- بجای آوردن شکرانه اموال را فراهم می کند
- احساسات مهربانی، محبت و نیکی را گسترش می دهد
- اموال مان را پاک می کند
- از خساست و خسیس بودن بدور می کند
- در بین مان همبستگی و عشق را افزایش می دهد
- سبب افزایش مال و برکت آن می گردد
- وسیله ای برای بلایا و مصیبت های اموالمان می گردد

در برابر نعماتی که خداوند برای ما اعطا فرموده است می بایست شکرگذار باشیم. از نعماتی که به ما داده شده می بایست بطور صحیح استفاده نماییم، و شکر کنیم. یک دهم از اموال مان را باید در نیازمندان داده و بدین ترتیب شکرگذار نعمات خداوند می گردیم. **بدین ترتیب می توانیم شکرانه اموالمان را بجای آوریم.**

خداوند باری تعالی می فرماید:

«به پاس دوستي خدا بینوا و یتیم و اسیر را خوراک مي‌دادند، ما براي خشنودي خداست که به شما مي‌خورانیم و پاداش و سپاسي از شما نمي‌خواهیم، ما از پروردگارمان از روز عبوسي سخت هراسناكيم، پس خدا [هم] آنان را از آسیب آن روز نگاه داشت و شادابي و شادماني به آنان ارزاني داشت».

(سوره انسان، آیات ۸-۱۱)

ثروتمندان به دلیل دارا بودن امکانات، از حال روز نیازمندان با خبر نمی باشند. هنگامی که زکات خود را به نیازمندان و فقرا داده میشود از نزدیک با آنها آشنای می گردد. با کمک به فقرا و نیازمندان احتیاجات آنها رفع می گردد. **تقسیم امکاناتی بدینگونه احساس شفقت، مرحمت و نیکی را در ما گسترش می دهد.**

پیامبر اکرم (ص) می فرماید:

اگر می خواهی دلت نرم گردد، فقرا را سیر کن، دست بر سر ایتام بکش.

(احمد بن حنبل،۲،۲۶۳)

خداوند باری تعالی از اموال ثروتمندان برای محتاجان و نیازمندان حقی را در نظر گرفته است (زارات، ۱۹) . از اموال ثروتمندان به فقرا و نیازمندان حق شناخته شده است. اگر این حق را صاحبش ندهیم، همچون غصب مال فقیر می باشد. اگر حق و حقوق دیگران را نپردازیم در اموالمان حرام وارد نموده ایم. مالی که در آن حرام وارد شده ناپاک می باشد. در صورت دادن حق و حقوق فقرا، اموالمان پاک می گردد. بدین ترتیب زکات مال مان را پاک می نماید.

خداوند باری تعالی می فرماید:

«از اموال آنان صدقه‌اي بگیر تا به وسیله آن پاک و پاکیزه‌شان سازي و برایشان دعا کن زیرا دعاي تو براي آنان آرامشي است و خدا شنواي داناست»

(سوره توبه، آیه ۱۰۳)

زکات و صدقه، می تواند عشق مال اندوزی را تحت کنترل قرار دهد و مانع استفاده از آن در مقاصد نادرست می کند. به ما می گوید که هر چیز تنها پول و مال و مکنت نیست. لذت تقسیم آنچه را که صاحب آن می باشیم را برای ما به ارمغان می آورد. زکات ما را از خساست و بخل نجات می دهد. تنها به فکر خودمان نبوده، دیگران را نیز در نظر می گیریم، می تواند اشخاص فداکاری را بوجود آورد که می توانند آنچه که را دارند با دیگران تقسیم کنند.

پیامبر اکرم(ص) می فرماید:

«زکات دهید، بر مهمانان تکریم نمایید و به کسانی که در فلاکت زندگی می کنند دست یاری دراز نمایید».

(طبرانی، مجموعه کبیر، ۴، ۲۵۶)

زکات، پلی است تا بین امکانات ثروتمندان بین فقرا. ارتباط بین فقرا و اغنیا را قوی تر می کند. همکاری و عشق را افزایش می دهد. ثروتمندان در برابر فقرا شفقت و محبت نشان می دهند و فقرا نیز در برابر ثروتمندان به احترام رفتار می کنند. همبستگی، یاری و یکدلی را به وجود می آورد. بدین ترتیب زکات هم احتیاجات فقرا را رفع و هم در جامعه اختلافات احتمالی را از بین می برد.

رسول خدا(ص) می فرماید:

«زکات، پل اسلام می باشد».

(هیثمی، مجمع الزوائد، ۱، ۴۸۰)

زکات و صدقه وسیله ای برای حفظ اموال در برابر بلا و مصیبت ها محسوب می گردد. سخن معروف خاص و عام «صدقه کم، بلای بزرگ را دفع میکند» مصداق این موضوع می باشد. زیرا بهدست آوردن دل فقیر و یا نیازمند و کسب دعای خیر او میتواند ما را از بلایای بسیاری در امان نگاه دارد. شخصی که زکات و صدقه می دهد خداوند رحمت و حفاظ را مرحمت می فرماید.

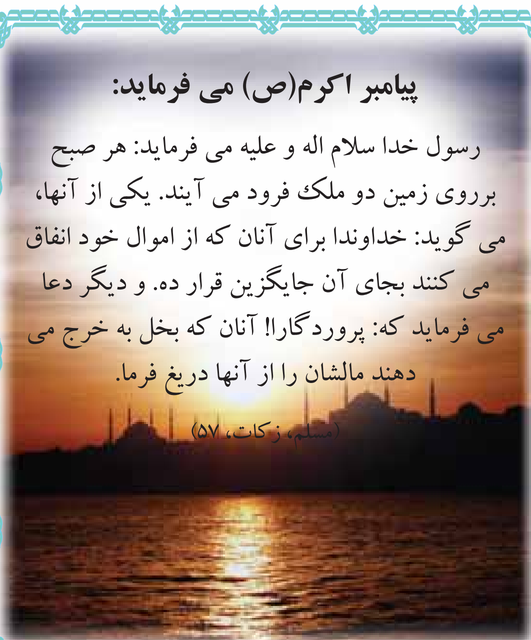
رسول خدا(ص) می فرماید:

«اموالتان را با زکات محافظت نمایید».

(بیهقی، شعب الایمان، ۵، ۱۸۴)

۴۴

زکات باعث افزونی و برکت مال می گردد. خداوند متعال می فرماید: «آنچه به قصد ربا می‌دهید تا در اموال مردم سود و افزایش بردارد نزد خدا فزوني نمي گيرد ولي آنچه را از زکات در حالي كه خشنودي خدا را خواستاريد داديد پس آنان همان فزوني‌يافتگانن». آنانی که با رضایت از مال خود صدقه و زکات می دهند اموالشان افزون می گردد. در اساس این افزونی، دعای دل شادی اشخاص و ملاک را کسب می کنند. دعای فقرا، مسکنین و نیازمندان، منبعی پر فیض برای زکات دهندگان محسوب می گردد.

پیامبر اکرم(ص) می فرماید:

رسول خدا سلام اله و علیه می فرماید: هر صبح برروی زمین دو ملك فرود می آیند. یکی از آنها، می گوید: خداوندا برای آنان که از اموال خود انفاق می کنند بجای آن جایگزین قرار ده. و دیگر دعا می فرماید که: پروردگارا! آنان که بخل به خرج می دهند مالشان را از آنها دریغ فرما.

(مسلم، زکات، ۵۷)

افزون تر از آن داده می شود

در دوران خلافت حضرت ابوبکر، قحطی شدیدی در مدینه روی داد. مردم برای پختن نان به دانه ای گندم هم محتاج شدند. تجار مدینه با دیدن این وضعیت، با خرید تمامی گندم ها شروع به فروختن آن کردند. حضرت عثمان نیز در این بین قافله ای را برای تجارت به شام فرستاده و از آنجا صد شتر گندم خریداری نموده و به مدینه آورده بود. گندمی که حضرت عثمان به مدینه آورده بود، می توانست نیاز شهر را برطرف نماید. زیرا در آن زمان جمعیت مدینه زیاد نبود.

بعضی از بازرگانان به حضرت عثمان مراجعه نموده و خواستار خرید گندم آورده شده از شام شدند. ولی حضرت عثمان، مبلغ پیشنهادی از طرف بازرگانان را بسیار ناچیز دانست و گفت: «از شما بسیار بیشتر دهنده هست!». گندم را به هیچ کس نفروخت و نخواست به کسی بفروشد. بازرگانان قیمت پیشنهادی را بالاتر بردند ولی باز فرمود: بیشتر از شما می دهند. در نهایت برای پیمانه ای از گندم هفت درهم قیمت دادند. این حداکثر قیمتی بود که می توانستند بدهند. ولی باز حضرت عثمان گفت: بیشتر از این رقم که می گویید می دهند.

بعضی از بازرگانان این موقعیت را فرصت طلبی و بعضی دیگر به حرص او مربوط دانستند. در حالی که مردم به گندم نیاز مبرم داشتند این رفتار برای او بسیار ناپسند می نمود. در نهایت موضوع را به خلیفه وقت حضرت ابوبکر رساندند.

پیش خلیفه رفته و موضوع را به او بازگو نمودند. حضرت ابوبکر بعد از شنیدن سخنان آنها گفت: در این کار چیز عجیبی وجود دارد. من اینگونه می فهمم که شما سخنان عثمان را به درستی درک نکرده اید. او

خداوند متعال می فرماید:

«همانا که در فراخی وتنگی انفاق می‌کنند وخشم خود را فرو می‌برد و از مردم درمی‌گذرند و خداوند نیکوکاران را دوست دارد»

(آل عمران، ۱۳۴)

پروردگار متعال در قرآن می فرماید:

«مَثَل (صدقات) کسانی که اموال خود را در راه خدا انفاق می‌کنند همانند دانه‌ای است که هفت خوشه برویاند که در هر خوشه‌ای صددانه باشد؛ و خداوند برای هرکس که بخواهد (آنرا) چند برابر می کند، و خداوند گشایشگر داناست.»

(سوره بقره، ۲۶۱)

داماد و دوست بهشت رسول الله می باشد. او هرگز فردی فرصت طلب نمی تواند باشد. باهم برویم تا این موضوع را به درستی روشن گردد.

به همراه بازرگانان پیش حضرت عثمان آمدند. حضرت ابوبکر به حضرت عثمان دلیل نفروختن مال خود را به قیمت پیشنهادی جویا گردید.

پاسخ حضرت عثمان به این سوال بسیار جالب بود و فرمود:

ای خلیفه رسول الله، آنها پیمانه ای از گندم را به هفت درهم می خواستند بخرند، یعنی برای یک هفت می دادند. در حالی که من می خواستم به کسی بفروشم که به یک آن هفتصد می دهد بفروشم. آیا خداوند متعال، برای هر کار نیکو هفتصد برابر آن را پاداش و مکافات عطا نمی نماید؟ در حالی که این تجارت سودآور وجود دارد چرا کالای خود را به او نفروشم؟!

در مقابل این پاسخ حضرت عثمان، بازرگانان به فکر فرو رفتند. در خطایی که بر او در اذهانشان خطور نموده بود پشیمان گردیدند.

حضرت عثمان، صد شتر بار گندم را به عنوان صدقه بین مردم مدینه تقسیم نمود. چهره فقرا و نیازمندان را شاد نمود. قحطی به وجود آمده در شهر بدین ترتیب رفع گردید.

دادن زکات برای چه کسانی فرض می باشد؟

❋ کسانی که دارای سلامتی عقلی میباشند
❋ افراد بالغ
❋ از نظر دینی غنی (دارای حد نصاب از اموال)

برای هر مسلمان ← هر سال یک بار ← دادن زکات فرض می باشد ☺☺☺☺

میزان غنائت از نظر دینی

فردی که دارای حد نصاب اموال بوده و بغیر از بدهی نیازهای اولیه را بتواند تامین نماید از نظر دینی غنی محسوب می گردد

حد نصاب، پایین ترین حد ثروتمندی می باشد. قربانی نمودن و دادن صدقه فطریه بر تمامی اشخاصی که به این حد رسیده اند واجب می باشد. اما، برای اینکه زکات فرض محسوب گردد، حد نصاب می بایست حداقل یک سال قمری (۳۵۴ روز) در دست فرد بوده باشد.

نیازهای اولیه چه چیزهای را شامل می گردد

- خانه
- اسباب منزل
- البسه
- وسایل نقلیه
- کتب
- آنچه که برای شغل لازم میباشد
- نیازهای اولیه خانواده در گذران یک سال

نسبت اموالی که می بایست زکات داده شود و میزان زکات

- فردی که از نظر دینی غنی محسوب می گردد و اموالی که در طول یک سال مالکیت آن را در دست داشته، می بایست به آن مال زکات بدهد
- حد نصاب، بعد از کسر نیازهای اساسی فرد و بدهیهای او محاسبه می گردد
- مقدار نصاب و زکات نسبت به نوع مال متفاوت می باشد

حد نصاب و زکات اموال تجاری

نوع کالا	حد نصاب	مقدار زکات
طلا	۸۰،۱۸ گرم	**یک چهلم (۲,۵٪)**
نقره	۵۶۱ گرم	
اموال تجاری	به ارزش ۸۰،۱۸ گرم طلا	
پول نقد	به ارزش ۸۰،۱۸ گرم طلا	

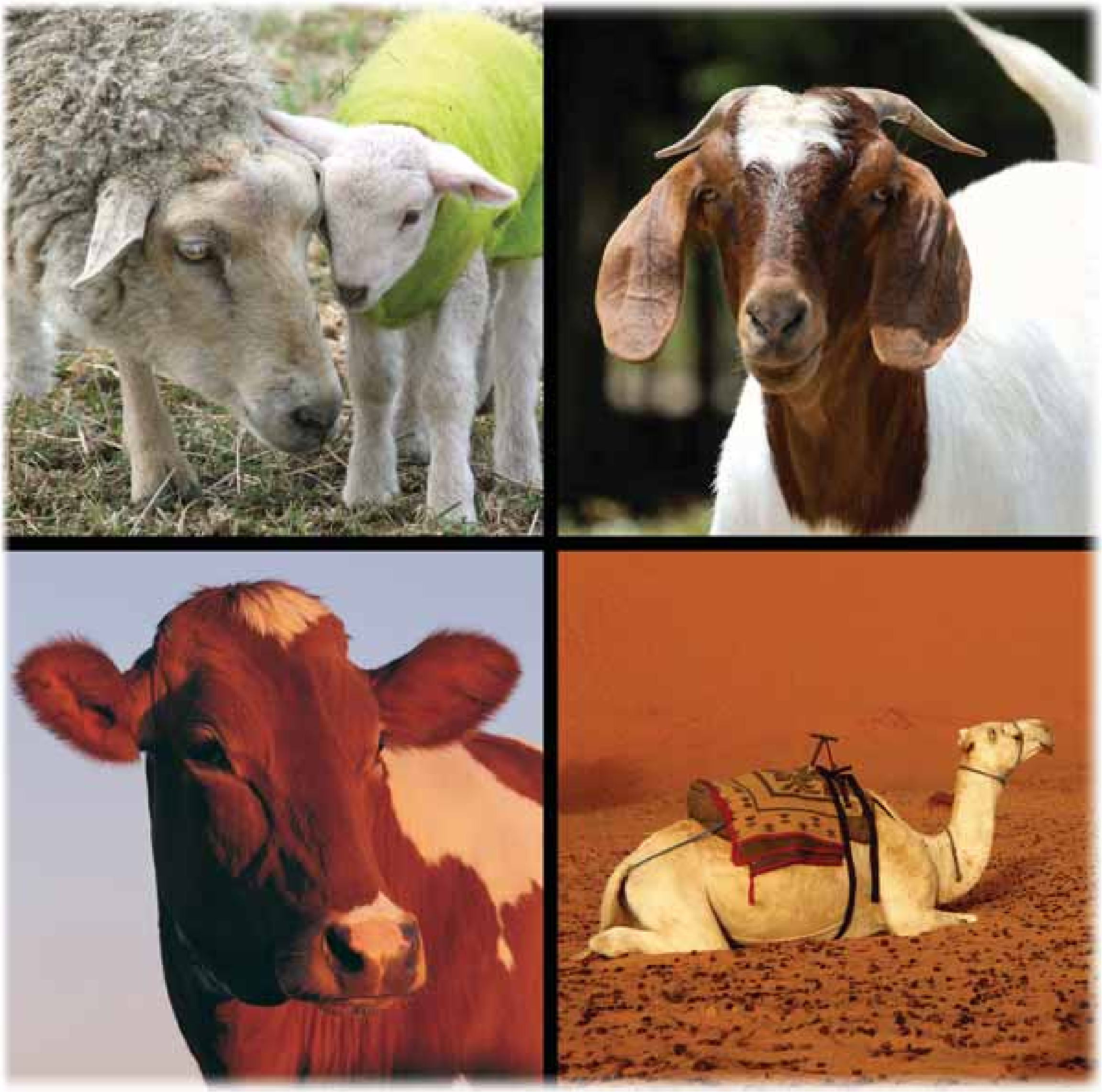
نصاب و زکات حیوانات

مقدار زکات برای حیوانات، به نسبت نوع و تعداد آن متفاوت می باشد

* **گوسفند یا بز:** از ۴۰ تا ۱۲۰ گوسفند (همراه با ۱۲۰) یا بز میزان زکات یک گوسفند و یا ۱ بز می باشد

✎ برای بیش از این تعداد راس گوسفند، بز، گاو و شتر را می تواند از کتب تفسیر می تواند بدست آورد.

* **گاو:** از ۳۰ تا ۳۹ راس گاو(به همراه ۳۹) میزان زکات گاو معادل ۱ گاو یک ساله می باشد.
* **شتر:** از ۵ تا ۹ شتر(به همراه ۹) میزان زکات شتر معادل یک گوسفند و یا ۱ بز می باشد.

نصاب و زکات محصولات کشاورزی

- به زکات محصولات کشاورزی **«اوشور»** نیز گفته می شود.
- نصاب محصولات کشاورزی ۶۱۱ کیلوگرم می باشد.
- در اراضی دیم یک دهم از محصول (۱۰٪)
- در اراضی آبی یک بیستم از محصول (۲۰٪) می بایست زکات داده شود.

✍ برای محصولاتی چون گندم، برنج، جو، ارزن، چغندر، خربزه، هندوانه، بادمجان، زیتون، سیب، پرتقال، گیلاس، شتفالو و غلات و سایر زکات تعلق می گیرد.

✍ برای محصولات کشاورزی، که در دست صاحب آن یک سال بوده باشد تعلق نمیگیرد. بعد از برداشت محصول زکات باید داده شود.

> «انبار کاشت کننده خالی می گردد: فقط تا هنگام برداشت محصول در برابر بذر فروخته شده چند برابر می تواند دریافت کند را در نظر بگیرید.
>
> در برابر انبار خالی شده، به چه تعداد انبار پر می تواند دریافت کند!
>
> گندم، کاشته نشود، و مورد استفاده قرار نگیرید در انبار بماند، خراب می گردد، و خوراک سایر حیوانات میگردد.
>
> «مولانا»

باغچه ای که ویران شد

فردی سخاوتمندی دارای باغ انگور و باغچه های خرما بود. فرد مطیع اوامر الهی بود و تمام فرامین را بجای می آورد و هنگام برداشت محصول زکات آن را بین فقرا و نیازمندان تقسیم می نمود. بعد وفات او، این باغ به فرزندانش به ارث رسید. فرزندانش به هوسهای دنیوی مشغول و بخل به خرج دادند.

در حالی که پدرشان، با دادن زکات اموال خود دعای خیر آنها را گرفته برکت زیادی برای باغ به بار می آورد. اما زکاتی که پدرشان می دادند در برابر چشمانشان بسیار زیاد آمد و نمی خواستند بدهند. فکر می کردند در صورتی که زکات دهند اموالشان کم خواهد شد. آنها نمیدانستند که برکت موجود در باغ و باغچه از طرف کجا سرچشمه می گیرد. زیرا حرص مال دنیا و غفلت تمام وجودشان را در بر گرفته بود.

برای ندادن زکات بهانه می تراشیدند. می گفتند:« خانواده ما بسیار است! مال ما نیز کم. برای فقرا چیزی نداریم بدهیم. فردا باید زود به باغ برویم، قبل از آمدن فقرا محصولات را برداشت کنیم».

با این سخنان به مالک اصلی اموال یعنی خدا را بیاد می آوردند و نه حقی که فقرا در آن داشتند...

از این رو، به امر خداوند هنگامی که آنها در خواب بودند آفت بر آنها نازل نمود. در نزدیکی باغ آتشی برافروخته شده و تمام باغ را در خود سوزاند.

فردا صبح زود، آنها بیخبر از همه چیز با خوشحالی همدیگر را صدا نمودند که: -زود باشید، کسانی که میخواهند میوه جمع کنند عجله کنید! همگی به سوی باغ راه افتادند، از طرفی با هم دیگر می گفتند که: -نگذارید امروز، پیشمان فقیر و فقرا بیایند. فرصت ندهید تا وارد باغ شوند!

ولی وقتی وارد باغ شدند، با صحنه ای متفاوت روبرو شدند، باورشان نمی شد، فکر کردند اشتباه آمده اند! به اطراف نگاه کردند، ولی آنجا باغ آنها بود. اما مثل دیروز نبود. زیرا هر آنچه که بود سوخته بود. یکی از آنها موضوع را فهمید و گفت: خیر، خیر ما اشتباه نیامده ایم، اینجا باغ و باغچه ماست. حرص دنیا در درون

ما سبب شد تا خداوند متعال این بلا را برسر ما بیاورد، دیگر باغچه ای در کار نیست.

چهره همگی آنها از غصه و غم پژمرده شده بود. از سر شب چه برنامه های که در سر نداشتند! به دنبال آن با همدیگر به بحث و جدل پرداختند. «این فکر پلید را تو به میان کشیدی» همدیگر را مقصر نشان دادند. ولی یکی از برادرانشان رو به آنها کرده و گفت:

– برادرانم، اینگونه همدیگر را گناهکار نکنیم، چون فایده ای ندارد. از خداوند بخشش طلب نماییم بلکه محبت نموده و ما را ببخشد.

دیگر، خطای انجام داده را فهمیده بودند، صاحب اصلی اموال خداوند می باشد. اموالی که او عطا فرموده بود، می بایست همانگونه که او میخواهد باید مصرف می نمودند. برای کسب رضای خداوند مالی که خرج می گردد برکت می یابد و باعث گشایش درهای بهشت برروری ما می گردد. در نهایت توبه نموده و چنین گفتند:

– بدا بر ما! واقعا ما خطای بسیار بزرگی را انجام داده ایم، تمامی اشتباهات از ماست. به راستی که خداوند از هر نقص و نقصان بدور می باشد. به او امیدواریم و به سوی او روی می آوریم. خداوندا! برای یک خطای ما خداوند باغچه را از دست ما گرفت، در صورتی که به راه راست هدایت شدیم، البته که از آنه بهتر را عطا خواهد نمود. رحمت پروردگار را آرزو می کنیم و به سوی او می رویم. (با آیات مربوط می توانید نگاه کنید: سوره کلام، آیات ۱۷-۳۳)/

زکات به چه کسانی تعلق می گیرد؟

کسانی که می توانند زکات دریافت کنند عبارتند از:

- **فقرا:** کسانی که از نظر دینی ثروتمند محسوب نمیگردند. یعنی افرادی که در حد نصاب دارای اموال نمی باشند.
- **نیازمندان:** کسانی که نیازهای اساسی همچون خورد و خوراک و پوشاک خود را نمیتوانند تهیه کنند.
- **بدهکاران:** در صورتی فرد با ادای بدهی خود با اموال شخصی فقیر گردد، این افراد تا زمانی که اموال آنها به حد نصاب نرسیده باشد تا هنگام اتمام بدهی زکات شامل نمی گردد
- **کسانی که در راه مانده اند:** کسانی که با وجود دارا بودن در مملکت خود در راه مانده و محتاج سایرین می باشند. برای آنها به میزانی که به مملکت خود برسند زکات داده می شود. همراه با آن، اگر آنها قرض بگیرند از دریافت زکات بهتر می باشد.
- **کسانی که در راه خدا می باشند:** برای کسانی که در راه خدا کسانی بخواهند به جنگ بروند، تا حد امکان خوراک، سلاح و سایر مایحتاج. این افراد برای رفع احتیاجات زکات داده میشود. به همانگونه، عالمان و دانش پژوهانی که در راه تبلیغ دین خدا و یا یادگیری آن تلاش می کنند می شود زکات داد.

خداوند باری تعالی در سوره ذارات می فرماید:

«و در اموالشان براي سائل و محروم حقي معين بود»

(آیه ۱۹)

- بغیر از محل مصرف زکات که در سوره توبه آیات ۶۰ مشخص گردیده، بغیر از پنج طبقه، از بردگان، داوطلبانی که به اسلام روی می آورند و ماموررین زکات نیز بحث گردیده است. به این دلیل مطابق این آیه محلهای که می توان زکات داد به ۸ مرتبه تقسیم میگردد.
- همانگونه که در آیات مشخص شده زکات را می توان به چندین و یا همگی آنها تقسیم نمود.
- دادن زکات به نزدیکان و شروع از آنها ثواب بیشتری در بر دارد.

خداوند در کتاب مبین می فرماید:

«صدقات تنها به تهيدستان و بينوايان و متصديان گردآوري و پخش آن و كساني كه دلشان به دست آورده مي‌شود و در راه آزادي[بردگان و وامداران و در راه خدا و به در راه مانده اختصاص دارد اين به عنوان فريضه از جانب خداست و خدا داناي حكيم است».

(توبه، آیه ۶۰)

به چه کسانی زکات تعلق نمیگیرد؟

- ثروتمندان
- غیر مسلمان
- افراد تحت تکفل(مادر، پدر، پدر و مادر بزرگ، فرزند، نوه)
- در امکانی چون مدرسه، بیمارستان، مسجد، راه، چشمه، پل

زکات داده نمی شود

- همسران به یکدیگر نمی توانند زکات دهند
- می توان به نزدیکان و فامیل های چون برادر، دایی، عمو، خاله، عمه زکات داد.

بخشش از آنچه که بیشتر می پسندیم

ابو طاها، یکی از دوستانی بود که پیامبر او را بسیار دست داشت و از ثروتمندان مدینه بشمار می آمد. ابو طاها، ملاک باغ، مزارع، حیوانات بیشمار بود. در نزدیکی مسجد نبی باغ بسیار گران قیمت و بزرگی داشت که بین دیگر باغچه های او با ارزشترین آنها محسوب می گردید. باغ خرمایی که در آن چاه آب شیرین بود را ابوطاها بسیار دوست می داشت. پیامبر و دوستانش را مرتب به باغ دعوت می نمود. در زیر درختان خرما، صحبت های شیرین می کردند.

روزی پیامبر به همراه دوستانش در مسجد صحبت می فرمودند. در میان سخنانشان این آیه شریفه را تلاوت نمودند:

هرگز به نیکوكاري نخواهید رسید تا از آنچه دوست دارید انفاق کنید و از هر چه انفاق کنید قطعا خدا بدان داناست.(ال عمران، ایه ۹۲)

با شنیدن این آیه شریفه ابوطاها بسیار متاثر شده و به رسول خدا فرمود:

- یا رسول الله، در زندگانیم بهترین و دوست داشتنی ترین چیزی که دارم این باغی است که در کنار مسجد می باشد. از هم اکنون، برای رضای خداوند به نیازمندان عطا می کنم. فقرای مسلمان می توانند از آب و میوه های باغ استفاده کنند.

بعد از آن ابوطاها برای اجرا این موضوع به نخلستان رفت. زمانی که به باغ رسید آمه سلیمه را در زیر درخت دید. و خواست تا باغ را ترک کند.

او نیز گفت: ابوطاها، چرا باغچه را باید ترک کنیم؟ آیا جایی می رویم؟

ابوطاها در پاسخ به وی گفت: نه، جایی نمی رویم، این باغچه دیگر مال ما نیست و صاحب آن فقرای مدینه می باشند. و به سوی مسجد روانه شد. در این بین ام سلیمه گفت: -این کار را به تنهایی انجام داده ای یا به نام هردوی ما؟ ابوطاها در پاسخ گفت: به نام هردویمان. ام سلیم گفت: خداوند از تو راضی باشد، ابوطاها. وقتی نیازمندان اطرافمان را می دیدم به این موضوع فکر می کردم ولی نمیتوانستم به تو بگویم، خداوند این خیر ما را قبول فرماید.

خلیفه عمر ابن عبدالعزیز، کیسه -کیسه شکر خریداری می نمود، و بین فقرا تقسیم می کرد. روزی به او گفتند: به جای شکر، اگر پول بدهی این خوشتر نخواهد بود؟ عمر ابن عبدالعزیز در پاسخ گفت: من شکر را بسیار دوست دارم. به این دلیل آنچه را که بیشتر دوست دارم می خواهم بین دیگران تقسیم کنم.

هنگام دادن زکات به چه نقاطی باید توجه کرد؟

هنگام دادن زکات باید مهربان بود

به هنگام دادن زکات می باید مهربان با محبت بوده و خودمان را بجای افراد فقیر باید گذاشته و با این احساس بود که

هنگام دادن زکات از یاد نبریم که در حال عبادت می باشیم

هنگام دادن صدقه و زکات، نباید از یاد ببریم که فرمایش خداوند را بجای می آوریم و در حال عبادت می باشیم. به این دلیل، می بایست این کار ما به همراه حس حرمت و تشکر در برابر فقرا بوده باشد.

هنگام دادن زکات باید مهربان بود

از یاد نبریم که به هنگام دادن صدقات و زکات، خشنودی خداوند را کسب خواهیم نمود. همانگونه که به هنگام دادن هدیه و یا امانتی آن را با بسته بندی و احترام به کسی می دهیم، زکات و صدقه را نیز با همان نزاکت باید بدهیم. لبخند و نزاکت را به کسی که زکات برای وی می دهیم دریغ نکنیم.

بغیر از رضای خدواند چیزی دیگر د انتظار نداشته باشیم. هنگام دادن زکات، گفتن «این زکات من به تو است»! نباید فرد را رنجیده نمود. زیرا آنچه که مهم می باشد، رسیدن آن بدست نیازمند می باشد. دانستن فرد گیرنده از زکات بودن آن مهم نیست.

خداوند متعال می فرماید:

اي كساني كه ايمان آورده‌ايد، صدقه‌هاي خود را با منّت و آزار، باطل مكنيد، مانند كسي كه مالش را براي خودنمايي به مردم، انفاق مي كند و به خدا و روز بازپسين ايمان ندارد. پس مَثَل او همچون مَثَل سنگ خارايي است كه بر روي آن، خاكي نشسته است، و رگباري به آن رسيده و آن سنگ) را سخت و صاف بر جاي نهاده است. آنان نيز از آنچه به دست آورده‌اند، بهره‌اي نمي‌برند؛ و خداوند، گروه كافران را هدايت نمي كند.

(سوره بقره، آیه ۲۶۴)

باید کسانی که نیازمند واقعی می باشند را جستجو کرده و یافت

برای اینکه زکات قبول گردد، باید به فردی را که میخواهیم به او بدهیم به خوبی مورد تحقیق قرار دهیم. مهم این نیست که مال را زود بدهیم، مهم محلی است که می رسد. زیرا زکات در اصل متعلق به کسی است که حق اوست. اگر بدون تحقیق زکات که کسی که مستحق نیست داده شده باشد باید زکات دوباره داده شود.

بویژه، کسانی که نیازمند می باشند ولی یارای بیان آن را ندارند در اولویت قرار دارند. باید دانست نیازمندان واقعی آنها هستند و باید زکات را به جای خود رساند.

پیامبر گرامی سلام اله علیه می فرماید:

کسی که در به در، در پی لقمه ای نان و چند عدد خرما می باشد فقیر نیست. فقیر واقعی، کسی است که به اندازه کافی نمیتواند کسب مال کند، با اینکه محتاج می باشد به خود صدقه نمیدهد و از کسی چیزی قبول نمی کند می باشد. (بخاری، زکات ۵۳)

گذران زندگی با دست رنج خویش بهتر از گدایی میباشد

یکی از انصار نزد پیامبر آمد و طلب صدقه نمود. پیامبر فرمود: «آیا چیزی داری؟» و شخص گفت: «بلی، زیرانداز دارم، یک طرف آن را زیر خود می اندازم و طرف دیگر را روی خود می کشم. بغیر آن چیز دیگری ندارم. پیامبر فرمود: بلند شو و آن چه را که گفتی بیاور. شخص رفت و وسایل را آورد. پیامبر آن را در دست گرفت و گفت: کسی هست که این را بخرد؟ شخص گفت: من به یک درهم می خرم. پیامبر دو یا سه بار دیگر فرمودند: بیشتر از آن کسی نمیدهد؟ شخص دیگری گفت: به دو درهم می خرم. و پیامبر به دو درهم به وی فروخت. دو درهم را به شخص داد و گفت: با یک درهم آن برای کودکانت خورد و خوراک بخر و با درهم دیگر طناب خریدار کن و با فروش هیزم زندگی کن.

شخص گفته پیامبر را انجام داد، بعد از پانزده روز، ده درهم سود کرد و بخشی را برای خرید لباس و بخش دیگری را برای خرید طعام خرج نمود. پیامبر به وی فرمود: با عرق جبین زندگی کردن خوش است یا در روز قیامت با عرق شرم گدایی در حضور خداوند بودن؟!

پیامبر اکرم، از سائلی افراد بیزار بود و اینگونه می فرمود: اگر از میان شما کسی طنابی خریده و دسته هیزم بفروشد و بدین ترتیب از شرمندگی آن بنده خدا به در آمدن البته از گدایی او بسیار بهتر می باشد

(بخاری، زکات،۵۳)

رسول الله می فرماید:

«دست دهنده از دست گیرنده بالاتر است».

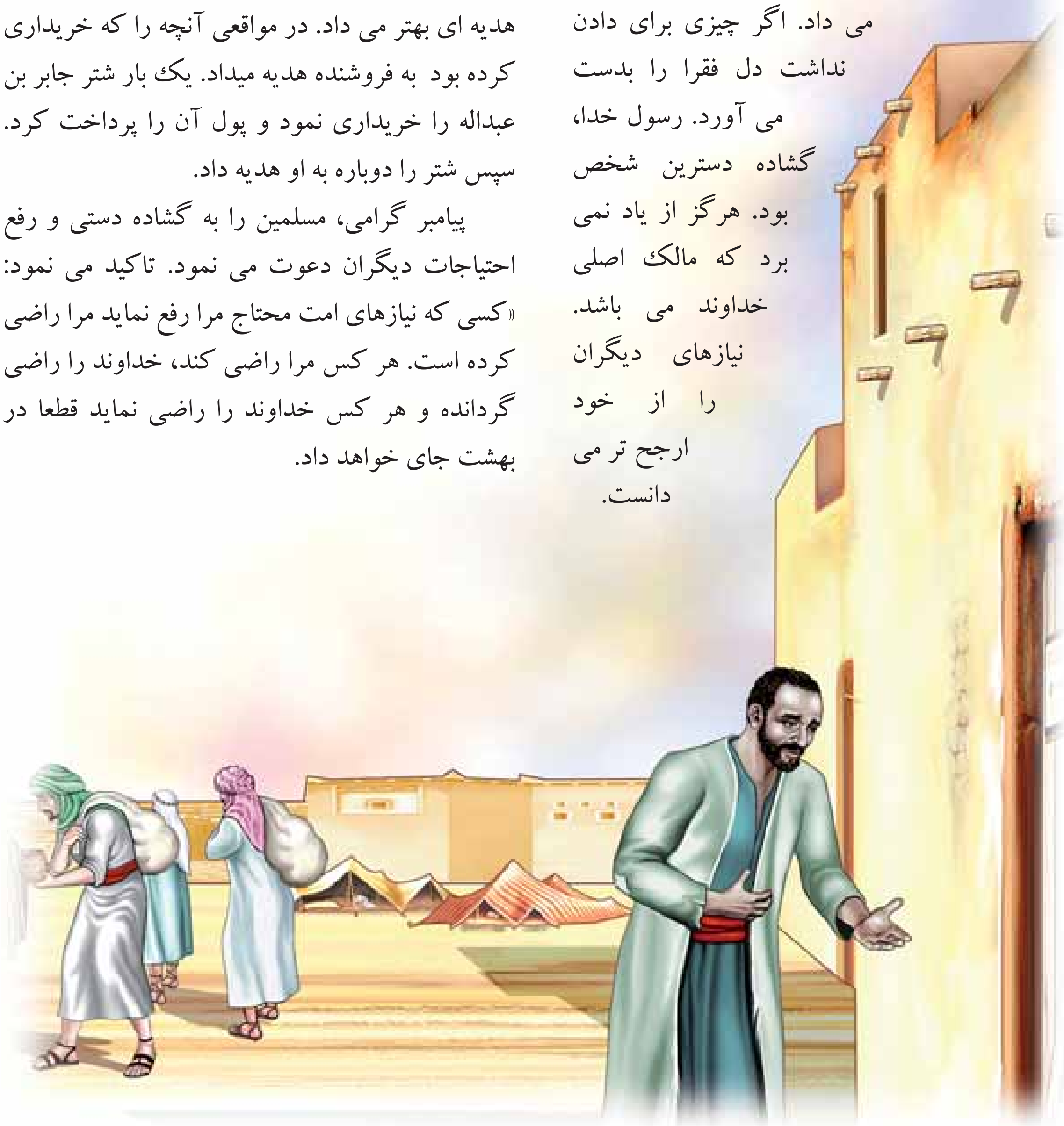
(بخاری، زکات، ۱۸)

جوانمردی و گشاده دستی پیامبر خدا

گشاده دستی، رفع احتیاجات اشخاص، در نظر داشتن نیازمندان، از والاترین ویژگیهای بارز پیامبر خدا بود. در تمام تنگناها پیامبر هر زمان حضور داشت و از درد آن مطلع میگردید. او نیز سعی می نمود نیاز هر کس را به جای می آورد، آنچه را که از او درخواست می شده را هرگز باز نمی گرداند و هرگز «نه» بر زبان نمی راند. اگر کم هم بود می داد. اگر چیزی برای دادن نداشت دل فقرا را بدست می آورد. رسول خدا، گشاده دسترین شخص بود. هرگز از یاد نمی برد که مالك اصلی خداوند می باشد. نیازهای دیگران را از خود ارجح تر می دانست.

به کسانی که قرض می خواستند کمك می نمود، در مواقعی هم از گرفتن طلب چشم پوشی می کرد. یکی دیگر از نشانه های گشاده دستی دادن هدیه به عزیزان و شاد نمودن آنهاست. رسول الله (ص) می فرمود به یکدیگر هدیه دهید تا شاد گردید و به هدیه دادن توصیه می نمود. خود نیز با هدایا دوستان خود را شاد و مسرور می نمود. هدیه داده شده را قبول می کرد، در مقابل آن هدیه ای بهتر می داد. در مواقعی آنچه را که خریداری کرده بود به فروشنده هدیه میداد. یك بار شتر جابر بن عبداله را خریداری نمود و پول آن را پرداخت کرد. سپس شتر را دوباره به او هدیه داد.

پیامبر گرامی، مسلمین را به گشاده دستی و رفع احتیاجات دیگران دعوت می نمود. تاکید می نمود: «کسی که نیازهای امت محتاج مرا رفع نماید مرا راضی کرده است. هر کس مرا راضی کند، خداوند را راضی گردانده و هر کس خداوند را راضی نماید قطعا در بهشت جای خواهد داد.

شادی و سرور اشخاص خیر را مژده می داد. در مورد افراد گشاده دست، نزدیکی به بهشت الهی و مردم را اینگونه شرح می داد: «شخص بخشنده، به خداوند نزدیک است، به بهشت نزدیک است، بخیل، از خداوند بدور است، از بهشت دور است، از انسانها بدور است و به دوزخ نزدیک.

دلش، عشق انسان، شفقت و یاری را در خود پرورش داده و پیامبر گرامی بخشندگی را در طول عمر با برکت خود ادامه داد. خودش، به هنگام تمکین نیز به زندگی ساده ادامه داد.

حضرت رسول اکرم می فرماید:

به دو گروه غبطه می خورم: «شخصی که اموال خود را در راه خداوند خرج می کند و دیگری، کسی که علمی را که خداوند به عطا کرده در راه درست بکارگرفته و آن را به دیگران یاد می دهد».

(بخاری، علم، ۱۵)

روزی، یکی از زنان مسلمان خرقه ای را که به دست خود بافته بود نزد رسول الله آورده و به او هدیه نمود. رسول خدا که به آن احتیاج داشت گرفته و به خانه برد. بعد از پوشیدن دوباره به مسجد بازگشت. دوستانش این خرقه را بسیار پسندیدند و از بخشندگی پیامبر جرات گرفتند، و گفتند: - یا رسول الله چه خرقه زیبایی، آن را به من هدیه بدهی؟. در صورتکی که بجز آن خرقه ای دیگر نداشت این تقاضا را باز نگرداند و خرقه را به شخصی که می خواست هدیه داد. دوستان صحابه پیامبر گفتند: - چرا این خرقه را خواستی؟ در حالی که رسول خدا، آن را هدیه گرفته بود. آیا نمی دانستی که از او هرچه را که بخواهی باز نمی گرداند. در پاسخ گفت: من این خرقه را برای پوشیدن نمی خواهم بلکه برای کفن می خواهم. هنگامی که این صحابه فوت نمود، پیامبر او را با آن خرقه کفن نمود.

(بخاری، عبد، ۳۹، جنائز ۲۹)

هشت بهشت حاضر است

یاران شما نیز به این رحمت محتاج می باشید
بر شاخه گل خار نباش، شبنم باش
هر گاه بال شکسته ای دیدی
بدون اینکه بر زخمش نمک باشی مرهم باش

دستهایی هستند که دستمال خشک نگرفته اند
زبانهایی هستند که دردشان را نگفته اند
چه بندگان فقیر و عاجز که وجود ندارد
به آنها برس و کرم باش که آنها را شاد می کنی
برای ایتام وجدان باش، برای بیکسان جان
آنها را به اوج برسان
چهره های سرخ شده در بیابانهای نداری را
با دارایی خود به همچون نسیم ملایم باش

این جهان عالمی است که از بیچارگان پر است
کسانی که نه خورجین دارند و نه پول
یکی پا ندارد و آن دیگری دست
در دل مشوق باش، و جوانمرد باشد

هر کس از زهر خساست بخورد
او را نهر غریب ها غرق خواهد کرد
به همه جا سر بکش، ده و شهر
به فقرا نان و برای تشنگان زمزم باش

خوبی بکن، تو در دریا بینداز ای دوست
اگر ماهی های کور آنها را سنگ بپندارند
خالق برای تو کافی می باشد، از رفیق برای حال تو
کافیست
هشت بهشت برای تو آماده است، تو مکرم باش

غنی و فقر در درگاه حق تعالی
این امر حق است که نه حسادت کن و نه حقیر شمار
کسانی را که کمک و یار می کنند خداوند دوست دارد
تو هم ای سیری، به این سر محرم باش

محمدعلی اشملی

سوالات

خود را بیازمایید

جملات زیر را برابر سازی کنید

- ❏ دارندگان حد نصاب اموال
- ❏ یک چهلم طلا و نقره
- ❏ شخص به نوه های خود
- ❏ هنگام دادن زکات
- ❏ برای مکان هایی همچون بیمارستان، مدرسه، مسجد
- ❏ زکات
- ❏ مومن غنی، بخشی از اموال خود را
- ❏ دست دهنده

- ❏ برای شخصی که وضعیت متوسط دارد، دادن دو وعده غذا و یا پرداخت هزینه دو وعده غذا است
- ❏ به مکان هایی که دین ما توصیه کرده است می دهد و به آن زکات گفته می شود
- ❏ از دست گیرنده بالاتر می باشد.
- ❏ با سخن دیگر ۲،۵٪ زکات داده می شود
- ❏ ۱۸،۸۰ گرم است
- ❏ زکات نمی دهد
- ❏ و راه، چشمه، پل و سایر امور خیریه زکات نمی تواند داد
- ❏ نباید از یاد برد که در حال عبادت می باشیم.
- ❏ به عنوان پلی است بین رساندن امکانات ثروتمند به فقرا
- ❏ از نظر دینی غنی شناخته می شود

خود را بیازمایید

۱. کدام یک از اشخاص زیر زکات داده نمیشود؟

الف. آنانی که در راه مانده اند
ب. فقرا
ج. بدهکاران
د. به پدر و مادر

۲. نکته مشترک عبادات همچون زکات، صدقه، قربان، فطریه کدام می باشد؟

الف. همکاری و کمک رسانی
ب. راستی و عدالت
ج. تلاش و خوشحالی
د. صبر و برابری

۳. کدام یک از موارد زیر از احتیاجات اساسی نمی باشد؟

الف. خانه

ب. وسیله نقلیه

ج. اموال تجاری

د. صنعت و ابزار کار

٤. حد نصاب برای گوسفند و بز کدام یک از موارد زیر می باشد؟

الف. ۴۰

ب. ۳۰

ج. ۲۰

د. ۱۰۰

۵. حکم صدقه فطریه چیست؟

الف. فرض

ب. واجب

ج. سنت

د. مستحب

٦. کدام یک از موارد زیر نادرست می باشد؟

الف. زکات، باعث پاکی رفع بخل و طلب میل به مال می باشد

ب. زکات، باعث افزایش مال و برکت آن می گردد

ج. زکات، سبب عشق و نزدیکی می گردد

د. زکات باعث افزایش ثروت غنی، و فقر فقرا می شود

۷. کدام یک از مواد زیر زکات داده نمی شود؟

الف. وجه نقد

ب. گوسفند

ج. اشیا خانه

د. گاو

۸. کدام یک از موارد زیر در مورد زکات گفته نمیشود؟

الف. زکات بر ثروتمندان فرض می باشد.

ب. زکات در سال یک بار داده می شود

ج. یک چهلم از اموال زکات داده می شود

د. بیماران زکات نمی دهند

جاهای خالی را پر کنید

(از اموال/دانه ای/ تقاضا کننده/ گدایی/کم می کند/پاک می کند/دلش را)

- فقر اصلی، کسی است که به حد لازم نمیتواند مال پیدا کند، در حالی که محتاج می باشد به کسی نمی گوید و .... نمی کند
- .... مسلمانان ثروتمند برای فقرا حقی دارا میباشند
- در صورتی که اموال خود را انفاق می کنند، در هر سنبله که دارای صد دانه می باشد همچون .... هفت سنبله می دهد می باشد.
- اگر می خواهید .... نرم گردد، فقرا را سیر بنما و دست نوازش بر سر ایتام بکش.
- از اموال ثروتمندان زکات دریافت کن. زکات اموال آنها را .... و خودشان را از گناه پاک می کند.

سفر مقدس

حج

- معرفی حج
- منافع حج برای ما
- اماکن مربوط به حج
- احکام مربوط به حج
- چگونه اعمال حج
- عمره
- حج پیامبر اکرم

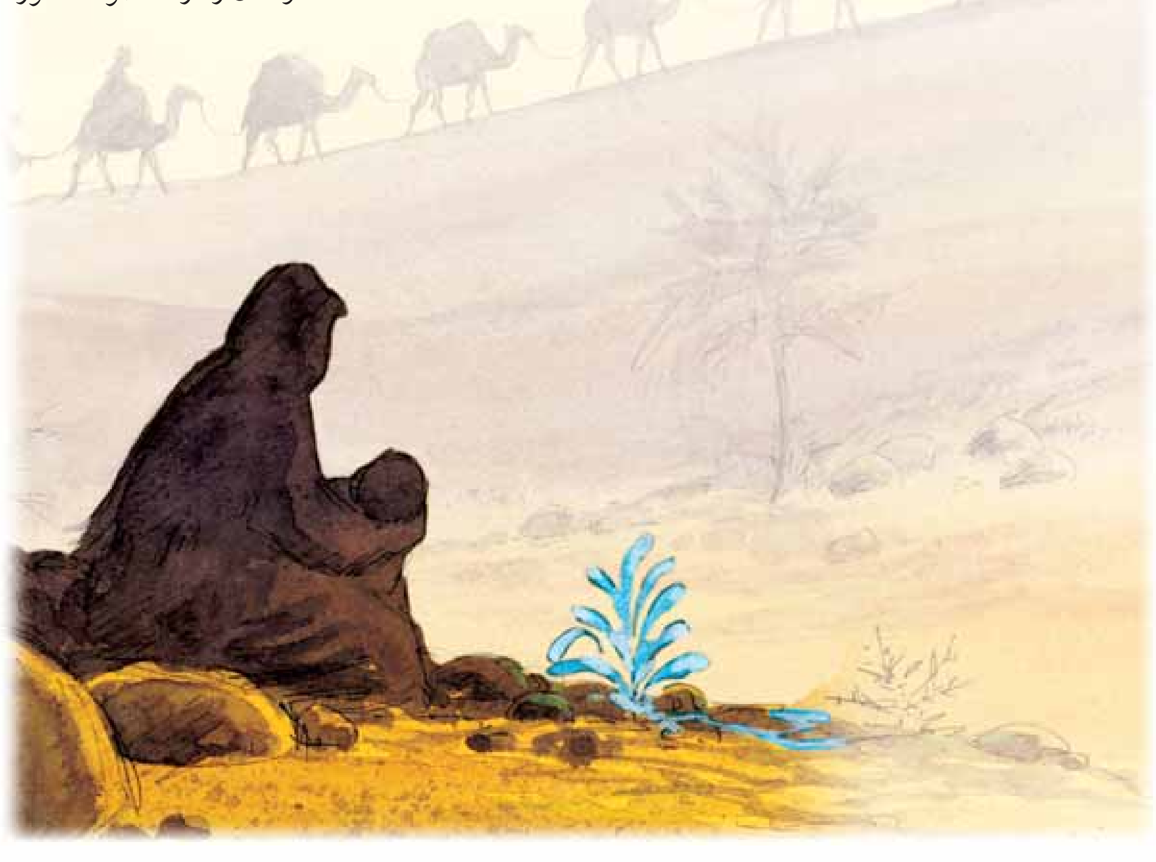

زمزم

خداوند متعال به حضرت ابراهیم، همسرش هاجر و فرزندش اسماعیل فرمان داد تا به مکه بروند. مکه در مسیر کاروان یمن به سوریه بود. در مکه کسی زندگی نمیکرد. حتی آب برای خوردن نبود. مکه سرزمینی خشك و بی آب بود. حضرت ابراهیم، فرمان خداوند را سریعا بجای آورد. به همراه همسرش هاجر و فرزند شیرخوارش اسماعیل، به راه افتادند. بعد از مسافرتی طولانی، به مکه رسیدند. حضرت ابراهیم، هاجر و اسماعیل را در آنجا گذارد. آنها تنها یك ظرف آب و کمی غذا داشتند. سپس به سوی شام راهی گردید. حضرت هاجر، به دنبال حضرت ابراهیم رفت و گفت: ای ابراهیم! ما را در این وادی خشك و بی آب رها می کنی؟ این سوال را چند ین بار تکرار نمود. حضرت هاجر دلیل آن را فهمید و این بار؛ گفت: بلکه خدای تو فرمان داده تا ما را در اینجا رها کنی؟!

حضرت ابراهیم رو به همسرش هاجر نموده و گفت: بلی، خداوند امر فرموده. سپس هاجر گفت: در این صورت برو، خداوند برای ما کافی میباشد و ما را یاری خواهد نمود. و پیش فرزندش بازگشت. حضرت هاجر، با اعتماد و تسلیمتی که به خداوند داشت، به او قدرت و ایمانی وصف ناپذیر اعطا شد.

ابراهیم پیامبر، بعد از کمی دور شدن از آنها برروی تپه ای که از آنجا مکه دیده میشد، رفت. رو به سوی کعبه نمود. دست بلند نمود و گفت: – رورد‌گارا من يكي از فرزندانم را در دره‌اي بي‌كشت نزد خانه محترم تو سکونت دادم پروردگارا تا نماز را به پا دارند پس دلهاي برخي از مردم را به سوي آنان گرايش ده و آنان را از محصولات مورد

نیازشان روزي ده باشد که سپاسگزاري کنند(سوره ابراهیم، آیه ۳۷).

بعد از مدتی خورد و خوراک هاجر به اتمام رسید. از تشنگی بی حال گردید. شیرش خشک شد و آفتاب با شدت تمام اطراف آنها را می سوزاند. تشنگی فرزند هاجر از او بیشتر بود. اسماعیل از روی تشنگی و گرسنگی شروع به گریه کردن نمود. هاجر تشنگی و گرسنگی فرزندش را درک می کرد. بیشتر از آن تحمل نداشت. به این طرف و آن طرف شروع به دویدن کرد. اسماعیل را در آنجا رها نمود، به سوی تپه صفا دوید. جهت کمک به اطراف نگاه می کرد. کسی در آن اطراف نبود تا به او قطره ای آب بدهد. حضرت هاجر، چون روی تپه صفا ندید به سوی تپه منا دوید، به دفعات بین این دو تپه شروع به دویدن نمود. کسی برای کمک به او آنجا نبود. با حالی نذار پیش فرزندش بازگشت.

حضرت هاجر، پیش اسماعیل آمد، باور نمیکرد. زیر پای حضرت اسماعیل آب بود. با خوشحالی شکر خدای را بجای آورد و به آب جاری در زبان خود زمزم (به ایست، به ایست) نام نهاد و اطراف آن را با سنگ و ماسه حصار نمود. آب نوش جان کرد. حضرت هاجر، آب نوشید و حضرت اسماعیل نیز به شیر مادر رسید. دعای حضرت ابراهیم مستجاب گردید. تلاش حضرت هاجر و فرزندش اسماعیل در نزد خداوند متعال خوشایند جلوه نمود.

روزی، از قبیله جرحوم کاروانی از شام به یمن رهسپار بود. از نزدیکی محل زندگی حضرت هاجر و اسماعیل می گذشتند. برروی چاه زمزم پرندگان را مشاهده کردند. می دانستند که در سرزمین مکه آب وجود ندارد، از این وضعیت دچار حیرت شدند. زیر، در صحرا پرندگان تنها در محل وجود آب پرواز می کنند. شخصی را فرستادند تا اصل ماجرا را بفهمند. وقتی وجود آب زمزم را دانستند، پیش حضرت هاجر و اسماعیل آمدند. حضرت هاجر، موضوع را برای آنها شرح داد. کاروانیان دانستند که حضرت اسماعیل کودکی مبارک می باشد. برای زندگی در آنجا از حضرت هاجر اجازه خواستند. حضرت هاجر نیز، به شرط آنکه حقوق آب زمزم در اختیارشان باشد اجازه داد. جرحوم ها در اطراف چاه زمزم روستاهای زیادی ایجاد کردند. بعد از مدت کوتاهی محل تلاقی کاروانهای زیادی در مکه ایجاد شد و سرزمین مکه، تبدیل به شهر مکه گردید.

دعای حضرت ابراهیم قبول گردید، تلاش حضرت هاجر نزد خداوند نیز بسیار مطلب واقع شد. بدین ترتیب، آنهای که در پس آنها حرکت نمودند با آب زمزم پاداش گرفتند.

پیامبر اکرم (ص) می فرماید:

آب زمزم برای آنچه که خورده می شود مفید میباشد، اگر با هدف درمان باشد، خداوند به او شفا می بخشد، برای رفع گرسنگی اگر خورده شود خداوند او را سیر می کند، اگر برای رفع تشنگی نوشیده شود، رفع تشنگی می کند. زمزم، چاهی است که از طرف جبرائیل کنده شده است و محل است که اسماعیل از آن آب خورده است.

(دارالقطنی، ۳، ۳۵۴)

دعا هنگام نوشیدن آب زمزم

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ

خدایا! از تو دانشی مفید، رزق وسیع و برای هر درد شفا می طلبم.

(دارالقطنی، ۳، ۳۵۴)

حج چیست؟

حج، زیارت اماکن مقدس و کعبه در طول سال در زمان مشخص شده می باشد.

خداوند می فرماید:

«حج و عمره را برای خداوند به اتمام برسانید»

(بقره، آیه ۱۹۶)

از رسول الله (ص): - برترین عمل چیست؟ پرسیده شد.

پیامبر فرمود: ایمان به خدا و رسول الله.

بعد از آن چیست؟

فرمود: جهاد در راه خدا.

بعد از آن چیست؟

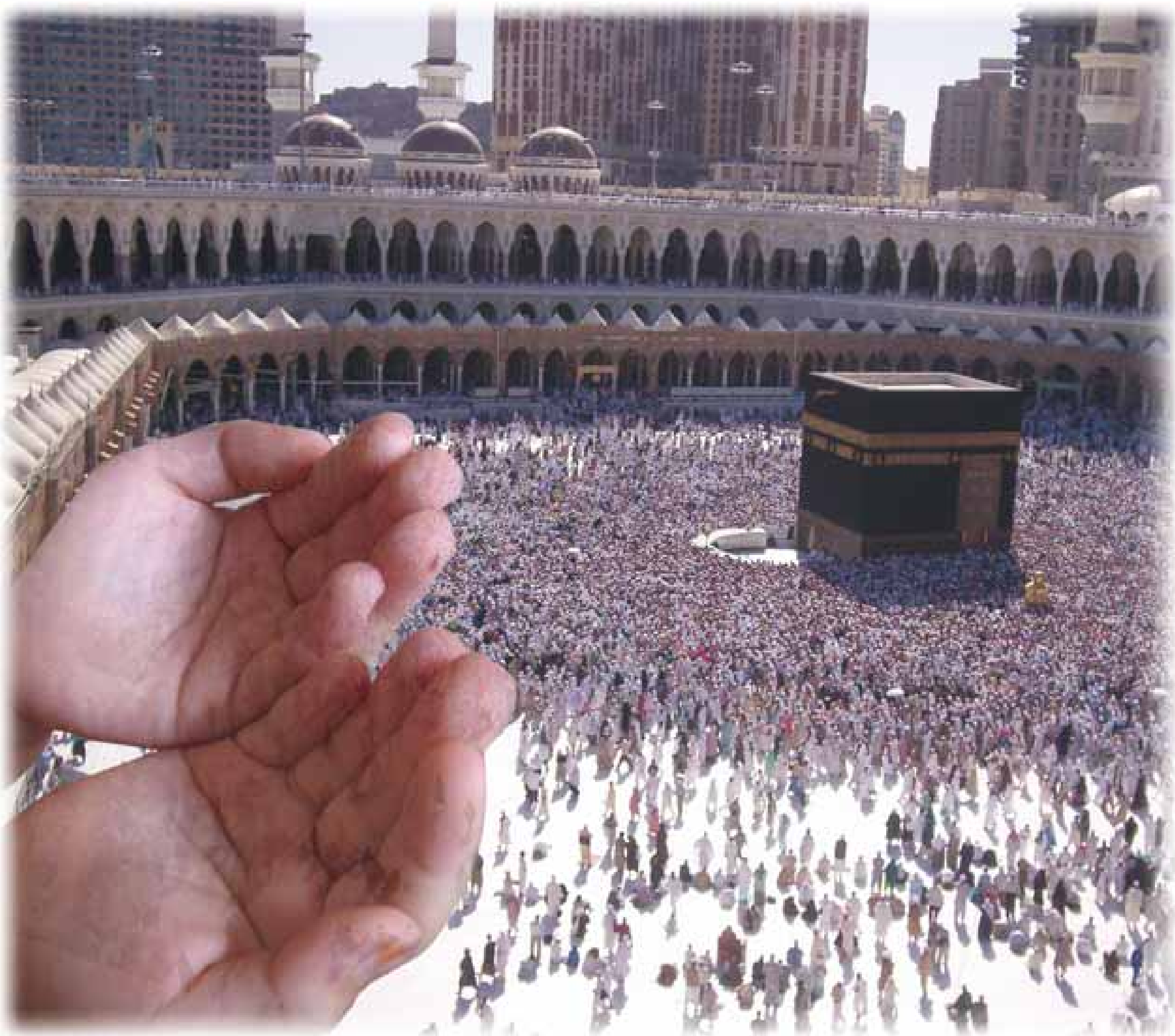
حجی که مقبول باشد.

(بخاری، حج، ۴)

آنچه که حج برای در بر دارد

حج

- سبب کنترل رفتار و گفتارمان می شود
- احساسات برادری را مستحکم تر نموده، دانش امت بودن را گسترش می دهد
- ما را از گناهان و پلیدی ها می رهاند
- زندگی مان تغییر می کند

حج فرصتی است برای ترک رفتارهای بد و دست یابی به اخلاق پاک. زیرا، زمانیکه احرام هستیم، هیچ گیاهی را نمیکنیم و لباس دوخته شده نمیپوشیم، عطر نمی زنیم، و دعوا نیز جریمه در بر دارد. به این دلیل، به هنگام مناسک حج باید در اوامر و ممنوعیت های الهی دقت و توجه گردد. این نیز باعث میگردد، رفتار و سخنانمان را تحت کنترل قرار دهیم.

رسول خدا(ص) می فرماید:

پیامبر اکرم (ص) میفرماید: کسی که با انجام ندادن کارهای بد و بر زبان نیاوردن سخنان زشت، همچون روزی است که از مادر زاده شده گناهانش بخشوده شده و به خانه باز می گردد.

(بخاری، حج، ۴)

در روزهای مناسک حج از چهار گوشه جهان از هر رنگ، زبان، کشور، لباس و قیافه، میلیونها مسلمان در یکجا جمع می شوند. می دانیم که در جهان تنها نیستیم. برادران دینی که در کل سراسر جهان زندگی می کنند را ملاقات می کنیم. با بخشی از آنها آشنا شده و در مورد مسائل مختلف دیدگاهیمان را مطرح می کنیم. خرما، آب زمزم را، شادی ها و خوشحالیهایمان را با آنها تقسیم می کنیم. با اعتقاد مشترک شیطان را سنگسار میکنیم. این یکی بودن است، حس برادری را تقویت نموده و احساسات برادری را مستحکم تر نموده، دانش امت بودن را گسترش می دهد.

خداوند می فرماید:

«مومنین همگی برادرند»

(سوره حجرات، آیه ۱۰)

عباداتی چون طواف به هنگام حج، صفا، وقوف، قربان، سنگسار نمودن شیطان وجود دارد. این عبادات هم ثواب در بردارد و هم ما را از گناه پاک می نماید.

رسول خدا(ص) می فرماید:

«ورود به اسلام، هجرت نمودن و انجام حج، گناهان قبلی را می بخشد».

(مسلم، ایمان، ۱۹۲)

حج، نزدیک به یک ماه بطول می انجامد و عبادتی است که می تواند معنویات را گسترش دهد. در حج کارهایمان را نسبت به عبادات تنظیم می کنیم. طوافمان، نمازمان، تلاوت قرآن، ذکر می تواند ما را به سوی عبادات بیشتر سوق دهد. این عبادت شدید، با غنی احساسات و اندیشه، میتواند زندگیمان را تغییر دهد. حج، ما را از هر نظر احاطه می نماید و با آزمونی ویژه همراه می باشد. حج بدین صورت، همچون کمپ عبادتی محسوب می گردد. انسانهای که از حج بازمی گردند تغییرات زیبایی روی می دهد.

رسول خدا(ص) می فرماید:

«مبرور(نیکویی کرده شده و پسندیده.) در مقابل حج می باشد و پاداش آن بهشت است.

(بخاری، عمره، ۱)

شیرینی نخودچی

پدرم با تلمبه از چاه مقدار آب کشیده و دست و صورتش را نشت. با دستمالی که در جیب داشت صورتش خشک کرد. کت خود را برروی دوشش انداخت و موهایش را که از عرق به هم چسبیده بود دست کرد. وقتی به طرف خانه می رفت گفت: «خوب، مثل اینکه در درس دینی نمره عالی گرفته ای!»

– آن هم عالی با ستاره

– بگیر، این شیرینی حق توسط

از جیب کتش، مشتی شیرینی نخودچی در آورد و به طرف من دراز کرد. زرد، قرمز، سفید و سبز... اما مزه همگی آنها یکی بود، همگی هم شیرینی نخودچی بود. مثل همان بود که آقای معلم مظفر گرفته بود. معلم جعبه را روی میز قرارداد بود و گفته بود که:

– شما این را به عنوان کعبه قبول کنید... این پنج شیرینی نخودچی را هم به عنوان افرادی که به دور آن طواف می کنند فرض کنید. همانطور که می بینید، هر پنج تای آن رنگ متفاوت دارند. آنکه رنگش سفید است از ترکیه، رنگ قهوه ای از سیاهان قاره آفریقا، این شیرینی سرخ رنگ هم از آمریکا، و رنگ زرد را هم از چین و سبز هم از استرالیا. اما همگی آنها مسلمان هستند.

همگی دارای باوری مشترک. در واقع نیز علت تجمع آنها در کعبه هم این موضوع است. برادری مسلمین، و اعلام آن به تمام جهان. زیرا کتاب خدا، برادری را در دین اینگونه شرح داده است.

– آقا معلم رنگ هیچ برتری و اهمیتی ندارد؟

این سوال را ابراهیم پرسیده بود. آقای مظفر هم در پاسخ او را با جمع کردن شیرینی ها و تعارف کردن به او جواب داد. – بخور. و ابراهیم هم با کم رویی تک-تک آنها را خورد.

– بین شیرینی ها تلخ و یا ترش بود؟

– نه

– می بینی که رنگ تاثیری ندارد. وقتی طعم شیرینی می دهند چه فرقی می کند که زرد باشد یا سایر رنگها. بعد از مسلمان شدن نیز تفاوتی در نژاد و رنگ اهمیت ندارد. همگی برادر می باشند.

(یاشار کاندمیر)

حج برای چه کسانی فرض می باشد؟

☺☺☺☺

- برای افرادی که به سن بلوغ رسیده اند
- دارای آزادی مسافرت
- نداشتن بیماری که مانع رفتن وی به حج باشد برای هر
- دارای بودن تامین هزینه های حج و خانواده
- وجود امنیت در مسافرت

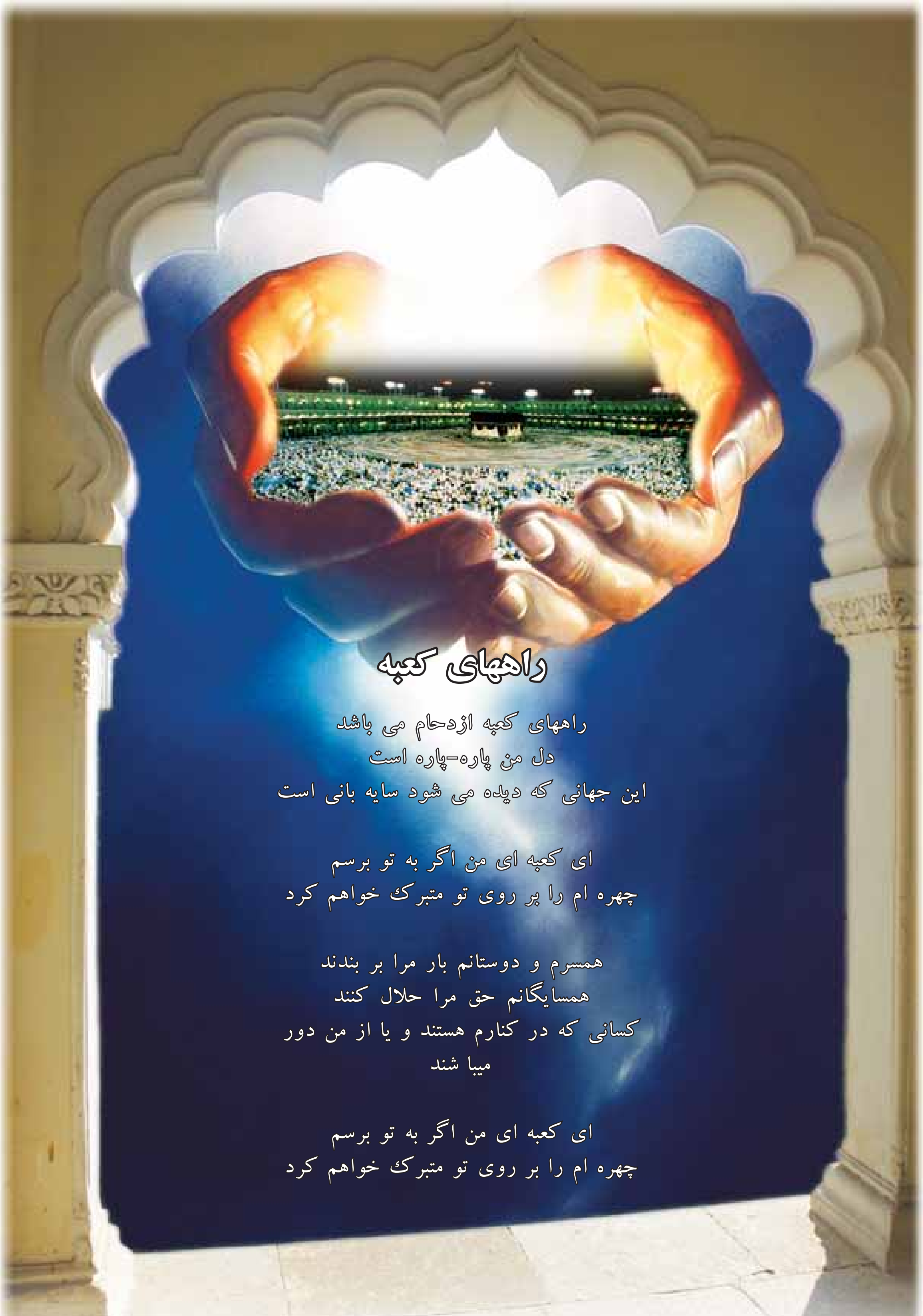
مسلمان ← یک بار در عمر خود ← حج فرض می باشد ☺☺☺☺

خداوند می فرماید:

کسي که بتواند به سوي آن راه يابد و هر که کفر ورزد يقينا خداوند از جهانيان بي‌نياز است

(العمران، آیه ۹۷)

راههای کعبه

راههای کعبه ازدحام می باشد
دل من پاره-پاره است
این جهانی که دیده می شود سایه بانی است

ای کعبه ای من اگر به تو برسم
چهره ام را بر روی تو متبرك خواهم کرد

همسرم و دوستانم بار مرا بر بندند
همسایگانم حق مرا حلال کنند
کسانی که در کنارم هستند و یا از من دور
میبا شند

ای کعبه ای من اگر به تو برسم
چهره ام را بر روی تو متبرك خواهم کرد

کعبه

همانگونه که به پاکی تمیز توجه می کنیم، باید دلمان را نیز همچون او پاک نشان دهیم. باید از پلیدی و زشتیها پاک کنیم. همچون حضرت ابراهیم و حضرت هاجر که کعبه را از هرگونه نا پاکی دور می کردند.

کعبه، اولین عبادتگاهی است که برای خداوند برروی زمین ساخته شده است. این معبد که از طرف حضرت آدم، بنا گردیده، در طوفان نوح در زیر آب مانده، دیوارهای آن خراب و پایه های آن گم شده بود.

بنایی که در طوفان نوح، ویران شده بود، بعدها از طرف حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل دوباره بازسازی شده. اینگونه که:

حضرت ابراهیم که حضرت هاجر و اسماعیل را در مکه جای داد، برای زیارت آنها در مواقعی به مکه می آمد. هنگامی که به زیارت مکه می آمد روزی خداوند متعال فرمان ساخت دوباره کعبه را به آنها داد. براساس آن فرمان، حضرت ابراهیم به همراه فرزندش اسماعیل شروع به ساخت کعبه نمودند. با یافتن پی های که در زمان حضرت آدم گذارده شده بود، دیوارهای را برروی این پی ها بنا نهادند. حضرت اسماعیل از کوه سنگ می آورد، حضرت ابراهیم نیز کعبه را میساخت. از طرفی، از خداوند به جهت بر عهده نهاده شدن این وظیفه بر آنها بسیار مسرور بودند و دعا می کردند:

– هنگامي که ابراهیم و اسماعیل پایه‌هاي خانه [کعبه] را بالا مي‌بردند [مي گفتند] اي پروردگار ما از ما بپذیر که در حقیقت تو شنواي دانایي، پروردگارا ما را تسلیم [فرمان] خود قرار ده و از نسل ما امتي فرمانبردار خود [پدید آر] و آداب دیني ما را به ما نشان ده و بر ما ببخشاي که تویي توبه‌پذیر مهربان، پروردگارا در میان آنان فرستاده‌اي از خودشان برانگیز تا آیات تو را بر آنان بخواند و کتاب و حکمت به آنان بیاموزد و پاکیزه‌شان

کند زیرا که تو خود شکست‌ناپذیر حکیمي (سوره بقره، آیه ۱۲۷-۱۲۹).

دعای آنها قبول شد، و کعبه به اتمام رسید. جبرئیل علیه الاسلام، دوباره بازگشت، طواف و سایر مناسک حج را به حضرت ابراهیم و اسماعیل آموزش داد. و فرمان داد:« ای طواف کنندگان، آنانی که خود را به عبادت مشغول می دارند، رکوع و سجده کنندگان کعبه را پاک و تمیز نگاه دارید». کعبه ای از هرگونه ناپاکی و پلیدی مادی و معنوی بوده و برای عبادت انسانها آماده گردیده است. خداوند متعال، حضرت ابراهیم را برای حج اینگونه دعوت می فرماید:

«و چون براي ابراهيم جاي خانه را معين كرديم بدو گفتيم چيزي را با من شريك مگردان و خانه‌ام را براي طواف‌كنندگان و قيام‌كنندگان و ركوع‌كنندگان و سجده‌كنندگان پاكيزه دار، و در ميان مردم براي اداي حج بانگ برآور تا زايران پياده و سوار بر هر شتر لاغري كه از هر راه دوري مي‌آيند به سوي تو روي آورند.(حج، آیه ۲۶-۲۷).

مطابق این امر الهی حضرت ابراهیم، حج ابراهیمی الهی را برای اشخاص فرض اعلام نموده است. از آن روز به بعد مسلمانان این دعوت را قبول نموده و وظیفه حج را بجای می آورند و فوج، فوج به سوی مکه رهسپار میگردند. تا روز قیامت این پیام جهانی را بجای خواهد آمد، به حج ادامه خواهد داد.

همانگونه که از ویران کردن کعبه هراس داریم، دل انسانها را آزرده و شکستن دلشان را باید ببینیم .

دلت را فرح دار، سیرانی خودت را دلتنگ مکن
سیرانی از رضای باری تعالی خارج نشو
قلبمان بیت خداست، سیرانی خود را ویران نکن
اگر از دست بر میآید بساز .

اماکن مربوط به حج

حج، عبادتی است که در آن اماکن دینی و سمبل های دینی بسیاری را دارا می باشد. درک صحیح حج و برای انجام عبادت می بایست آنها را به درستی باید دانست.

رسول خدا(ص) می فرماید:

«نمازی که در مسجد الحرام خوانده می شود، افضل است از صد هزار نمازی که در سایر مساجد خوانده می شود».

(ابن ماجه، سنن، ۱، ۴۵۰)

باورمان یکسان، کتابمان یکسان
پیامبرمان یکسان، دلمان کعبه است
ما یک امت می باشیم .

مسجد الحرام: در اطراف کعبه، مسجد وسیعی واقع شده است. به این مسجد **«حرم شریف»** نیز گفته می شود.

خداوند می فرماید:

در حقیقت نخستین خانه‌اي که براي عبادت مردم نهاده شده همان است که در مکه است و مبارک و براي جهانیان مایه هدایت است

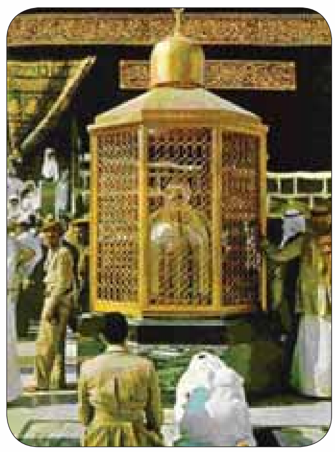
(سوره آل عمران، آیه ۹۶)

کعبه: اولین بنایی می باشد که برای عبادت خداوند برروی زمین ساخته شده است. کعبه در لغت به معنی مکانی که خداوند در آن پرستیده می شود می باشد. به بتخانه نیز، خانه خدا گفته می شود.

حجر السود: به معنی سنگ سیاه می باشد. این سنگ، در گوشه سمت جنوب شرقی کعبه قرارداد و از طرف حضرت ابراهیم گذارده شده است. طواف از سنگ اسود شروع و هر گردش به حجر السود سلام داده می شود.

تسلیمیت، صمیمیت، مبارزه در راه توحید و با اخلاق پسندیده حضرت ابراهیم برای ما الگوی خوب می باشد.

مکان ابراهیم: به هنگام ساخت کعبه به عنوان اسکله و یا محلی برای دعوت افراد برای حج می باشد. خواندن نماز در آنجا بسیار فرض محسوب می گردد.

عرفات: تمامی حجاج در روز عرفات وقوف یافته و با همدیگر به درگاه پروردگار راز و نیاز می نمایند. در صحرای عرفات تپه ای به نام تپه رحمت واقع می باشد. حضرت آدم و حوا در این کوه به هم رسیده و از خداوند طلب اوف نمودند.

رسول خدا می فرماید:

حج، عرفات است.

(ترمذی، حج، ۵۷)

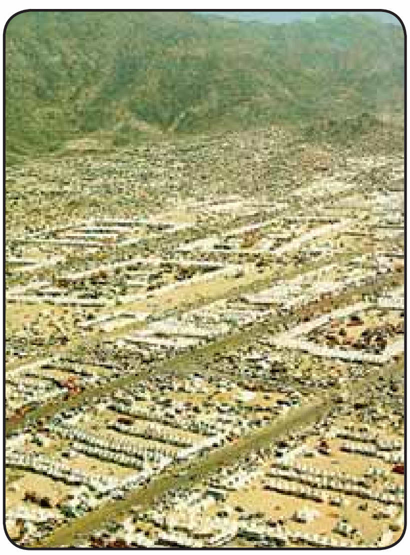

خداوند باری تعالی می فرماید:

چون خانه کعبه را براي مردم محل اجتماع و جاي امني قرار داديم [و فرموديم در مقام ابراهيم نمازگاهي براي خود اختيار كنيد و به ابراهيم و اسماعيل فرمان داديم كه خانه مرا براي طواف‌كنندگان و معتكفان و ركوع و سجودكنندگان پاكيزه كنيد

(سوره بقره، آیه ۱۲۵)

تسلیمیت، صمیمیت، مبارزه در راه توحید و با اخلاق پسندیده حضرت ابراهیم برای ما الگوی خوب می باشد.

مزدلف: مکانی فی مابین عرفات و منا که در آن رمل جمرات انجام می گیرد.

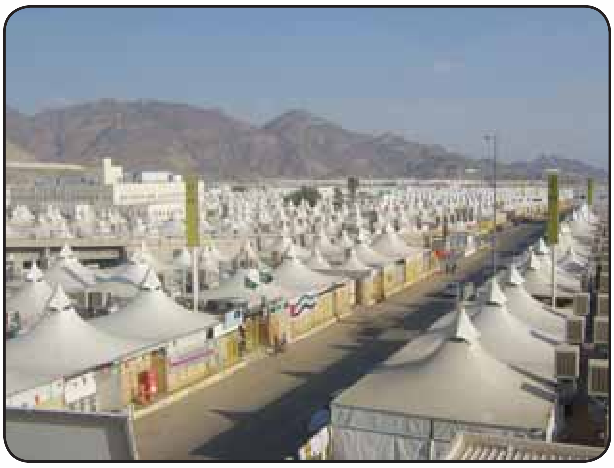

پیامبر خدا(ص) می فرماید:

پس چون از عرفات کوچ نمودید خدا را در مشعر الحرام یاد کنید و یادش کنید که شما را که پیشتر از بیراهان بودید فرا راه آورد

(بقره، آیه ۱۹۸)

منا: در روزهای عید قربان محل قربانی و رمل جمرات می باشد. حضرت ابراهیم برای قربانی کردن فرزندش حضرت اسماعیل به منا رفته بود.

سنگی که در منا انداخته می شود، سمبل است که در طول عمر به سوی شیطان زده شده.

صفا و مروه: در دویست متر جنوب غربی کعبه دو تپه وجود دارد. این تپه های کوچک، در داخل مسجد الحرام و فاصله بین آنها در حدود سیصد و پنجاه متر می باشد.

خداوند در قرآن می فرماید:

در حقیقت صفا و مروه از شعایر خداست [که یادآور اوست] پس هر که خانه [خدا] را حج کند یا عمره گزارد بر او گناهي نيست كه ميان آن دو سعي به جاي آورد و هر كه افزون بر فريضه كار نيكي كند خدا حق شناس و داناست

(البقره، آیه ۱۵۷)

راههایی که طی می کنیم

راههای که طی می کنیم
به آنها سلام برسانید
به زبانهای که حق و دوست میرانند
از ما سلام برسانید

به صحرای مقدس حجاز
به گلهای حق که پژمرده نمیشود
از ما سلام برسانید

وقتی وارد باغ یار می شویم
به دام کفر نم یافتیم
به کوه مبارک و مقدس نور
از ما سلام برسانید

بارش نور خدایی
در مروه و صفا
بر محمد مصطفی
از ما سلام برسانید
به خدای مان التماس می کنیم
بر ما دعا کنید
بر کعبه معظم
از ما سلام برسانید

مدام به سوی خدا سوق یابید
ما را به صبح نورانی برسان
آل رسول الله
از ما سلام برسانید

لباس احرام بر تن کنید
به حرام دست نمیزنیم
بر صحابه کرام
از ما سلام برسانید
بر مکه و مدینه
بر دو خزانه بی همتا
چهره های گزینه
از ما سلام برسانید

بر سرهایی که از گرما داغ می شوند
بوسه ای که بر سنگهای سیاه زده می شود
از ما سلام برسانید

بر مسلمینی که تکبری می گویند
بر هر قربانی که سر بریده می شود
بر تمام اهل ایمان
از ما سلام برسانید

بر ما جمال غیر را برسان
حرف زیادی برای گفتن ندارم
بر تمام حجاج
از ما سلام برسانید

جمال اوغوزاوجال

اماکن زیارتی در مکه و مدینه

الف) اماکن زیارتی در مکه

غار حرا: این غار در کوه نور واقع شده است.
اولین وحی که بر پیامبر (بخوان) نازل گردیده است.

غار سور: پیامبر در حین حرکت از مکه به مدینه در این غار سه روز پنهان شدند.

مشرکین مکه با دهانه غار سور آمدند، پیامبر گرامی و یار غار او حضرت ابوبکر را ندیدند. زیرا دهانه غار با تار عنکبوت پوشانده شده بود و کبوتری نیز در کنار آن لانه ساخته و تخم گذاشته بود.

اماکن زیارتی مدینه منوره

مدینه، شهری است که پیامبر اکرم بدانجا هجرت نمود و تا پایان عمر گرانمایه خود در آنجا زندگی نمود. به دلیل تشریف پیامبر در آن شهر این شهر «شهر روشنایی، منور» و «مدینه منوره» لقب گرفت.

مشرکین مکه، طرح سوء قصد به جان پیامبر را داشتند، مردم مدینه با زمزمه «درخشش ماه بر ما» شادی خود را بر رسول الله ابراز نموده و درهای خود به روی دوستان و یاران پیامبر گشودند. به مسلمین مکه و پیامبر یاری نموده، فدا نمودن اموال و جانشان را برای خود شرف دانستند. به این دلیل «سرزمین هجرت»، «یار پیامبر» شناخته شده و انصار لقب گرفتند.

پیامبر اکرم (ص) می فرماید:

هر کس مرا به جهت غیر زیارت، زیارت نماید، روز قیامت شفاعت مرا کسب کرده است.

(تابرانی، اوصات، ۲۷۵، ۴۵۴۲)

در حین مسافرت به مدینه بر پیامبر اکرم صلوات بسیار می فرستیم. هنگامی که گنبد سبز را می بینیم این شور افزایش می یابد. با دلی آرام و چشمانی اشکبار حسرت پیامبر را در دلمان احساس میکنیم. ایثار انصار و فداکاری آنها را در نظر آورده، به سوی مدینه راهی می شویم. با این احساسات اماکنی که پیامبر و یارانش در آن زندگی نموده اند را زیارت می کنیم.

مسجد نبوی: هنگامی که پیامبر اکرم به مدینه شرفیاب گردید، اولین کاری که انجام داد ساخت مسجد بود. در ساخت این مسجد خود ایشان نیز کار می نمود و برروی شانه های مبارکش آجر حمل می نمود.

پیامبر به همراه صحابه کرام در این مسجد به مدت ده سال نماز اقامه نموده بود، سخنرانی های پیامبر در این مسجد تا روز قیامت راهنمایی انسانها خواهد بود.

پیامبر اکرم می فرماید:

بغیر از نمازی که در کعبه خواند میشود، هر نمازی که در این مسجد خواند شود برتر از هزار نمازی است که در سایر مساجد خوانده شده است.

(مسلم، حج، ۹۴)

روضه مطهر: محل قرار گیری مزار مبارک پیامبر اکرم می باشد. در زیر گنبد مسجد نبی واقع گردیده است. درکنار مزار پیامبر اکرم قبر حضرت ابوبکر و حضرت عمر واقع می باشد.

هنگام زیارت مزار شرف پیامبر، همانگونه که در حیات می بوده باید زیارت نماییم. با سکوت و احترام از درب مسجد نبوی وارد می شویم. در نزدیک روضه مطهر، صلوات خوانده و بر پیامبر سلام می نماییم. با سلام بر حضرت ابوبکر و حضرت عمر زیارت را به اتمام می رسانیم.

رسول خدا(ص) می فرماید:

هر کس بعد وفات من مرا زیارت نماید، همچون زیارت در هنگام حیات من می باشد.

(بیهقی، شعب ایمان، ۶، ۴۸)

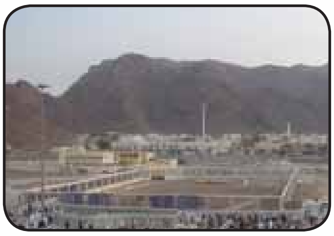

جنت البقی: در سمت غرب مسجد نبوی، قبرستان واقع گردیده است. قبر بسیار از صحابه پیامبر که در آن زمان در راه اسلام فداکاری های بسیار نموده اند و پیامبر را درک نموده اند در آنجا واقع می باشد. همچنین، بسیار از بزرگان اسلام از نسل پیغمبر، همسر و فرزندان او در این مزارستان می باشد. پیامبر اکرم آنجا را بسیار زیارت می نمود و مسلمین وفات نموده را دعا می کرد.

سایر اماکنی که در مدینه برای زیارت وجود دارند عبارتند از:

مسجد قبا که در زمان هجرت رسول الله از مکه به مدینه ساخته شد.

مزار احد: منطقه ای که مزار شهدای صحابه در جنگ احد واقع می باشد

هفت مسجد: در مکان قرارگاه شهدای جنگ خندق محل اقامه نماز جماعت می باشد ساخته شده است.

مسجد قبلتین: مسجدی است که به هنگام تغییر قبل از مسجد الاقصاء به سوی کعبه بنا گردیده است.

فرایض حج

به هنگام حج ← ❋ احرام میبندیم ❋ در عرفات وقوف می کنیم ❋ کعبه را طواف می کنیم ← فرض می باشد ☺☺☺☺

وظایفی که در عبادت حج می باشد

برای انجام عبادت حج وظایف اساسی را دارا می باشد که عبارتند از احرام، طواف، سعی، وقوف، رمل جمرات، قربانی کردن و اصلاح.

۱. احرام:

✍ فردی که نیت به انجام حج دارد، لباس بدون دوخت پوشیده بعضی از رفتارها را باید ترک نمود. هنگام احرام، مردان در دو تکه بدون دوخت خود را پوشش می دهند. به این لباس «احرام» با «لباس احرام» گفته می شود.

برای خانمها لباس خاصی وجود ندارد متناسب با پوشش می توانند از هرگونه لباس احرام استفاده کنند.

خداوند متعال برای احرام بستن در محدوده میقات همانگونه که مشخص نموده، می بایست محدوده حرام و حلال را نیز بدانیم. همانگونه که به محدودیت های میقات توجه داریم، به یکتایی خداوند نیز می بایست توجه داشته باشیم. از حرام به دور بوده و بر حلال راغم می باشیم.

بعد از نیت احرام بسته، بعد از آن به مواردی که احرام را باطل می کنند دقت می کنیم. خود را همچون کسی که کفن بر تن کردن حس می کنیم. هر آن برای مرگ آماده و حاضر می داریم. همگی لباس احرام پوشیده ایم زیرا در درگاه خداوند همگی یکسان می باشیم.

✍ در نزدیکی مکه مرز «میقات» واقع می باشد. کسانی که به مکه می آیند در این مکان نیت و احرام می بندند.

محلی که توسط پیامبر به عنوان میقات مشخص شده است، در ۵ جای به نامهای ذحلفیه، جحفه ، ذات عرك، قرنالمنازل و یلمله می باشند. مسلمانانی که جهت حج و یا عمره به مکه می آیند، می بایست در آنجا احرام ببندند.

بعد از احرام

ناخن گرفتن،
☹

اصلاح کردن
☹

عطر زدن
☹

و کندن و بریدن درختان در مکه و اطراف آن
☹

پوشیدن لباس دوخته شده
☹

در صورت انجام مواد حرام در حال احرام، می بایست به عنوان جریمه به فقرا صدقه یا قربان نمود.

۲. طواف:

- هفت مرتبه به دور خانه کعبه که در گردیدن را طواف می گویند.
- هر دور طواف به دور خانه کعبه، شاوط گفته می شود

ستارگان به دور خورشید، الکترونها به دور هسته، ملائک در اطراف عرش می گردند، با اطاعت امر الهی، بندگی خود را نشان می دهند. ما نیز با گردش بدور کعبه خداوند را ذکر می کنیم.

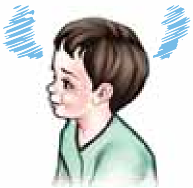

۳. سعی:

سعی هفت بار طی مسیر بین تپه های صفا و مروه در حج و عمره می باشد. سعی، طی مسیر به تعداد چهار بار رفت و سه بار برگشت را بین صفا و مروه را شامل می گردد که از صفا شروع و در مروه به اتمام می رسد.

حضرت هاجر، در بین صفا و مروه بسیار تلاش نموده است، آب زمزم را در زیر پای حضرت ابراهیم یافته است. ما نیز، برای کسب رضای خداوند باید سعی کنیم، و پاداشمان را از او بخواهیم.

٤. وقفه:

وقفه یکی از فرضهای حج محسوب می گردد، در روز عرفات از ظهر تا غروب آفتاب به صورت احرام باید در حدود عرفات وارد شویم. این را وقوف عرفات می گویند.

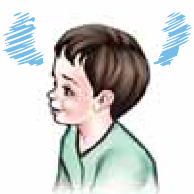
در روز قیامت از قبرهایمان بلند خواهیم کرد، در میدان محشر جمع خواهیم شد. در روز عرفات آن روز را می توانیم مشاهده کنیم. در حضور خداوند با چشمانی گریان، و برای بخشش ما با احساسات درونی خالص به او راز و نیاز می کنیم.

بعد از وقوف عرفات به مزدلیفه رفته می شود. شب را در آنجا وقوف نموده، برای رمل جمرات سنگ جمع آوری می گردد. بعد از نماز صبح، دعای کوتاهی انجام داده می شود. به این وقفه موضنفه گفته می شود.

دلی که با توبه و اشک چشمانمان پاک گردیده است، با ذکر خداوند به جوش می آید. با این احساسات، به سوی شیطانی که می خواهد ما را از راه خداوند بدور کند، در موضنفه سنگ جمع می کنیم. خداوند را بیاد آورده، اطاعت اوامر او را خواستار می شویم.

۵. رمل جمرات:

در روز قربان به سوی سه سنگ شیطان بزرگ، متوسط و کوچک سنگ می اندازیم.

به شیطان که بزرگترین دشمن ما بشمار می آید اعلام جنگ می کنیم. سپس از بدور بودن از شیطان، نافرمانی از گفتارهای او را برعهده می گیریم.

٦. قربان کردن حج:

حجاج، در روز عید قربان، قربانی شکر را انجام می دهند که واجب محسوب می گردد.

در منا حضرت ابراهیم فرزند حضرت اسماعیل را قربانی می نمود. زیرا برای آنها از طرف خداوند امر شده بود. آنها بدون تردید به این موضوع گردن بر آن نهادند. خداوند نیز از رفتار آنها خوشنود گردید و به جای اسماعیل قوچی فرستاد.
ما نیز اوامر الهی را اطاعت می کنیم. اکنون، خداوندی که جان و مال مان را به صورت امانت بر ما داده را برای شکرانه خداوند قربانی می کنیم.

۷. اصلاح و خروج از احرام:

برای خروج از احرام باید اصلاح سر نمود. مردان با کوتاه کردن کمی یا همه موی سر و زنان با کوتاه کردن کمی از مو.

بعد از اصلاح انجام اعمالی همچون عطر زدن نیز آزاد می گردد.

آموزشی که با احرام شروع نموده بودیم، با اطلاح به اتمام می رسد. بعد از آن وظیفه ما، بکارگیری رفتارهای زیبایی که در طول حج آموخته ایم را در طول عمر می باشد.

چگونگی انجام حج

حج به سه صورت انجام می گیرد. ما از بین آنها حج تمتع را که بیشتر از سایر حج ها می باشد شرح خواهیم داد در حج تمتع، قبل از آن عمره و اعمال حج به جای آورده می شود.

۱

- در محل میقات، برای عمره نیت نموده و احرام می بندیم.
- قبل از احرام، با تمیز کردن مو، ناخن و بدن غسل گرفته و یا وضو می گیریم.
- نیت نموده سپس تلبیه آورده، دعا می کنیم.

۲

- هنگامی که به مکه رسیدم، کعبه را طواف می کنیم.
- بعد از انجام طواف، دو رکعت نماز به جای می آوریم.

تلبیه

لَبَّيْكَ اَللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ اِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لاَ شَرِيكَ لَكْ

بفرما، پروردگارا بفرما! بر اوامر تو آماده ام. بفرما، هیچ شریکی برای تو نمیباشد. بفرما، پروردگارا بفرما! براستی تمامی ستایشها لایق تو می باشد. نعمات و ملک نیز متعلق بر تو است. برای تو هیچ شریکی وجود ندارد.

۳

- سعی بین صفا و مروه را انجام می دهیم

۴

- با کوتاه کردن موی سر از احرام خارج می شویم. لباس عادی را بر تن می کنیم.
- تا روز عرفه کعبه را طواف نموده و نماز خوانده و به عبادت مشغول می گردیم.

۵

- قبل از رفتن به عرفات در محلی که هستیم نیت حج نموده و دوباره احرام می بندیم.

۶

در روز عرفه به عرفات رفته و وقوف می نماییم.

۷

در روز عرفه بعد از غروب آفتاب به موضنفه رفته و شب را در آنجا می گذرانیم.

در موضنفه برای سنگسار شیطان سنگ جمع میکنیم.

در روز اول عید قربان قبل از طلوع خورشید با انجام وقوف موضنفه به سوی منا راهی می شویم

۸

در منا رمل جمرات انجام می دهیم

۹

در منا قربانی می کنیم.

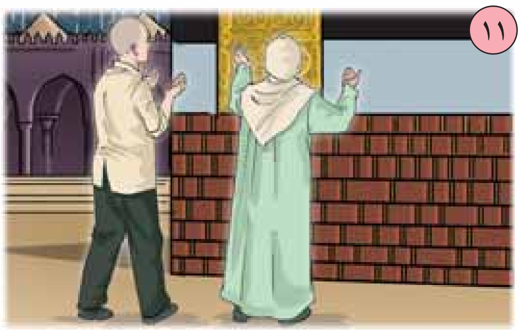
۱۰

اصلاح نموده و از احرام خارج می شویم

بعد از خروج از احرام می توانیم لباسهای عادیمان را برتن کنیم.

۱۱

به سوی کعبه رفته و طواف کعبه را انجام می دهیم

۱۲

بین صفا و مروه سعی حج می کنیم

۱۳

در دوم، سوم و چهارم روز عید شیطان را رمل می کنیم

به هنگام وداع از مکه، طواف وداع انجام می دهیم.

عمره

✍ عمره، به صورت احرام انجام طواف و سعی اطلاح و خروج از احرام را شامل می گردد

📖 به دلیل انجام بعضی از اعمال در عمره، به عمره حج کوچك نیز گفته می شود

☺☺ رفتن به عمره برای کسانی که امکان مالی دارند در طول عمر سنت محسوب می گردد

✏ برای عمره زمان مشخص وجود ندارد. در هر زمان از سال می تواند انجام گیرد. اما، در موسم حج ۹-۱۳ ذی الحجه و عید قربان انجام حج عمره منوره می باشد.

خداوند باری تعالی می فرماید:

« براي خدا حج و عمره را به پايان رسانيد»

(بقره، آیه ۱۹۶)

پیامبر عزیز و گرامی می فرماید:

عبادت عمره، کفاره گناهان از عمره ای تا عمره دیگر می باشد

(بخاری، عمره، ۱)

رسول الله می فرماید:

عمره ای که در ماه رمضان انجام شود ثواب حج واجب را دارد.

(ابن ماجه، مناسک، ۴۵)

عمره را چگونه انجام می دهیم؟

- در محل میقات، به نیت عمره احرام می بندیم.
- کعبه را طواف می کنیم.
- بعد از طواف دو رکعت نماز بجای می آوریم.
- بین صفا و مروه، سعی انجام میدهیم.
- بعد از صفا موهایمان را تراشیده و یا کوتاه کرده و از احرام بیرون می آییم.

بدین ترتیب عمره به اتمام میرسد.

چه هدایایی از حج به همراه آورده اید

معمار معنوی پاکستان محمد اقبال لاهوری، روزی به زیارت حجاجی که از مکه به تازگی آمده بودند رفت و از آنها این سوال را نمود:

« مکه مکرمه و مدینه منوره را زیارت نمودید! برای دلتان از بازار مادی و معنوی چه هدایایی را پر نمودید؟ تسبیح، سجاده، و سایر هدایای مادی که آورده اید بعد از مدتی کهنه شده و پژمرده و یا تمام خواهند شد. آیا توانستنید هدایای روحی مدینه که به دلها حیات می آورد بیاورید؟ در بین هدایا راستی و تسلیمیت حضرت ابوبکر، عبادت حضرت عمر و ادب و جوانمردی حضرت عثمان، جهاد و هیچان حضرت علی را با خود آوردید؟ امروزه دنیای اسلامی که با مشکلات زیادی رودررو می باشد در دلتان توانستید هیجان عصر سعادت را به عنوان هدیه با خود بیاورید؟

حج رسول خدا (ص)

حج وداع(دهم ذی الحجه)

خطبه الوداع:

ای مردم!
این روزها چه روزهای مقدسی می باشد، این ماهها چه ماههای مقدس محسوب می گردند، به همان صورت جان و مال شما تا روزی که جان به جان آفرین دهید مقدس و بر همدیگر حرام است.

خطبه الوداع:

ای مردم!
به حقوق زنان توجه کنید. در این ارتباط از خداوند بترسید. زنان امانتی از طرف خداوند به شما می باشند. همانگونه که زنان بر شما حقوقی را دارا می باشند، شما نیز بر آنها دارای حق و حقوق دارا هستید.

پیامبر اکرم در طول عمر با برکت خود تنها یک بار حج نموده بود و در آن چگونگی اعمال را به اصحاب خود نشان داده بود. در دهمین سال هجرت به هنگام انجام این حج در عرفات، موضنفه و منا مردم را خطاب قرارداده بود. در خطابه های تاریخی که موضوع اصلی آن حقوق انسان و پیامهای جهانی اسلام را برای تمامی کل بشر بود سخن رانده بود. در سخنان خود، «ای مردم! به سخنانم گوش فرا دهید، نمی دانم بعد از این دوباره با شما در این مکان خواهم بود یا نه» و با صحابه گرام وداع نموده بود. به این دلیل، فرمایشات پیامبر به «خطبه وداع» و آن حج را «حج وداع» مشهور می باشد.

پیامبر اکرم حج وداع را بدینگونه انجام داده بود:

در سال دهم هجرت در ماه ذی القعده، رسول الله(ص) از مدینه تدارک حج را شروع نمود. مسلمین نیز آمادگی خود را برای حج اعلام نمودند. به همراه پیامبر اکرم(ص) سایر مسلمین نیز که برای حج آماده شده بودند از چهار گوشه شبه جزیره عربستان به سوی مدینه راهی گردیدند و به قافله های حج وارد شدند.

پیامبر اکرم و صحابه گرامی، هنگامی که به میقات رسیدند دو رکعت نماز بجای آوردند. بعد از احرام تلبیه آوردند. پیامبر اکرم، با اطاعت از اوامر خداوند «لبیک» بر زبان رانده و از هر طرف صدای لبیک بر آسمانها برخواست.

این جمع با سایر شرکت کنندگان به صد هزار نفر رسید و بعد از ده روز به مکه رسیدند. روز چهارم ذی الحجه بود. رسول خدا در بین فوج مردم راه می پیمود. ندای «الله اکبر» بر آسمانها و زمین را پر نموده بود.

اولین کار هنگام ورود به مکه، طواف کعبه بود. بعد از طواف در مقام ابراهیم دو رکعت نماز گذارده و سعی در بین صفا و مروه را انجام و بجای آوردند.

چند روز در مکه ماند. در روز هشتم ذی الحجه به منا رفت. روز بعد، در روز عرفه بعد از طلوع آفتاب، از منا به عرفات رفتند. هنگام ظهر از چادر خارج شده و بر شتری به نام «کسوه» سوار گردیدند. به میانه سرزمین عرفات رسیدند. آن روز، تعداد کسانی که به سخنان پیامبر در عرفات گوش فرا می دادند بیش از صد و بیست هزار نفر بود. پیامبر، در این خطبه، نه تنها مسلمین بلکه تمام بشریت را خطاب قرارداد. موضوعات بسیار مهمی در ارتباط با مسائل انسانی ارائه نمود. در عرفات نماز ظهر و عصر را یکجا اقامه نمود. با غروب آفتاب از عرفات و موضتلفه وارد شدند. در آنجا نماز مغرب و ختفن را یکجا اقامه نمودند. آن شب

را در آنجا وقوف نمودند.

در اولین روز عید قربان، بعد از اقامه نماز صبح قب از طلوع خورشید به سوی منا حرکت نمودند.

در منا رمل جمرات نموده بعد از قربانی کردن و اصلاح از احرام خارج شدند. سپس دوباره به مکه باز گشته و طواف فرض را انجام دادند.

در سایر روزهای عید قربان به منا رفته و رمل جمرات شیطان را به اتمام رساندند.

در روز چهارم عید، با انجام طواف وداع سپس از مکه به سوی مدینه رهسپار گردیدند.

بدین ترتیب، پیامبر هم خود حج انجام داد و هم چگونگی انجام عبادت حج را به سایر مسلمین آموزش داد.

«ای مردم!

پرودگار و پدرمان نیز یکی است. همگی از نسل آدم می باشیم. آدم نیز از خاک آفریده شده است. در نزد خداوند، ارزشمند ترین و بهترین شما کسانی می باشند که در مغایرت با اوامر او هر زمان در خوف می باشند. بدانید و آگاه باشید عرب با غیر عرب، غیر عرب با عرب، سفید بر سیاه، سیاه بر سفید هیچ برتری ندارد. برتری تنها در تقوی می باشد، وظیفه ام را بجای آوردم؟ پروردگارا شاهد باش!

(از خطبه حجه الوداع)

ردپای مبارک و کفش چوبی شریفه پیامبر(ص)

در پی تو هستم تا ردی از تو بیابم

در پی تو هستم تا ردی از تو بیابم
خاک پای تو را سرمه چشم کنم
اگر نصیب گردد رخسار حق را دیدار نمایم.
یا محمد، تو را با جان و دل آرزو می کنم

سفری مبارک و مقدس برایم فراهم شود
در راه کعبه در شنهای آن فرو روم
تا آن جمال زیبایت را در خواب ببینم
یا محمد با جان و دل تو را آرزو می کنم

به خاطر نام علی، حسن و حسین
عشق تو در جان و محبت تو در قلبم
فردای محشر در حضور دیوان حق
یا محمد با جان و دل تو را آرزو می کنم

یونس با زبانش تو را مدح می کند
در زبانها و لسانها و در دلها
تو را می جویم در دیار غربت
یا محمد با جان و دل تو را آرزو می کنم

یونس امره

سوالات

دانسته های خود را بسنجید

در جملات زیر گزینه درست و یا نادرست را علامت گذاری کنید.

۱. حج، بعد از محرم شدن در زمان مشخصی از سال و طواف کعبه و زیارت به نیت عبادت از اماکن مقدس می باشد: درست ☐ نادرست ☐
۲. مسجد وسیع و بزرگی که در اطراف کعبه می باشد، مسجد الحرام و یا حرم هفت درست ☐ نادرست ☐
۳. هفت مرتبه گردیدن به دور کعبه را سعی می گویند درست ☐ نادرست ☐
۴. یک بار گردش به دور کعبه را طواف می گویند درست ☐ نادرست ☐
۵. احرام در حج نشان دهنده برابر همه افراد در مقابل خداوند بدور از ماکن دنیوی و موقعیت می باشد درست ☐ نادرست ☐
۶. واقعه عرفات، خاطره قیام در روز قیامت از قبور و جمع شدن تمامی انسانها را به یاد می آورد درست ☐ نادرست ☐
۷. به مکانهای که بدون احرام از مرز آنها نمی توان گذشت مرز میقات گفته میشود درست درست ☐ نادرست ☐
۸. مسجد نبوی، همان مسجد منوره می باشد. درست ☐ نادرست ☐

خود را بیازمایید

۱. اولین معبدی که برروی زمین ساخته شده کدام می باشد؟
الف. مسجد نبوی
ب. مسجد القصا
ج. کعبه
د. مسجد قبی

۲. کدام یک از موارد زیر از فرایض حج محسوب می گردد؟
الف. طواف کعبه
ب. وقوف در موضدلفه
ج. رمل جمرات
د. زیارت قبر پیامبر

۳. کدام یک از موارد زیر به هنگام احرام حرام نمی باشد؟
الف. عطر زدن
ب. اصلاح
ج. خوابیدن
د. گرفتن ناخن

٤. عمره در کدام زمان ثواب حج در بردارد؟
الف. در عید قربان
ب. در ماه مبارک رمضان
ج. در ماه محرم
د. در فصول گرم

۵. ۷ بار گردش به دور کعبه چه نام دارد؟

الف. وقفه

ب. احرام

ج. سعی

د. طواف

٦. کدام یک از موارد زیر از فرایض حج محسوب نمیگردد؟

الف. احرام

ب. طواف کعبه

ج. وقوف در موضدلفه

د. وقوف در عرفات

۷. به حج پیامبر چه گفته می شود؟

الف. حج فرض

ب. حجه الوداع

ج. حج بزرگ

د. خطبه وداع

۸. به عبادت یکه طواف کعبه به صورت محرم بغیر از موسم حج و سعی بین صفا و مروه انجام می گیرد چه گفته می شود؟

الف. عمره

ب. حج

ج. طواف

د. احرام

۹. کدام یک از موارد زیر برای فرد در حج شرط فرض نمی باشد؟

الف. مسلمان بودن

ب. بالغ و دارای سلامتی عقل

ج. دارای بودن آزادی مسافرت

د. بیش از چهل سال سن داشتن

۱۰. به محلی که در مدینه مزار شریف پیامبر در آن واقع می باشد چه گفته می شود؟

الف. روضه مطهر

ب. کعبه معظم

ج. مسجد القصا

د. حجر معلقه

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید

(زمزم/بی گناه/در زندگیم/احرام/مقام ابراهیم/کعبه معظم/منا)

۱. هنگامی که حضرت ابراهیم کعبه را می ساخت به محلی که به عنوان اسکله یا محلی که مردم را به حج دعوت می نمود می رفت .... گفته می شد.

۲. به محلی که حضرت ابراهیم حضرت اسماعیل را در آن محل برای قربانی برده بود .... گفته می شود و در این محل قربانی انجام می گیرد.

۳. به آب مقدس در کنار مسجد الاحرام و کنار کعبه آب .... گفته می شود.

٤. به هنگام حج لباسی واجبی .... را که باید بر تن کنیم نشان دهنده بی اهمیت بودن مادیات و موقعیت مان، نشان دهنده برابری هر کس در درگاه خداوند می باشد.

۵. طواف به دور...................... مکان مقدس، همچون گردش سیارات به دور خورشید و حرکت الکترون به دور هسته می باشد و عبادت به درگاه خداوند می باشد.

٦. پیامبر فرمود که: بعد از وفات من کسی که مرا زیارت کند همچون .... زمانی است که در حیات مرا زیارت کرده است.

۷. کسی که با انجام ندادن کارهای بد و بر زبان نیاوردن سخنان زشت، همچون روزی است که از مادر زاده شده و .... به خانه باز می گردد.

قربان، سمبل تسلیم بودن به درگاه خداوند

قربان

- تعریف قربان
- قربانی نذری
- آنچه که قربان برای ما به ارمغان می آورد
- پیامبر اکرم و قربان
- حکمت قربانی نمودن

امتحان دوستی

حضرت ابراهیم، روزی در خواب دیده که فرزندش اسماعیل را قربانی می نماید. این خواب را چندین بار در شبهای مختلف دید و دانست که این به گونه ای وحی می باشد. خداوند، از او می خواست تا فرزندش را قربانی نماید.

خداوند متعال، به حضرت ابراهیم بعد از سالهای متمادی فرزندی عطا نموده بود. اکنون بزرگ و بالغ شده بود، و حال قربان کردن او را که بسیار دوست می داشت را خواستار بود. واقعاً، دوست خداوند (حبیب الله) لقبی بود که شایسته حضرت ابراهیم می بود.

صبح فردا، حضرت ابراهیم، حضرت اسماعیل را به همراه خود، از مکه به سوی منا رهسپار شدند. هنگامی که به منا نزدیک می شدند حضرت ابراهیم خواب خود را برای فرزندش اسماعیل بازگو کرد. این امتحانی بود که از طرف خداوند به او آمده بود و به او نیز چنین گفت:

«فرزندم، در خواب دیدم که تو را قربانی می کنم، به این موضوع چه می توانی گفت؟»

حضرت اسماعیل که به سخنان پدرش گوش فرا داد ولی هیچگونه ترس و اضطرابی در او پدیدار نبود. حتی گفت: آیا خداوند زندگی دهنده و گیرنده مگر نیست؟ مگر مالک هستی و حیات او نیست؟ حال نیز حیاتی که به او داده بود را می خواست. حضرت اسماعیل، با این اندیشه با تمام تسلم و توکل خود را در اطاعت اوامر الهی دانسته و اینگونه پاسخ داد:

پدر عزیزم! آنچه را که به تو فرمان داده شده است اطاعت کن. انشاالله صبور بودن مرا خواهید دید.

از این پاسخ فرزندش حضرت ابراهیم هم شاد گردید و هم غرق در احساسات شد. با چشمانی اشکبار، با عشق تمام، با ایمانی والا به فرزندش نگریست و خداوند را شاکر گردید که چنین فرزندی برای او عطا نموده است.

حضرت ابراهیم، برروی صورتش خواباند و آماده اطاعت امر الهی گردید. «پروردگارا! حال امر تو را بجای آوردم. و با به زبان راندن لفظ «بسم الله» چاقو را بر گلوی فر ز ند ش

نهاد، در این حین صدای شنیده شد. پروردگار متعال چنین می فرمود:

«وقتي با او به جايگاه سعي رسيد گفت اي پسرك من من در خواب [چنين] مي‌بينم كه تو را سر مي‌برم پس ببين چه به نظرت مي‌آيد گفت اي پدر من آنچه را ماموري بكن ان شاء الله مرا از شكيبايان خواهي يافت پس وقتي هر دو تن دردادند [و همديگر را بدرود گفتند] و [پسر] را به پيشاني بر خاك افكند، او را ندا داديم كه اي ابراهيم، رؤياي خود را حقيقت بخشيدي ما نيكوكاران را چنين پاداش مي‌دهيم، راستي كه اين همان آزمايش آشكار بود، و او را در ازاي قرباني بزرگي باز رهانيديم»(سوره الصوفات، آيات ۱۰۲-۱۰۷)

در این حین جبرئیل(ع) به امر خداوند از بهشت قوچ را فرستاد. حضرت ابراهیم با چشمانی اشکبار و غرق در شادی فرزندش را از زمین بلند کرد و در آغوش گرفته و بخشش دوباره فرزندش را از درگاه خداوند شکرگذار شد.

خداوند متعال، وابستگی حضرت ابراهیم و خانواده اش را خود و صبر آنها را بر انس و ملك نشان داد. این امتحان دوستی و وابستگی بشمار می آید. حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل، بدون هیچ تردیدی بر امر خداوند را بجای آورده و با سفید رویی از این امتحان خارج شدند.

قربان چیست؟

قربان چیست؟

قربان عبادتی است که در روز قربان ذبح حیوانات مشخص را قربان می گویند.

☺☺☺ ذبح قربان واجب می باشد.

قربان، قبل از اسلام نیز وجود داشت. قوچی که خداوند به حضرت ابراهیم (ع)، به جای قربانی فرزندش اسماعیل فرستاد بود قربانی نمود. از زمان حضرت ابراهیم به بعد تمام پیامبر این سنت را بجای آورده و بطور کلی آن را پیشنهاد نموده اند.

زمان و چگونگی این عبادت تنها از طرف پیامبر برای ما مشخص و نشان داده شده است. انجام سایر عبادات همچون دادن صدقه، اقامه نماز و سایر موارد بجای قربانی کردن اعتبار ندارد.

قربان چه زمانی انجام می گیرد؟

قربان، در روزهای اول، دوم، سوم عید قربان ذبح می گردد.

خداوند متعال می فرماید:

برای خداوند نماز اقامه کن و قربانی نما.

(سوره کوثر، ۲)

خداوند متعال می فرماید:

وبرای هر امتی مناسکی قرار دادیم تا نام خدا را بر دامهای زبان بستهای که روزيِ آنها گردانیده یادکنند پس [بدانیدکه] خدای شما خدای یگانه است پس به [فرمان] اوگردن نهید و فروتنان را بشارت ده

(سوره حج، ۳٤)

پیامبر اکرم می فرماید:

«کسانی که امکان دارند ولی قربانی نمی کنند به مساجد ما نزدیک نیایند»

(ابن ماجه، اضاحی، ۲)

آنچه که قربان برای ما به ارمغان می آورد

قربان

- ما را به خداوند نزدیک تر می کند
- رابطه ما را با خداوند افزایش داده و تسلیم بودن ما را به او نزدیکتر می کند.
- تقسیم نعماتی که خداوند به ما بین دیگران داده است را یاد می دهد
- محبت فی مابین، کمک و یاری به دیگران را در ما تقویت می کند

خداوند متعال، کسانی را که با صدق دل گردن به اطاعت او می نهند را دوست دارد. از کسانی که تنها او را عبادت می کنند، رضایت دارد. ما نیز، با قربان نمودن یکی از اوامر او را بجای می آوریم. این رفتار خداوند را بسیار ممنون می کند. ما را به خداوند نزدیک و ارزش ما را در مراتب عرش به اوج می رساند.

پیامبر اکرم (ص) می فرماید:

«فرزند آدم، در عید قربان برای نزدیکی و قرب به خداوند عبادتی افضل بشمار می آید، و قربانی می کند. خونی که زمان ذبح ریخته می شود قبل از آنکه به زمین برسد، در درگاه پروردگار و مقام الهی می رسد. از این نظر، قربانی خود را با صدق دل انجام دهید».

(ترمذی، اضاحی، ۱)

عید قربان، تقسیم نعمات الهی با سایر بندگان می باشد. در عید قربان، گوشت قربانی را بین فقرا تقسیم می کنیم. ما نیز هم در این جهان شادی های مان را تقسیم می کنیم و نیز زندگی آخرتمان را کسب می کنیم.

پیامبر اکرم(ص) برای خانواده خود قربانی نمود. به غیر از استخوان پشت سایر گوشتهای آن را بین فقرا تقسیم نمود. پیامبر در این حین گفت: از گوشت گوسفند چیزی باقی مانده است؟

حضرت عایشه فرمود: تنها استخوانی پشت باقی مانده است. پیامبر اکرم فرمود: ثواب اخروی با به یاد آورده و بگوی به غیر از استخوان دیگر اعضا برای ما باقی مانده است.

(ترمذی، صفت القیامه، ۳۳)

خداوند جان و مال بر ما عطا فرموده است. تمامی نعمتها به او تعلق دارد. هنگامی که قربانی می کنیم، همچون حضرت ابراهیم، به این فکر می باشیم که تمامی نعمات متعلق به خداوند می باشد.

خداوند باری تعالی می فرماید:

رؤياي خود را حقيقت بخشيدي ما نيكوكاران را چنين پاداش مي‌دهيم. راستي كه اين همان آزمايش آشكار بود، و او را در ازاي قرباني بزرگي باز رهانيديم.

(سوره الصافات، ۱۰۵-۱۰۷)

قربان، برای رفع احتیاجات فقری که نمیتوانند گوشت تهیه نمایند کمک می نماید. کبر و غروری که بین ثروتمند و فقیر می تواند وجود داشته باشد را از بین می برد. عدالت اجتماعی را به واقعیت می رساند. در عید قربان بازدید و هدیه های که به یکدیگر می دهیم ما را به یکدیگر نزدیک تر می کند. در بینمان محبت، یار و کمک رسانی را تقویت می کند.

خداوند در قرآن می فرماید:

تا شاهد منافع خويش باشند و نام خدا را در روزهاي معلومي بر دامهاي زبان‌بسته‌اي كه روزي آنان كرده است ببرند پس از آنها بخوريد و به درمانده مستمند بخورانيد.

(سوره حج، آيه ۲۸)

قربانی نمودن برای چه کسانی واجب می باشد؟

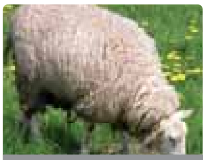
- سلامتی عقلی داشته باشد
- به سن بلوغ رسیده باشد
- آزاد باشد
- ساکن محل اقامتگاه خود باشد(مسافر نباشد)
- از نظر دین غنی باشد

هر مسلمان

قربانی نمودن واجب است ☺☺☺

حیواناتی که می تواند قربانی نمود

- ✓ گوسفند و بز
- ✓ گاو و شتر می تواند ذبح گردد

که یک سال تمام کرده باشد

گوسفندی

برای یک نفر قربانی می شود

که یک سال تمام کرده باشد

بزی

برای یک نفر قربانی می شود

که دو سال تمام کرده باشد

گاوی

برای یک تا هفت نفر به صورت مشترک می تواند قربانی می شود

که پنج سال تمام کرده باشد

شتری

برای یک تا هفت نفر به صورت مشترک می تواند قربانی می شود

🕮 حیواناتی که می تواند قربانی شوند

- ✓ باید سالم باشد
- ✓ کور یا اکثر دندانهایش ریخته نشده باشد، برای قربانی بیماری که مانع ذبح شود وجود نداشته باشد

قربان چگونه باید ذبح شود

- حیوان قربانی، بدون اذیت باید ذبح گردد
- پاهایش باید بسته شود و به صورت چپ رو به قبله باید باشد
- باید تکبیر و تشریک به زبان آورده شود
- با لفظ «بسم الله، الله اکبر» قربان ذبح می گردد

به هنگام قربانی:

إِنَّ صَلاٰتِی وَنُسُکِی وَمَحْیَایَ وَمَمَاتِی لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ

خواندن دعای «بدون شک نماز من، عبادتم، زندگیم و مرگ، همگی برای خداوند عالمیان است». سنت می باشد

تکبیر عید:

اَللهُ أَکْبَرُ اَللهُ أَکْبَرُ لاٰ إِلٰهَ إِلاّ اللهُ وَاللهُ أَکْبَرُ اَللهُ أَکْبَرُ وَلِلهِ الْحَمْدُ

خداوند بزرگ می باشد، خداوند بلند مرتبه می باشد. بجز خداوند، الهی دیگر نیست، خداوند بزرگ می باشد. خداوند بلند مرتبه می باشد. تمامی حمد و سپاس از آن اوست.

قربان کردن از طرف صاحب آن مناسب می باشد. کسانی که نمی توانند، به شخص مسلمان دیگر وکالت داده قربان می کند. در این وضعیت، صاحب قربان بر سر قربانی حضور یافته و دعا نمودن او دارای ثواب بسیار می باشد.

هنگام قربانی کردن به چه چیزهایی باید دقت نمود

- ❖ قربان، باید از طرف شخص خبره ذبح گردد
- ❖ به حیوان قربانی باید با مرحمت رفتار نمود
- ❖ در صورت امکان، چشمها و پاهای حیوان بسته شود
- ❖ از چاقوی تیز استفاده گردد
- ❖ به هنگام قربانی، محیط نباید آلوده گردد

گوشت قربانی چگونه باید تقسیم گردد؟

❁ بطور کلی گوشت قربانی به سه قسمت تقسیم می گردد

- ➢ بخشی از آن بین فقرا
- ➢ بخشی بین اقوام، همسایگان و مسافران
- ➢ قسمتی دیگر نیز بین اهل خانه تقسیم می گردد

✎ فرد قربانی کننده، می توان تمام گوشت را بین فقرا تقسیم کند

پوست قربانی را چه باید بکنیم؟

- ☺ می توانند به کسانی که به آنها زکات می دهنده داده شود
- ☺ به مساجد، مدارس و مراکز خیریه داده می شود
- ☺ به مکانهای که از نظر دینی جایز نمی باشند نمیتواند داد

قربان چگونه باید ذبح شود ☺☺☺

✍ قربانی نذری، برای رضای خداوند ذبح می گردد، قربانی کردن آن واجب می باشد. قربانی نذری، دو نوع می باشد:

۱. قربانی که مشروط می باشد

◄ اگر گفته شود که: اگر بیماری پدرم رفع گردد قربان خواهم کرد، و بعد از آن پدرمان بهبود یابد قربانی کردن واجب می گردد.

۲. قربانی که مشروط نمی باشد

◄ اگر گفته شود: برای رضای خداوند قربانی می کنم و نذر کنیم، از زمان نذر گفتن قربانی کردن بر ما واجب می گردد.

چه حیواناتی می توانند به عنوان قربانی نذری ذبح گردد؟

☑ گوسفند، بز، گاو و شتر می توانند قربانی نمود

☒ همانگونه که مرغ، خروس در قربانی ذبح نمی شوند در قربانی نذری نیز ذبح نمیشوند.

گوشت قربانی نذری چگونه تقسیم می گردد؟

☑ گوشت نذر قربانی بطور کامل بین فقرا تقسیم می گردد.

☒ نذر کننده، نمیتواند از گوشت قربانی استفاده کند

☒ از گوشت قربانی نذری پدر، مادر، همسر، فرزندان، مادر بزرگ و نوه ها نمی توانند استفاده کنند.

پوست و سایر قسمتهای که باید بخشش شوند نیز نمیتوانند استفاده کنند. در غیر این صورت، باید به میزان مصرف مقدار آن را به فقرا بدهند.

قربان عقیقه ☺☺

✍ قربان عقیقه، برای کودک تازه متولد شده، به عنوان شکرانه به درگاه خداوند قربانی می گردد

☺☺ قربان عقیقه یک سنت محسوب می گردد

📖 قربان عقیقه، از زمان تولد کودک، تا هنگام بلوغ می تواند ذبح شود. اما در روز هفتم تولد بسیار مقبول تر می باشد.

✓ حیواناتی همچون گوسفند، بز، گاو و شتر می تواند به عنوان قربان ذبح شود

✓ از گوشت قربان عقیقه صاحب و نزدیکان قربانی کننده می توانند استفاده کنند

رسول الله و قربانی

رسول الله به عبادت قربان بسیار اهمیت قائل بود. بعد از هجرت به مدینه هر سال قربان می کرد. و اصحاب خود را نیز به آن تشویق می کرد و چنین فرمایش می کرد: «هیچ چیز در روز عید قربان، از قربانی کردن فرد را به خداوند نمیتواند نزدیکتر کند». خود نیز در قربان می کرد. رسول الله(ص) قربان را در دومین سال هجرت انجام داد. در آن سال در روز عید قربان، با سایر مسلمین اعتکاف نموده و در مصلی وسیعی حضور یافت. در این خطبه و فرمان به قربانی کردن مسلمین نمود و خود نیز، «خداوندا، این گوسفند را نیز به نام امتم که نمی توانند قربانی کنند ذبح می کنم» فرمود و یکی را برای امت خود و دیگری برای خود قربانی نمود. حیوان زمانی که به زمین خواباند و فرمود: «به سوی کسی که آسمانها و زمین را آفریده است روی می گردانم. من از مشرکین درگاه خداوند نمی باشم. نمازم را، بندگیم را، عبادتم را، زندگی و مرگم را به درگاه خداوند بی همتای به جای می آورم و من از اولین تسلیم شوندگان می باشم. ای پروردگارا! این قربان از برای تو می باشد، پروردگارا! از محمد و امت او این قربانی را قبول فرما!». «الله اکبر» قربانی می کنم.

رسول اکرم، امر فرموده است که با تمامی مخلوقات او به نیکی رفتار شود. با قربانی با بیرحمی و سختی رفتار نکنید. آنها از اذیت خوششان نمی آید.

پیامبر اکرم(ص) می فرماید:

خداوند به رفتار نیک با مخلوقات توصیه نموده است. به این جهت نباید موجودات زنده را اذیت نمود در صورت قربانی و ذبح بناید با آنها شکنجه کرد. هنگامی که حیوان را ذبح می کنید، آن را اذیت نکنید و آن را به بهترین نحو ذبح کنید. چاقوی آن را تیز کرده و تا حیوان در آن حال اذیت و آزاد نشود.

(مسلم، صید، ۵۷)

یک بار پیامبر اکرم، فردی را دید که در حال قربانی کردن گوسفندی می باشد. فرد با چاقویی که تیز نبود قربانی می کرد که برای پیامبر بسیار ناخوشایند آمد و فرمود: آیا می خواهی حیوان را به دفعات بکشی؟ آیا نی توانستی آن را به زمین بخوابانی و چاقو را به گلوی آن بکشی؟».

(حاکم، مستدرک، ۴، ۲۳۱-۲۳۳)

خود آزمایی

دانشمان را بیازماییم

در جملات زیر **«درست»** و **«نادرست»** را علامت گذاری کنید.

۱. قربان برای نزدیکی به درگاه خداوند و کسب رضا او بریده می شود. درست ☐ نادرست ☐

۲. هر مسلمان حداقل یک بار در عمر خود باید قربانی کند. درست ☐ نادرست ☐

۳. گوسفند و بز برای یک نفر و گاو و شتر برای بیش از یک نفر میتواند قربانی گردد. درست ☐ نادرست ☐

٤. هنگامی که قربانی نذر می کنیم، شخصی که قربانی می نماید، نمیتواند از آن پدر، مادر، فرزندان و نوه ها بخورند. درست ☐ نادرست ☐

۵. تمام گوشت قربانی را می بایست به فقرا بدهیم. درست ☐ نادرست ☐

خودمان را تست کنیم

۱. حکم قربانی کردن در عید قربان چیست؟

الف) فرض
ج) واجب
ب) سنت
د) مستحب

۲. در ارتباط با قربان کدام پیامبر مد نظر بود؟

الف) حضرت ابراهیم – حضرت اسحاق
ب) حضرت داود – حضرت سلیمان
ج) حضرت یعقوب – حضرت یوسف
د) حضرت ابراهیم – حضرت اسماعیل

۳. کدام یک از موارد زیر شرط برای قربانی کردن نمی باشد؟

الف) مسلمان بودن
ب) عاقل و بالغ بودن
ج) دارای سلامتی
د) به حد نصاب دارایی داشتن

٤. قربانی که به هنگام تولد کودک برای شکرگذاری قربانی می گردد کدام یک می باشد؟

الف) قربانی عقیقه
ب) قربانی عهدی
ج) قربان نذری
د) قربانی هدیه

۵. کدام یک از موارد زیر برای ما از عبادت قربانی ارمغان محسوب نمیگردد؟

الف) ما را به خداوند نزدیک میکند.
ب) زندگی روزمره ما را سر و سامان می د هد.
ج) اطاعت از اوامر خداوند را برای ما حاصل می کند.
د) تقسیم نعمات خداوند بین دیگران را برای ما میسر می کند.

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

(غنی/ الله/ ارزش آن را/تماماً/ تقوایمان/ اذیت/ سومین/ از عبادات/جایز/ سنت)

۱. قربان، فدا نمودن. مال و جانمان را .... به خاطر می آورد.

۲. «بدون تردید نماز من، زندگی و مرگ، .... همگی برای خداوند عالمیان می باشد»

۳. گوشت قربانی که به عنوان عهد و پیمان بریده می شود............... می باید بین فقرا تقسیم گردد.

٤. «هنگامی که می خواهید حیوانی را قربانی نمایید به بهترین وجه او را سر ببرید. کسی که این کار را عهده دار می گردد می باید به نحو احسن کار را بلد باشد و .... نباید بکشد»

۵. «نه گوشت و نه خون قربانی به خداوند نخواهد رسید. تنها................ شما به خداوند می رسد»

کلید پاسخ ها

بخش روزه

دانسته هایتان را بیازمایید (ص ۳۳)

۱–درست ۲–درست ۳–درست ٤–غلط ٥–غلط ٦–غلط ۷–غلط ۸–درست

خود را بیازمایید (ص ۳۳)

۱–الف ۲–ب ۳–ج ٤–الف ٥–ب ٦–ج ۷–د ۸–ب ۹–الف

جاهای خالی را با کلمات صحیح پر کنید (ص ٣٤)

۱–رحمت، مغفرت ۲–صحت ۳–شصت و یک ٤–قضا ٥–نذر ٦–قدر، ببخش ۷–ریان

بخش زکات

دانسته هایتان را بیازمایید (ص ٦٣)

☐ دارندگان حد نصاب اموال ☐ از نظر دینی غنی شناخته می شوند

☐ یک چهلم طلا و نقره، ☐ با سخن دیگر ۲،٥ ٪ زکات داده می شود

☐ شخص به نوه های خود ☐ زکات نمی دهد

☐ هنگام دادن زکات ☐ نباید از یاد برد که در حال عبادت می باشیم

☐ برای مکان هایی همچون بیمارستان، مدرسه،مسجد ☐ و راه، چشمه، پل و سایر امور خیریه زکات نمی توان داد

☐ زاکات ☐ به عنوان پلی است بین رساندن امکانات ثروتمند به فقرا

☐ مومن غنی، بخشی از اموال خود را ☐ به مکانهایی که دین ما توصیه کرده است می دهد و به آن زکات گفته می شود

☐ دست دهنده ☐ از دست گیرنده بالاتر می باشد

☐ مقدار حد نصاب طلا 80.18 ☐ گرم است

☐ کمترین میزان صدقه فطر ☐ برای شخصی که وضعیت متوسط دارد، دادن دو وعده غذا و یا پرداخت هزینه دو وعده غذا است

خود را بیازمایید (ص ٦٣)

۱–د ۲–الف ۳–ج ٤–الف ٥–ب ٦–د ۷–ج ۸–د

جاهای خالی را با کلمات صحیح پر کنید (ص ٦٤)

۱–گدایی ۲–از اموال ۳–دانه ای ٤–دلش را ٥–پاک می کند

بخش حج

دانسته هایتان را بیازمایید (ص ۹۵)

۱–درست ۲–درست ۳–غلط ٤–غلط ٥–درست ٦–درست ۷–درست ۸–درست

خود را بیازمایید (ص ۹۵)

۱–ج ۲–الف ۳–ج ٤–ب ٥–د ٦–ج ۷–ب ۸–الف ۹–د ۱۰–الف

جاهای خالی را با کلمات صحیح پر کنید (ص ۹٦)

۱–مقام ابراهیم ۲–منا ۳–زمزم ٤–احرام ٥–کعبه ی معظّمه ٦–در زندگیم ۷–بی گناه

بخش قربان

دانسته هایتان را بیازمایید (ص ۱۰۹)

۱–درست ۲– غلط ۳–درست ٤–درست ٥–غلط

خود را بیازمایید (ص ۱۰۹)

۱–ج ۲–د ۳–ج ٤–الف ٥–ب

جاهای خالی را با کلمات صحیح پر کنید (ص ۱۱۰)

۱–الله ۲–از عبادات ۳–تماماً ٤–اذیّت ٥–تقوایمان